

2013

250. ŽIRAFKA

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZOO Dvůr Králové a.s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2013

ZOO Dvůr Králové a. s.

Štefánikova 1029 | 544 01 Dvůr Králové n. L.

info@zoodvurkralove.cz | www.zoodvurkralove.cz | tel.: +420 499 329 515

IČ: 27478246 | Zapsána v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové
oddíl B vložka 2443

Statutární orgány

k 31. 12. 2013

Představenstvo společnosti

Předseda: Doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc.

Místopředseda: MVDr. Přemysl Rabas

Členové: Jan Bém, PhDr. Robin Böhnisch, Bc. Karel Klíma, RSDr. Ing. Otakar Ruml, RNDr. Josef Janeček

Dozorčí rada

Předseda: JUDr. Miroslav Antl

Členové: Zdeněk Bárta, Mgr. Dušan Kubica

Ředitel

MVDr. Přemysl Rabas

Zřizovatel

Královéhradecký kraj | Pivovarské nám. 1245/2 | 500 03 Hradec Králové

posta@kr-kralovehradecky.cz | www.kr-kralovehradecky.cz | tel.: +420 495 817 111

Statutární orgán

Hejtman Bc. Lubomír Franc

© 2014 ZOO Dvůr Králové a. s.

Foto: (a) archiv, (zb) Zdeněk Bárta, (pb) Petr Bernář, (ab) Anna Bujdošová, (th) Tomáš Hajnýš, (mh) Miroslav Hlávko, (dh) Dana Holečková, (ev) Eva Jiříková, (gk) Gabriela Kunešová, (jma) Jan Majzlík, (im) Igor Mašín, (am) Andrea Mašínová, (jm) Jana Myslivečková, (jp) Jan Pařík, (mpo) Michal Podhrazský, (mp) Monika Ptáčková, (pr) Přemysl Rabas, (ir) Iveta Rabasová, (ms) Martin Smrček, (pso) Petra Sobotková, (vš) Václav Štílec, (lt) Lukáš Taneček, (sv) Simona Valentová, (av) Adéla Velechovská, (pv) Petra Veselková, (dzp) Dorota Zielińska-Pytlowany

Jména zaměstnanců na fotografiích řazena od přední řady zleva doprava. Foto Z. Čermák

Redakce: RNDr. Pavel Moucha, RNDr. Gabriela Kunešová, Ph.D., Pavel Šereda

Jazyková úprava: RNDr. Gabriela Kunešová

Grafická úprava: Pavel Šereda

ISBN 978-80-905184-4-5

Úvodní slovo

Milí příznivci královédvorské zoo,

mám unikátní příležitost obrátit se na Vás po roce svého působení ve funkci ředitele této výjimečné zoologické zahrady. Když jsem do této role vstupoval, považoval jsem za svou největší úlohu navázat na vše dobré, co vykonali moji předchůdci společně se všemi zaměstnanci a rozvíjet dále co možná nejlépe jejich společné dílo.

Hned v prvních dnech minulého roku jsme si spolu s mými spolupracovníky vytkli několik krátkodobých cílů. Chtěli jsme změnit, či vylepšit vnímání zoo sdělovacími prostředky. Zároveň jsme si přáli, aby zoologická zahrada byla laskavější k návštěvníkům a pružněji dokázala reagovat na jejich přání a potřeby. K tomu mělo pomoci i vytvoření nového a výrazného grafického stylu, který se promítne do vnímání zoo návštěvníky. Dohodli jsme se na úpravě plánu chovu. Současnou specializaci na africké kopytníky postupně rozšíříme na africkou faunu obecně. Zároveň jsme začali pracovat na úpravě dlouhodobé koncepce rozvoje zoo.

Následovalo několik velmi hektických měsíců, které především znamenaly překotnou realizaci dvou investičních akcí. Nové dětské hřiště získalo v průběhu roku cenu Dřevěná stavba roku. Stavba lávky přes výběh kopytníků byla nutnou a zároveň velmi atraktivní součástí kompromisního řešení, které mělo ponechat návštěvníkům možnost vjezdu do safari vlastními auty a zároveň vrátit pěším tu část zoo, na kterou byli zvyklí a kterou poslední dva roky hlasitě postrádali.

Do zahájení hlavní sezóny se navíc podařilo upravit vstup do Galerie Zdeňka Buriana. Byl vybaven etnografickými předměty-částečně díky laskavé zápujčce předmětů z Nadace Josefa a Zdeny Vágnerových. Ve spolupráci s touto nadací jsme mohli u příležitosti nedožitých 85. narozenin otevřít také expozici velkých afrických transportů. Ta mapuje nejen dovozy zvířat do královédvorské zoo uskutečněné inženýrem Josefem Vágnerem, ale také návraty zvířat do Afriky, které proběhly v uplynulých letech, kdy byla ředitelkou zoo doktorka Dana Holečková.

Galerie Zdeňka Buriana byla pro názornost doplněna ukázkou paleontologických nálezů z různých geologických období.

Zoologická zahrada do nové sezóny vstoupila s novým logem. Africká batika, která byla inspirací při jeho vytváření, se během roku výrazně projevila i v celém vizuálním stylu zoo, jak ostatně zaznamenal každý návštěvník zoo. Areál zoo byl

vybaven etnografickými předměty, sbírkou lodí, sbírkou zimbabwských soch, vznikla rybářská vesnička doplňující novou spojnicí mezi klasickou a letní částí zoo. V průběhu roku na nové velké dětské hřiště navázal i nově vzniklý lanový park.

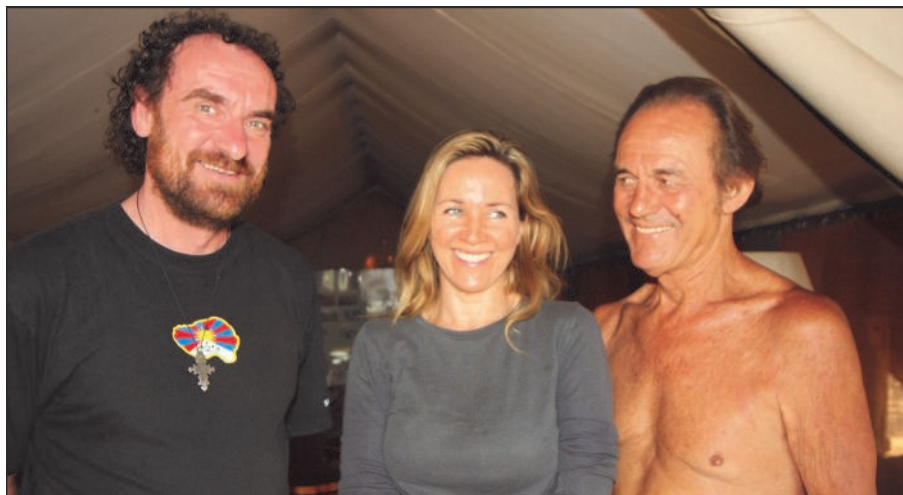
Zvýšený zájem návštěvníků i médií v průběhu roku nás velmi potěšil a zároveň potvrdil správnost nastoupené cesty. V příštích dvou letech chceme pokračovat v rozšiřování výběhů pro žirafy i nosorožce, výměně neafrických druhů za africké, chceme vrátit do zoo velké želvy, africké sovy a dravé ptáky. Rádi bychom v příští sezóně návštěvníkům představili nejjedovatější zvířata Afriky, africké umění, kulturu, jídlo, hudbu a tanec. Pokračovat budeme v budování lvího safari, které se pro veřejnost otevře na jaře 2015.

Nic z toho by nebylo možné bez obrovského nasazení profesionálních pracovníků zoologické zahrady, podpory zřizovatele zoo - Královéhradeckého kraje a v neposlední řadě také bez návštěvníků, kteří se v zoo cítí dobře a rádi se do ní vracejí.

MVDr. Přemysl Rabas

Dvůr Králové nad Labem, 31.12.2013

Přemysl Rabas s Lucy a Tony Fitzjohnovými. (ir)

Africká batik. (pr)

Sekretariát ředitele: Zdeňka Nepilá, Radka Vítězníková. (zč)

Lemur kata.(mh)

Vedení a zaměstnanci

Vedení a zaměstnanci k 31.12. 2013

Ředitelství zoo

MVDr. Přemysl Rabas

Ředitel zoo

Ing. Jaroslav Hyjánek

Zástupce ředitele

Projektový management a vnější vztahy

Sekretariát ředitele: 2

Projektový management a vnější vztahy

Ing. Jaroslav Hyjánek

Vedoucí útvaru

Zaměstnanci útvaru: 7

Návštěvnický servis

Jan Pařík, DiS

Vedoucí útvaru

Lucie Petráčová

Vedoucí návštěvnického provozu

Ing. Zuzana Dědová

Vedoucí prodejen

Roman Lahučký

Vedoucí Hotelu Safari a Safari Kempu

Zaměstnanci útvaru: návštěvnický provoz 7, zooshop 4, hotel 6, sklad 2, kemp 4

Zoologie

RNDr. Pavel Moucha

Vedoucí útvaru

Bc. Luděk Čulík

Vedoucí oddělení kopytníků 1

Bc. Radek Hlávka

Vedoucí oddělení šelem, slonů, ryb a bezobratlých

Bc. Jiří Hrubý

Vedoucí oddělení kopytníků 2

Mgr. Michal Podhrázký

Vedoucí oddělení ptáků a primátů

Zdeněk Bárta

Vedoucí oddělení výměny zvířat

Zaměstnanci útvaru: vrchní ošetřovatelé 6, ošetřovatelé 49, administrativa 3

Ekonomie

Hana Dvořáková

Vedoucí útvaru

Zaměstnanci útvaru: 8

Technický provoz a servis

Ing. Jiří Děd

Vedoucí útvaru

Ing. Petr Jiříčka

Vedoucí útvaru technický servis

Ing. Monika Ptáčková

Vedoucí oddělení výživy zvířat

Miroslav Bednář

Vedoucí oddělení technické údržby

Martin Vala

Vedoucí objemových krmiv a energetik

Zaměstnanci útvaru: technický servis 2, výživa zvířat 16, údržba 7, zahradní údržba 12

Externí spolupracovníci

Ing. Arch. Markéta Šebestová

Zahradní architektka

MVDr. Jiří Váhala, Ph.D.; MVDr. Lukáš Pavlačík, Ph.D., MVDr. Tomáš Krejčí

Veterinární lékaři

Přepočtený počet zaměstnanců zoo v roce 2013: 152

Marketing

Gabriela Kunešová, Zdeněk Hefka

Od letošního roku má ZOO Dvůr Králové nové logo. (It)

„Nejlepší způsob, jak předvídat budoucnost, je vytvořit ji“.

Alan Kay

Rokem 2013 začala nová etapa geneze ZOO Dvůr Králové. Abychom zvýšili návštěvnost v konkurenci nově vznikajících turistických cílů, stanovili jsme si několik úkolů.

Vyhranit se z rodiny ostatních zoo striktní a nerozmělněnou specializací na Afriku. Neprovázet jen klasickou zoo, ale vykouzlit v Podkrkonoší celistvý a přesvědčivý kousek Afriky se vši různorodou krásou, co nabízí. Zvýšit velmi důležitý bonus zoo spočívající v rovnováze vysoké úrovně chovatelských podmínek a komfortu zvířat s atraktivností expozic či výběhů. Jít víc vstříc potřebám a zájmům návštěvníků v nabídce služeb a možností aktivit. Pozitivně vyladit vnější komunikaci zoo. A to vše zabalit do přitažlivého a vizuálně jednotného balíčku.

Ryze africká koncepce se promítla do všech provozních součástí zahrady, od změny skladby chovaných druhů zvířat, přes nové dopravní prostředky pro safari jízdy – Afrika Expressy, nabídky afrického menu v restauraci i nového speciálního afrického grilu, etno hudebního podkresu v areálu zoo, rozšířené nabídky tematicky zaměřených zážitkových aktivit a workshopů pro hosty Hotelu Safari nebo firemní a společenské eventy, až po vystoupení zimbabwských tanečníků a hudebníků v areálu zahrady.

Návštěvníkům se otevřela pěší část safari se strategicky i vizuálně stěžejním novým prvkem – nadúrovňovou dřevěnou lávkou klenoucí se nad letními výběhy, čímž jsme uspokojili návštěvníky, kteří pěší část safari dříve postrádali a navíc se jim tak otevřelo zcela nové panorama se smíšenými stády afrických zvířat. Původní staré výběhy žiraf Rothschildových a zeber Grévyho se propojily s letním výběhem, čímž zvířata dostala několikanásobně většího travnatého životního prostoru a lidem na nové lávce vznikla možnost dívat se žirafám z očí do očí.

Kromě již zmíněných nových služeb pro návštěvníky vyrostla v severozápadní části klasické části zahrady monumentální dominanta nejen pro malé návštěvníky – několikapatrový hrad ze dřeva a lanoví. Jeho přítomnost láká návštěvníky už z dálky nejen k samotnému prolézání, ale také k nákupu v zooshopu a občerstvení v letní restauraci U Rotundy, které s hradem přímo sousedí. Tento počín byl navíc oceněn 1. místem v celorepublikové anketě Nejlepší dřevěná stavba roku. V přirozeném lesním porostu mezi výběhy nosorožců a paovců vzniklo lanové centrum. Na začátku letní sezony zpestřila interiér Neumannovy vily nová expozice Josefa Vágnera a transportů afrických zvířat.

Nápadnou změnou prošla *corporate identity* zahrady, tak, aby nosně doplňovala africkou vizi. Hned od začátku roku začaly práce na vzniku nového loga, od jehož finální podoby se pak odvíjel celý grafický manuál. Nová, barevná a hravá grafická tvář zoo, vycházející z původní africké batiky, rychle stmelila všechny tiskoviny, mnohé propagační a prodejní předměty a její prvky ozdobily interiéry i exteriéry zahrady. Razantní změnu jsme dopřáli informačnímu magazínu Safarimanuál. Líbivější a srozumitelnější formou se jeho prostřednictvím dostávají k rukám všech návštěvníků provozní, odborné i zábavné informace ze života zahrady.

Za účelem podpory návštěvnosti jsme zlevnili a sjednotili vstupné do zahrady na 195 Kč, snížila se cena nepřenosných permanentek o 40 %, tedy z 990 Kč na 590 Kč. Novým

MĚNÍME LOGO
MĚNÍME ZOO
MĚNÍME ZÁŽITKY

ZOO DVŮR KRÁLOVÉ

OBJEVTE KRÁSU AFRIKY

The billboard features a large, detailed image of an elephant's head and trunk on the right side. The text is arranged in a bold, sans-serif font. The top three lines are in red and orange, while the bottom two lines are in black. The logo for Zoo Dvůr Králové, which includes a rhinoceros silhouette, is positioned on the left. The background is white with a decorative vertical border on the right side consisting of a series of horizontal lines.

Billboard zoo. (a)

produktem je nepřenositelná roční vstupenka pro děti od 2 - 15 let a studenty za 450 Kč. Díky finančně přívětivější politice a masivnější propagaci výukových a vzdělávacích programů pro školní kolektivy se zájem o tento produkt meziročně zvýšil.

Oddělení Projektového managementu a vnějších vztahů zorganizovalo a ve spolupráci s ostatními útvary zoo realizovalo v roce 2013 více než 100 akcí jak v areálu zahrady, tak mimo ni. Výčet těch nejvýznamnějších je zpracován v samostatné kapitole Významné události.

Oproti předchozím letům jsme zintenzivnili propagaci zahrady směrem k polským návštěvníkům, zejména v přilehlém regionu Dolní Slezsko. Aktivita cílily do více směrů. Rozvíjela se osobní spolupráce s polskými subjekty, využívala se venkovní, elektronická i tištěná reklama, měli jsme zastoupení na výstavách, veletrzích a kulturních akcích v Polsku.

Osobními kontakty byly navázány a prohloubeny vazby mezi pracovníky organizací, namátkou můžeme jmenovat Zamek Książ w Wałbrzychu Sp. z o.o. a Zakład Stado Ogierów Książ.

Venkovní reklamou se zoo prezentovala od Kudowy Zdrój po Wałbrzych. Použily se billboardy v euroformátu, tyto měly mezi polskou veřejností velkou odezvu.

Propagační materiály (letáky, plakáty, drobné reklamní předměty) byly umístěny a pravidelně doplňovány v 45 Informačních centrech v polském příhraničí. Aktivním používáním webové stránky zoo (zde je pro polské návštěvníky poprvé sekce v mateřském jazyce) a Facebooku se podařilo zvýšit povědomí obyvatel o zoologické zahradě v jejich dojezdové vzdálenosti. V polských televizích např. TV Dami Wałbrzych proběhla propagace zoo na zimní a letní sezonu 2013. V radiích např. Radio Sudety byly emise s nabídkou návštěvy zoo.

Polské deníky, týdeníky a časopisy se zajímaly o možnosti trávení volného času svých čtenářů v ZOO Dvůr Králové. Tygodnik 30 minut formou soutěže o vstupenky informoval o akcích v zoo.

Nedílnou částí byla osobní účast pracovníků marketingu zoo na výstavách, veletrzích a kulturních akcích v Polsku. Přes nezvykle chladné počasí v květnu 2013 byla úspěšná „Majówka“ ve Stado Ogierów Książ, tuto slavnost navštívilo desetitisíce osob. Materiály ZOO Dvůr Králové byly rozdávány na turistických veletrzích ve Warszawie, Wrocławu, Wałbrzychu, Kudowie Zdroju, Dusznikach Zdroju a dalších místech. V srpnu 2013 měla zoo svůj stánek na Dolnośląski Festiwal Zupy w Jedlinie-Zdroju, který navštívilo tisíce lidí. V Parku miniatur Kowary má zahrada svůj stálý český propagační stojan, toto místo zhlédne ročně statisíce návštěvníků.

Součet všech výše zmíněných opatření a mnohá další přivedla do zoo v roce 2013 celkem 408 358 návštěvníků, což je o 38 093 lidí více než v předcházejícím roce.

Nová tvář zoo – na fotografiích 1 až 6 jsou příklady použití nové grafiky. (th)(zč)

Významné události 2013

Tomáš Hajnýš, Jana Myslivečková

Slavnostní setkání u příležitosti otevření expozice Josefa Vágnera. (jm)

Leden

1. 1. **Do ZOO za 1 Kč.** ZOO Dvůr Králové připravila pro návštěvníky novoroční dárek, vstup do zahrady na Nový rok za symbolické vstupné 1 korunu. Nabídku využilo 13 449 návštěvníků. Někteří z nich ušetřené peníze věnovali na nákup permanentky na nový rok. V době od 20. prosince do 6. ledna 2013 byla mimořádná sleva vstupného do Vánoční zoo.
- 1.1. – 6.1. **Vánoční zoo.** Zoo byla slavnostně osvětlena, otevřeno o víkendech až do 19 hodin, v pracovních dnech do 16 hodin. Od 15 hodin bylo snížené vstupné. Kromě pavilonů, zejména tropických, se návštěvníci mohli těšit ze skotačení půlročních tygříků ussurijských v pavilonu šelem. K nejnavštěvovanějším pavilonům patřil Ptačí svět s expozicí orangutanů, kde bylo možné vidět 2 mláďata orangutana a sledovat i dva nové přírůstky u hulmanů jávských. Vánoční zoo, ovšem bez sněhové nadílky, si užívaly různé druhy zvířat ve venkovních výběžích. Bylo mimořádné teplé lednové počasí.
9. 1. **Střední a Jižní Amerika.** 1. přednáška z cyklu organizovaného již sedmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Ing. Michal Skalka přednášel o cestování po zemích Střední a Jižní Ameriky. Městská knihovna Slavoj, Dvůr Králové nad Labem, 55 účastníků.
- 15.1. **Setkání se zaměstnanci.** Ředitel zoo MVDR. Přemysl Rabas zahájil setkání zhodnocením návštěvnícké sezony minulého roku. Dále poděkoval a oce-

nil tři ošetřovatelky: Alenu Kelnerovou, Janu Pochylou a Mirku Doležalovou za pomoc kolegyni při napadení hrošíkem liberijským v předchozím roce. Následovala informace o chystaných změnách a přípravách pro novou letní návštěvnickou sezonu. Akce byla zakončena neformální diskusí s občerstvením, které zajistila firma Gastro-ZOO.

- 23.1. **Nové ptačí druhy.** V rámci výměny zvířat mezi zoologickými zahradami byly do ZOO Dvůr Králové dovezeny ze Zoo Plzeň dva nové druhy ptáků: volavky stříbřité a holubi afričtí.
31. 1. - 3. 2. **Za hezké vysvědčení do ZOO Dvůr Králové zdarma.** Zdarma se do zoo dostali žáci základních škol a studenti středních škol, gymnázií, učilišť atd., kteří měli na vysvědčení jedničky nebo dvojky. Radost jim udělaly i drobné dárky, které dostávali hned na pokladně. Akce využilo cca 320 dětí a studentů, kteří se procházeli areálem zoo až k Pavilonu lvů, pozorovali africká zvířata nebo se ohřáli v teple tropických pavilonů.

Únor

1. 2. - 17. 3. **Detektivem v říši zvířat a zajímavosti ze zákulisí zahrady během jarních prázdnin.** Zajímavosti ze zákulisí zoo se návštěvníci dozvěděli v pondělí, ve středu a v pátek, vždy v 12.30 od našich průvodců zdarma. Pro všechny, kteří se na chvíli chtěli stát „detektivy v říši zvířat“, probíhal po celé období jarních prázdnin, tedy od 4. února do 17. března, napínavý pátrací závod po zoo. Pátralo, hledalo zvířata a správné odpovědi celkem 485 rodin i jednotlivců. Stačilo si vzít na pokladně zoo připravené pracovní listy a podle mapy vyrazit na dobrodružnou procházku osmi tropickými pavilony. Správné odpovědi našli návštěvníci na stojanu v galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana.
6. 2. **JAR a Keňa.** 2. přednáška z cyklu organizovaného již sedmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Úvodem Ing. Tomáš Hajnýš přednášel o zvířatech savany v národním parku Pilanesberg. Šéf Natura-Servisu Hradec Králové, Roman Rozínek hovořil o nádherné přírodě Keni. Městská knihovna Slavoj, Dvůr Králové nad Labem, 55 účastníků.
9. 2. **Oslava 8. narozenin orangutana bornejského.** V pavilonu Ptačí svět se uskutečnil zajímavý enrichment u orangutanů, spojený s oslavou 8. narozenin nejstaršího mláděte samečka Besara. Báječně se pobavili orangutani i přihlížející návštěvníci, kterým Ing. Tomáš Hajnýš připomenul právě probíhající kampaň na záchranu přírody jihovýchodní Asie, tedy i vlast orangutana bornejského. Za vedení zoo přivítal návštěvníky vedoucí vnějších vztahů Ing. Jaroslav Hyjánek.
9. 2. **Narození 156. mláděte žirafy Rothschildovy v historii zoo.** Žirafí mládě dostalo zatím jméno Okiek, podle zajímavého domorodého kmene sběračů, žijícího v oblasti Keni. ZOO Dvůr Králové je jedním z nejlepších chovatelů žiraf na světě, nové mládě je již 242. mládětem žirafy narozeným v historii zoo a 156. u poddruhu žiraf Rothschildových.
11. 2. **Dinosauři pohledem 21. století.** Přednáška k 108. výročí narození Zdeňka Buriana. Přednášející Mgr. Vladimír Socha v galerii Pravěk očima Zdeňka

Křtiny žiraf Rothschildových s Květou Fialovou a Pavlem Kudrnou. (jm)

Natáčení pořadu Radiodárek s Daliborem Gondíkem, Lenkou Vágnerovou a Václavem Chaloukou. (jm)

Buriana v ZOO Dvůr Králové hovořil tom, jak a z čeho se dinosauri vyvinuli. Dále popisoval, jak se nazíralo na dinosaury ve 20. letech 19. století, kdy byli objeveni pro vědu.

18. 2. **Dva nové druhy afrických papoušků v ZOO Dvůr Králové.** ZOO Dvůr Králové, jako jediná zoo v České republice, začíná chovat dva nové druhy afrických papoušků. Jsou to papoušci žlutotemenní (Meyerovi) a papoušci hnědí (Rüppellovi).

Březen

1. 3. **Prvoodchov chameleona pardálího v zoo.** V zoo se letos, poprvé v její historii, vylíhla mláďata překrásně zbarveného chameleona pardálího (*Furcifer pardalis*). Návštěvníci je mohli vidět v odchovně plazů v tropickém pavilonu Vodní světy.
1. 3. **Den firmy.** Akce pro 120 klientů firmy Bidvest, kdy prezentovali produkty zmrzliny Prima. Ve čtyřech skupinách hosté absolvovali krmení žiraf a prohlídku zákulisí tropického pavilonu Vodní světy. V odpoledních hodinách proběhla soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
6. 3. **Venezuela.** 3. přednáška z cyklu organizovaného již sedmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Roman Rozínek hovořil o nádherné přírodě Venezuely. Městská knihovna Slavoj, Dvůr Králové nad Labem, 55 účastníků.
- 15.–16. 3. **Veletrh cestovního ruchu a cykloturistiky 2013.** Prezentace zoo na veletrhu cestovního ruchu na výstavišti Aldis v Hradci Králové ve společném výstavním stánku Královských věnných měst. Zoo se prezentovala tiskovými, individuálním oslovováním návštěvníků veletrhu a sobotní prezentací kontaktních zvířat.
- 27.3. **Tisková konference.** V budově Úřadu Královéhradeckého kraje v Hradci Králové proběhla tisková konference pro 22 redakcí novinářů s následujícím programem: severní bílí nosorožci v Ol Pejeta, nové logo zoo, transport zvířat Zoo Hohenhausen, nové ceny vstupného ZOO Dvůr Králové v hlavní sezóně 2013 a pozvánka na Velikonoce do zoo.

Duben

1. 4. **Velikonoční zoo.** Návštěvníci zoo si mohli nejen prohlédnout velikonočně vyzdobenou zahradu, ale i uplést velikonoční pomlázku pod vedením pracovníků zoo při historicky první velikonoční dílně před Restaurací U Lemura. Tam byla umístěna topidla, aby návštěvníci a pletači nezmrzli. Velikonoční nadílku dostali i šimpanzi, gorilí samec Tadao a orangutani. V Galerii Právěk očima Zdeňka Buriana bylo vystaveno pozlacené pštrosí vejce se zlatem o ryzosti 18-ti karátů. Celé vyfouknuté vejce vážilo 274 gramů.
3. 4. **Srí Lanka.** 4. přednáška z cyklu organizovaného již sedmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Roman Rozínek hovořil o netradiční návštěvě ostrova najatým autobusem. Městská knihovna Slavoj, Dvůr Králové nad Labem, 45 účastníků.

6. 4. **29. ročník silničního Běhu Safari.** Závod pořádal TJ Dvůr Králové nad Labem ve spolupráci se ZOO Dvůr Králové. Hlavní závod odstartovala starostka města Dvůr Králové nad Labem Mgr. Edita Vaňková. Trasa byla dlouhá 10,6 km, dvě třetina trasy hlavního závodu vedla areálem ZOO Dvůr Králové přes Africké safari. Hlavního závodu se zúčastnilo celkem 78 závodníků. Vítěz hlavního závodu Pavel Brydl z SK Nové Město nad Metují dosáhl času 36:00 min a získal kromě poháru i kůži z antilopy vodušky abok.
- 13.- 20. 4. **Pokus o sestavení obřího leporela.** Naše zoo se připojila k akci Komunity pro lidský rozvoj – pokus o vytvoření nejdelšího dětského leporela. Část leporela s námětem „Žijeme společně se zvířaty“ se malovala v zoo před Restaurací U Lemura. Malí výtvarníci zároveň přispěli na chov ohrožených druhů zvířat. Pracovníci PMVV se zapojili do zajímavého projektu tvorby dětského leporela Společně dokážeme cokoliv...aneb pojďme stvořit barevnější svět. Námětem – Svět, ve kterém chci žít. S dětskými návštěvníky se pracovalo samostatně 13. 4. a 20. 4. při akci Zachraňme Arktidu. Přispěly i děti z kroužku. Dorazilo celkem 3224 obrázků, zapojilo se 146 různých škol, školek, rodinných a mateřských center, institucí zabývajících se prevencí, dětských domovů, výtvarných škol, poraden, atd. V době letních prázdnin bylo dokončené leporelo vystaveno v zoo.
19. 4. – 30. 6. **Zvíře není věc.** Výstava vybraných dětských prací IX. ročníku výtvarné soutěže, kterou pořádal Hankův dům MKZ ve spolupráci se zoo a pod záštitou starostky města Dvůr Králové nad Labem Mgr. Edity Vaňkové. Celkem se zúčastnilo 44 škol z ČR. Porota vybírala z 706 prací. Oceněno bylo 35 maleb, kreseb a keramik. Slavnostní vernisáž výstavy s předáním cen se konala za účasti kreslíře Miroslava Bartáka, Ing. Jaroslava Hyjánka ze ZOO Dvůr Králové, ve čtvrtek 19. dubna v 16.00 hodin v galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana. Vernisáž zahájilo vystoupení pěveckého souboru Sboreček a flétnový soubor ZUŠ Hostinné.
19. 4. **Lesní pochod.** Společná akce ZOO Dvůr Králové, přírodovědného klubu Natura, Lesů ČR, DDM Jednička a České lesnické akademie Trutnov byla z důvodu deštivého počasí přesunuta do pavilonu Africká savana v zoo, kde si 170 žáků ZŠ Radvanice, SŠIS Dvůr Králové a ZŠ Bratří Čapků Úpice vyzkoušelo na pěti stanovištích s deseti soutěžními úkoly své znalosti o ohrožené přírodě jihovýchodní Asie. Dalších více než 110 dětí ZŠ Podhart v rámci této akce navštívili lesní trubači, kteří zatroubili na lesní rohy, vábič předvedl vábení jelena na mysliveckou lasturu a rohy. Na závěr sokolník v tělocvičně školy dětem ukázal živého dravce a ukázky práce s ním.
20. 4. **Zachraňme Arktidu.** Zoo se u příležitosti Dne Země připojila k akci „Srdce pro Arktidu“, pořádané organizací Greenpeace na celém světě. Přes nepříznivé počasí se podařilo vyfotografovat za spolupráce Greenpeace a našeho mediálního partnera akce Hitrádia Magic krásné lidské srdíčko. Jeho snímky a videa poputovali do celého světa, a ponese tak poselství ochrany přírody a naší planety i ze ZOO Dvůr Králové. Děti tento den měly vstupné za 50,- Kč.

- 20.- 26. 4. **Jarní sezona.** Zvířata po zimním období zaplnila voliéry a kvetoucí letní výběhy. Bylo možné vidět na vlastní oči práci zoologů při jarním vypouštění zvířat. Otevírací doba se prodloužila od 9 do 17 hodin. V galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana probíhala výstava výtvarných prací Zvíře není věc.
25. 4. **Tisková konference.** V Galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana proběhla tisková konference pro novináře: pohled do zoo v přímém přenosu, nová samice nosorožce bílého jižního Jessica a další nová zvířata, basketbalista Jao Ming a kampaň na záchranu nosorožců, lodě s příběhem, Africké safari letos jinak, lávka a vyhlídka a dětské lanové maxihřiště.
27. 4. – 4.10. **Hlavní návštěvnická sezona.** Africké safari bylo otevřeno již v čtyřicetáté sezoně a zoo tím nabídla návštěvníkům kompletní služby letní sezóny. Návštěvníci se mohli zúčastnit představení Zvířata zblízka komentovaná ošetřovateli. Od 1. 5. měli návštěvníci zoo poprvé možnost si prohlédnout zvířata na Safari novými Afrika Expressy mezi stády zeber a antilop a opět se mohli, přes novou lávku s netradičními pohledy na zvířata, projít pěšky až k Pavilonu lvů, u kterého bylo zřízeno nástupiště safari-busu. V Safari se pohybovalo 500 afrických zvířat v 50 druzích. Novinkou Safari vlastním autem byla upravená vstupní brána. Zoo byla otevřena každý den od 9 do 18 hodin včetně víkendů a státních svátků.

Květen

1. 5. – 5. 5. **XXIV Festiwal Kwiatow i Sztuki.** Prezentace zoo na festivalu květů a umění v prostorách Hřebčince Książ (součást turistického komplexu Książ) v Polsku. Kvetoucí areál navštívilo i přes deštivé počasí několik desítek tisíc lidí, z nichž velká část byla oslovena či seznámena s nabídkou ZOO Dvůr Králové jako turisticky zajímavého cíle.
- 1.5. **Africký prvomájový polibek.** 1. máj, lásky čas a my zvali návštěvníky k africkému polibku v zoo pod palmou, neboť líbat se pod třešni prý už není cool. :-)))
7. 5. **Od přírody k welfare.** 15. ročník semináře pro učitele přírodopisu a biologie organizovaného ve spolupráci se Školským zařízením pro DVPP Královéhradeckého kraje, pracoviště Hradec Králové. Na začátku semináře pozdravil 24 učitelů Ing. Tomáš Hajnýs filmem o narozených mláďatech v zoo a informoval je o probíhající kampani v rámci roku biodiverzity na záchranu přírody jihovýchodní Asie. Vedoucí oddělení Ing. Jaroslav Hyjáněk popřál učitelům hodně pracovních i osobních úspěchů. Zoolektorka Ilona Kratochvílová seznámila učitele s aktuální nabídkou výukových programů v zoo. Od mluvčí zoo Jany Myslivečkové se učitelé dozvěděli o novinkách a dalších chystaných změnách v zoo. Odbornou přednášku na téma Jak se kotří žirafy a chov okapi v ZOO Dvůr Králové odpřednášel zoolog Bc. Luděk Čulík. Po přestávce následovala prohlídka stájí žiraf Rothschildových, ukázka nového Afrika expressu a procházka kolem letních Afrických výběhů přes 70 m dlouhou lávku až k Pavilonu lvů za doprovodu odborných pracovníků zoo. Následovala projížďka safaribusy a na závěr si mohli učitelé vyzkoušet lanové maxihřiště u Zooshopu.

Křtiny levhartů s Veronikou Freimanovou, Janou Rychterovou a Martinem Krausem. (jm)

Křtiny lemurů s FTV Prima a Karlem Voříškem. (jm)

7. 5. **Etiopie-trochu jiná Afrika.** 5. přednáška z cyklu organizovaného již sedmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. RNDr. Vladimír Lemberk přednášel o zvláštních lidech, zvířatech, kávě, zpívajících dětech a podivných skalních kostelech, především však o trekování v nádherných habešských horách. Městská knihovna Slavoj, Dvůr Králové nad Labem, 30 účastníků.
7. 5. **Adopce žirafy.** U žiraf síťovaných se sešla celá česká basketbalová reprezentace žen. Všechny sportovkyně si (jako kolektiv) adoptovaly samce Jita, a přispěly tak na jeho chov výraznou finanční částkou, za kterou jim poděkoval a adopční osvědčení předal ředitel zoo MVDr. Přemysl Rabas.
11. 5. **Terezie Kašparovská a Karel Voříšek** za účasti dalších osobností FTV Prima, pokřtili mláďata lemuru ve 13 hodin u Ostrova lemuru. Ve 14 hodin bylo slavnostně otevřeno nové lanové hřiště pro děti.
11. 5. **1. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. Akce s zúčastnilo 68 klientů ČSOB z oblasti Praha.
12. 5. **Den matek orangutanů.** Pracovníci výživy, zoologie a útvaru projektového managementu a vnějších vztahů připravili matkám orangutanů ovocný dort a zajímavé dárky v rámci na enrichmentu. O chovu orangutanů v naší zoo poreferovaly mluvčí zoo Jana Myslivečková a Ilona Kratochvílová. Připojily informace o probíhající kampani na záchranu přírody Jihovýchodní Asie. Hodně zdraví oslavenkyni a pěknou prohlídku návštěvníkům zoo popřál i ředitel MVDr. Přemysla Rabas. Účastníci dostávali letáčky o Kampani k záchraně přírody jihovýchodní Asii. Akce proběhla v rámci mezinárodního Týdne ochrany orangutanů, který vyhlásila nadace Orang Utan Republic Foundation ve spolupráci s řadou organizací včetně EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií) a probíhala na řadě míst celého světa.
16. 5. **Den lesů.** Prezentace zoo na Hájemství, kde probíhaly akce pro cca 850 dětí místních základních škol a mateřských školek. Vzdělávací pracovníci zoo prezentovali program o afrických šelmách a jejich loveckých strategiích. Vzdělávací pracovníci zoo také prezentovali stezku jihovýchodní Asie.
17. 5. **Oslava 50 let KRNAPu.** Prezentace zoo na oslavě 50 let KRNAPu. Zoo se prezentovala tiskovinami, individuálním oslovováním návštěvníků ve stánku na náměstí ve Vrchlabí letáky, plakáty a dětskými vstupenkami. Hosté také poznávali kůže a lebky afrických kopytníků a šelem.
18. 5. Firemní prezentace **Jacobs Cronung.**
18. 5. **Hrátky se zvířaty.** Prezentace zoo na akci DDM Jednička se stánkem plným přírodnin a kontaktních zvířat (želva uhlířská, agama vousatá, korálovka sedlatá). Součástí akce bylo i představení kůží a dermoplastických preparátů afrických zvířat. Akci navštívilo cca 600 dětí. Vzdělávací pracovníci nechali děti za žetony určovat obrázky šelem chovaných v zoo.
23. 5. **Tisková konference** na téma otevření nové expozice „Velké africké expedice Josefa Vágnera“ se uskutečnila v Galerii Zdeňka Buriana u příležitosti jeho nedožitých 85. let. Tiskové konference se zúčastnila také Ing. Lenka Vágnerová.

25. 5. **2. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. Akce se zúčastnilo 65 klientů ČSOB z oblasti východní Čechy a jižní Morava.
25. 5. **Den s KRNAP.** Akce k oslavě 50. výročí založení KRNAPU. Poblíž Ostrova lemuru měl KRNAP propagační stánek a jeho pracovníci prezentovali uplynulých 50 let.
- 25.5. **Výročí nedožitých 85. narozenin Josefa Vágnera.** V neděli 26. května by se dožil 85 let legendární ředitel ZOO Dvůr Králové, lesník, přírodovědec a cestovatel ing. Josef Vágnér, CSc. V předvečer tohoto výročí proběhla slavnostní vernisáž stálé výstavy v Galerii Zdeňka Buriana „Africké expedice Josefa Vágnera“. Vernisáž proběhla za účasti hejtmána a 1. náměstka hejtmána Královéhradeckého kraje, zástupců Nadace Josefa a Zdenky Vágnerových a bývalých spolupracovníků a pamětníků Josefa Vágnera.
- 31.5.- 30. 9. **Večerní safari.** V červnu a září bylo v provozu vždy v pátek a sobotu, o prázdninách každý den. Safaribusy odjížděly ve 20 a 21 hodin od vchodu na parkoviště zoo, které bylo návštěvníkům k dispozici zdarma. Pro skupiny zájemců bylo možné vypravit speciální Safaribus i mimo určené termíny na základě objednávky.

Červen

- 1.-9. 6. **Výstava kaktusů, sukulentů a exotických rostlin.** V přednáškovém sále zoo byl zahájen již dvacátý druhý ročník Výstavy kaktusů, sukulentů a exotických rostlin. Otevření se zúčastnil odborný referent Zdeněk Čermák a zástupci Klubu kaktusářů Dvůr Králové nad Labem. Výstava byla pro návštěvníky zoo zdarma přístupná do neděle 9. 6.
1. 6. **Dětský den v ZOO Dvůr Králové.** K Mezinárodnímu dni dětí připravila ZOO Dvůr Králové zábavný a soutěžní program. Akci navštívilo 879 lidí.
1. 6. **3. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. Akce se zúčastnilo 26 klientů ČSOB z oblasti jihozápadních Čech a Jihlavy.
7. 6. **Firemní akce pro dentisty.** Průvodci na 4 stanovištích poskytovali informace o zvířatech celkem 110 dentistům. Na Darwinově stanici bylo poznávací stanoviště s kůžemi a ukázka kontaktních zvířat, na žirafinci povídání o žirafách a probíhalo tam také jejich krmení na terase.
8. 6. **Křtiny žirafy Rothschildovy.** Sponzor žiraf R. – generální ředitelka firmy HERO CZECH s.r.o. Mgr. Mariola Matuszek pokřtila druhou červnovou sobotu čtyřměsíčního samečka jménem REK. Akce se zúčastnilo 80 pozvaných hostů firmy, 20 z nich se podívalo do zákulisí žiraf. Akci moderoval Ing. Jaroslav Hyjánek, průvodci byli Luděk Čulík a Jiří Hrubý.
8. 6. **Den s Tadaem.** V sobotu 8. června slavil gorilí samec Tadao své 41. narozeniny. Dostal ovocný dort a mnoho dáreků. Jedním z gratulantů byl Marek Ždánský, který se o Tadaa také staral. Návštěvníkům představil svoji knížku Gorilí táta a zavzpomínal na chvíle, které s Tadaem prožil.
8. 6. **Dětský den v Úpici.** Vzdělávací pracovníci zoo prezentovali novinky v zoo a pro děti připravili program o kontaktních zvířatech a o afrických šelmách, včetně loveckých strategií.

10. 6. **Vzpomínky na Josefa Vágnera.** Od 16 do 18 se konal vzpomínkový večer věnovaný osobnosti legendárního ředitele Ing. Josefa Vágnera. Na svého otce přišla do Galerie Zdeňka Buriana zavzpomínat jeho dcera Ing. Lenka Vágnerová a občané Dvora Králové nad Labem. Závěrem představila paní Vágnerová novou expozici, věnovanou památce jejího otce, která vznikla ve spolupráci zoo a Nadace Josefa a Zdeny Vágnerových. Zde, u jeho pracovního stolu, podepisovala pí Vágnerová zájemcům pamětní listy. Na tuto akci byl snížen vstup do zoo na 10,- Kč.
13. 6. **Zdravé zuby.** Slavnostní vyhlášení XII. ročníku celorepublikové soutěže pro děti mladšího školního věku, které proběhlo v galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana. Zajímavé ceny si převzali první tři výherci se svými rodiči a spolužáky, ceny si také přijeli převzít zástupci tří škol, které se umístily na prvních třech místech v soutěži škol. ZOO Dvůr Králové zajistila pro všech 100 letošních výherců a jejich doprovod komentovanou prohlídku zahrady a pavilonů s odborným průvodcem se zaměřením na chrup zvířat.
16. 6. **Potštejn.** Prezentační akce Kukátkem do ZOO Dvůr Králové v Kemp Western Vochtánka. Pracovníci oddělení vzdělávání a marketingu pozvali zúčastněné do zoo, referovali o novinkách, předvedli program se zvířaty a přírodninami a pobavili děti i dospělé hrou na africká zvířata. Spolupráce pokračoval až do konce léta, při každém programu byli účastníci zváni do zoo a probíhala soutěž o dětskou vstupenku. Na jevišti byl umístěn baner a letáčky zoo s pozvánkou. 400 účastníků.
25. 6. **Dětský den v Motole.** Pracovníci vzdělávání uspořádali ve spolupráci s organizátory Indiánských prázdnin dětský den na onkologické klinice v nemocnici Motol pro 30 dětských pacientů a 20 dospělých. Ve třech vystoupeních představili africké kopytníky, šelmy a kontaktní zvířata z Darwinovy stanice.
29. 6. **4. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. Akce se zúčastnilo 65 klientů ČSOB z oblasti jihozápadních Čech a Jihlavy.
29. 6. **Křtiny žirafy síťované v rámci Dne s ČRo HK.** Český rozhlas se prezentoval celý den u Ostrova lemuruů, kde odpoledne proběhl přímý přenos besedy s ředitelem zoo Přemyslem Rabasem a kmotrou žirafy Bárrou Nesvatbovou.

Červenec

1. 7. – 17. 8. **Praxe studentů České lesnické akademie Trutnov.** 40 studentů ve trojicích poskytovalo u dotykových stolů informace návštěvníkům o plazech, rybách a savcích před pavilony Vodní světy, Ptačí svět a Africká savana. Praxe se zvířaty Darwinovy stanice a představení o plazech.
1. 7. – 30. 9. **Praxe studentky Loreny Ramos Gonzalezové ze Španělska.**
9. 7. **Oslava prvních narozenin tygrů ussurijských.** Komentovaná oslava proběhla u výběhu tygrů mláďat.
13. 7. **Slavnostní otevření nového lanového parku pro návštěvníky zoo** s vedením společnosti Yellow Point, ředitelem zoo Přemyslem Rabasem a s hosty Martinem Krausem, Markétou Hruběšovou, Janou Richterovou a

Den s ČRo HK křtiny žirafy s Bárou Nesvatbovou_JMDen s ČRo HK křtiny žirafy s Bárou Nesvatbovou. (jm)

Jaroslav Hyjánek a Den lvů v zoo. (jm)

- cestovatelem Rudolfem Švaříčkem. Akce proběhla u vchodu do lanového parku (vedle občerstvení U Nosorožců, začátek mostu). Hosté si lanový park sami zkusili.
13. 7. **Křtiny mláďat levharta perského.** Jména Ginger a Fred byla pokřtěna dvě (46. a 47. odchovaná) mláďata levharta perského, která se narodila samici Jackie 14. května 2013. Křtiny proběhly u zadní terasy Neumannovy vily. Mláďata pokřtili známí herci Veronika Freimanová a Martin Kraus, popřát mláďatům do života hodně štěstí přišla i Markéta Hrubešová a zpěvačka Jana Rychterová, která o levhartech složila novou píseň.
14. 7. **Promo akce k programu ČEZ** v rámci spolupráce se zoologickou zahradou.
15. 7.- 19. 7. **Letní tábory.** Mladí přírodovědci ze stanice **Asterix Havířov** se zúčastnili letního tábora v zoo již podruhé. 23 členů přírodovědné stanice Asterix – Havířov denně docházeli do zoo na odborný program. Mladí přírodovědci absolvovali osm výukových programů a byli se podívat na kontaktní zvířata na Darwinově stanici, na slony a na žirafy. Zhlédli také povídání Zvířata zblízka, projeli se po Africkém a Večerním safari. Pro zpestření činnosti jsme pro ně připravili Pátrací závod po zoo. V témže termínu probíhal i pohybový **tábor Life**, kde se 25 účastníků s lektory Magic English učilo angličtině v zoo, absolvovalo 5 zákulisních prohlídek a dvojí Večerní safari. Na závěr se všichni zúčastnili vystoupení tanečního a pěveckého souboru IYASA.
19. 7. - 1.8. **Koncerty skupiny IYASA. První taneční a pěvecké vystoupení se uskutečnilo** ve Vrchlabí. Turné slavné skupiny za Zimbabwe mělo obrovský úspěch u publika, které zaplnilo téměř polovinu Náměstí T.G. Masaryka ve Vrchlabí, v sobotu 20. 7. hřiště v Safari Kempu ZOO Dvůr Králové a v neděli náměstí v Úpici.
19. 7.- 2. 8. **Afrika všemi smysly.** Během těchto dnů v zoo vystupovali zpěváci a tanečníci souboru IYASA. Ve dnech 20. 7. a 27. 7. se od 18 hodin uskutečnily dva velké koncerty IYASY v Safari Kempu. Návštěvníci ocenili i pravé africké speciality připravené Agnes a Petrem Peniškovými. První týden africké kuchyně v zoo měl takový úspěch, že jsme autory projektu MAMA AFRICA vyzvali na pokračování v době od 19. do 21. 7.
25. 7. **Rohy nosorožců v trezoru.** ZOO Dvůr Králové tímto děkuje svému generálnímu partnerovi - Československé obchodní bance, a. s., která zajistila uskladnění rohů nosorožců ve svých trezorových schránkách.
- 27.- 28.7. **Velká rodinná pardubická pouť,** Prezentační akce zoo na Dostihovém závodišti v Pardubicích pro čtyřleté koně na trati Steeplechase cross country, 4000 metrů. Na závodišti byl instalován propagační stan zoo. Ceny vítěznému jezdcovi a trenéru a majiteli vítězného koně předával zástupce ředitele ing. Jaroslav Hyjánek.
- 29.7. - 5.8. **Letní univerzita juniorů CEAF** pro 60 osob. DS, poníci, žirafy, VS, lemuři, ptáci, kemp, večerní prohlídka, večerní safari, výživa, nosorožci, sloni (enrichment a cvičení) a šelmy (enrichment)

Srpen

3. 8. **Historické motorové vozy.** Přes čtyřicet posádek automobilových veteránů a motocyklů zamířilo do zoo v rámci 13. ročníku Dvorské toulky do Ratibořic. Výstava byla součástí již tradiční společné akce Old Racing Clubu Dvůr Králové nad Labem a ZOO Dvůr Králové. Akci zahájila Jana Myslivečková a po té proběhla jízda veteránů po Safari. Následovala výstava vozů a motorek poblíž Neumannovy vily a slavnostní odjezd vozidel ze zoo do Ratibořic. V areálu Ratibořického zámku proběhla další výstava veteránů a byla vyhlášena soutěž elegance. Vítězům předávali ceny za zoo RNDr. Gabriela Kunešová a Ing. Jaroslav Hyjánek.
- 3.- 31. 8. **Úděl africké ženy.** Vernisáž výstavy fotografií ve výstavní síni nad Zooshopem zahájili autorka Lenka Klicperová a velvyslanec ČR v Etiopii Marek Libřícký. Téměř tři desítky snímků ukazovaly nelehké osudy a postavení žen v různých zemích Afriky. Výstavu připravilo občanské sdružení Femisphera díky podpoře České rozvojové agentury a ve spolupráci se ZOO Dvůr Králové.
3. 8. **Netradiční fotografický workshop.** Unikátní dvoudenní fotografický workshop Fotosafari ve spolupráci se zoo a společností Canon připravil fotograf a dokumentarista Jan Svatoš. Milovníky přírody a fotografování čekala přednáška, jak správně fotografovat zvířata nejen v zajetí, ale i ve volné přírodě, jízda v off-road voze, noční safari, návštěva zákulisí zoo a krmení žiraf. Atmosféru Afriky přiblížilo i nocování ve stanu přímo v zoo s výhledem na pakoně a pštrosy.
10. 8. **Světový den lvů.** První celosvětová kampaň upozorňující na tíživou situaci lvů ve volné přírodě. V zoo Světový den lvů uspořádal nadační fond WildAfrica ve spolupráci s cestovní kanceláří Livingstone. Návštěvníci se zúčastnili se komentovaného krmení lvů a vyslechli povídání o lvech, o spolupráci královédvorské zoo s NP Mkomazi zastoupeným Tomem Fitzjohnem a RNDr. Danou Holečkovou. Probíhaly soutěže a dražba unikátních předmětů z Afriky. Výtěžek akce byl použit na ochranu divokých lvů.
- 12.8. - 25.9. **Úterní pozorování Slunce.** V letních útercích probíhalo ve spolupráci s Hvězdárnou Úpice dopolední pozorování slunečních skvrn a dalších útvarů na Slunci. Pozorování Slunce speciálním solárním dalekohledem se těšilo pozornosti celkem 836 návštěvníků. Odborníci poskytovali návštěvníkům výklad úkazů na Slunci.
13. 8. **Prvoodchov mláďat pižmovky ostruhaté v ZOO Dvůr Králové.** V ZOO Dvůr Králové se podařilo poprvé v historii odchovat pižmovky ostruhaté, což je naprostý unikát. Zatím se to podařilo pouze pěti institucím v Evropě. Z našich 12 oplozených vajec se podařilo vylíhnout osm mláďat.
16. 8. **Dětský den v lázeňském městě Kudowa Zdroj.** Propagační akce zoo se zúčastnilo cca 60 rodin. Pracovníci zoo ukazovali hostům přírodiny a měli pro ně připravené soutěže, skládačky a propagační materiály.
17. 8.- 28.9. **Hvězdné safari.** Spojení večerního pozorování zvířat s pozorováním krás letní oblohy ve spolupráci s Hvězdárnou Úpice. Jízdy Večerního safari byly obohaceny o komentované pozorování noční oblohy prostřednictvím

hvězdářských dalekohledů. Pro zájemce bylo připraveno i promítání filmů s astronomickou tematikou v přednáškovém sále. Hvězdné safari probíhalo vždy v pátek: 17.8., 24.8., 31.8., 7.9., 14.9., 21.9. a 28.9. pro celkem 235 zájemců.

31. 8. **5. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. Akce s zúčastnilo 45 klientů ČSOB z oblasti jihozápadních Čech a Klatov.
31. 8. **Rozloučení s prázdninami v ZOO Dvůr Králové.** Oslavili jsme hned dvojité narozeniny u orangutanů bornejských. Samici Satu bylo čtrnáct let a její dceři Dewi dva roky. Obě oslavenkyně si užily speciální dorty a další dárky. Zároveň jsme návštěvníkům připomenuli Mezinárodní den orangutanů, který 19. srpna upozorňoval na kritickou situaci orangutanů ve volné přírodě. Odpoledne probíhalo komentované krmení lvů.

Září

4. 9. **Keňské národní parky a přírodní rezervace.** 6. přednáška z cyklu organizovaného již sedmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. RNDr. Dana Holečková nás provedla divočinou Keni. Městská knihovna Slavoj, Dvůr Králové nad Labem, 20 účastníků.
5. 9. **Běh naděje.** Prezentační akce zoo v rámci humanitární akce pro malé běžce na trati 1 100 m dlouhé. Pracovníci účastníkům rozdávali kalendářiky, záložky a další drobné dárky včetně letáčků zoo. Účast cca 1400 dětí.
7. 9. **Den Výletů Českého rozhlasu 2 s Květou Fialovou.** V sobotu 7. 9. pokřtili Květa Fialová a Pavel Kudrna dvě žirafí mláďata. Paní Květa pojmenovala samečka žirafy síťované jménem Jožínek. Pavel Kudrna, jménem týmu Výletů ČRo Dvojky, pojmenoval již 245. mládě žirafy narozené v ZOO Dvůr Králové, samičku žirafy Rothschildovy, jménem Adowa. Odpoledne měli návštěvníci možnost sledovat přímý přenos besedy Výletů ČRo 2 s Květou Fialovou, Pavlem Kudrnou a Přemyslem Rabasem.
10. 9. **Skok do života.** Prezentační akce zoo spojená s poznávací kůží afrických zvířat pro 5 škol v Hradci Králové před budovou úřadu Královéhradeckého kraje. Pozvánka na akce Mezinárodní den nosorožců, Dny zvířat a na Týden duchů v ZOO Dvůr Králové.
10. 9. **Radiodárek s Václavem Chaloupkem.** V 18 hodin byla v Galerii Z. Buriana zahájena veřejná nahrávka pořadu Radiodárek, věnovaná památce Ing. Vágnera. Účinkovali Lenka Vágnarová, Václav Chaloupek, Přemysl Rabas, Jana Richterová. Radiodárek moderoval Dalibor Gondík.
15. 9. **Jičín – město pohádky.** Prezentační akce zoo spojená s předváděním kontaktních zvířat pro 10.000 návštěvníků na náměstí v Jičíně. Pozvánka na akce Mezinárodní den nosorožců, Dny zvířat a na Týden duchů v ZOO Dvůr Králové.
16. 9. **Exkurze pro středoškolské studenty.** Zoo navštívili studenti se zájmem o biologii, kteří řešili soutěž, kterou organizovala Univerzita Hradec Králové. Ing. Monika Ptáčková a Ing. Radka Maříková studentům zabezpečily odbornou exkurzi v naší moderní kuchyni zvěře a v odchovně krmených zvířat a pak všichni účastníci absolvovali projížďku po Africkém safari.

Tomáš Hajnýš na akci Jičín Město pohádky. (jm)

Křtiny geparda s Terezou Pergnerovou. (jm)

21. 9. **Mezinárodní den nosorožců s Eliškou a Mannym.** Elišce, která žije se svojí matkou Etoshou byl jeden rok. Mannymu, který žije s dvěma staršími (čtyřletými) mláďaty Evou a Jasmínou byly dva roky. Všichni dostali narozeninové dobroty z jablek, banánů a větviček s listím. Vše nejlepší přišel malým nosorožcům popřát Dante Burdych, který v pouhých 12 letech, zdolal základní tábor Mount Everestu, aby na jejich kritickou situaci upozornil. Se svým otcem Reném a pracovníky zoo potom vysvětlovali přítomným návštěvníkům jak závažný je to problém a jaké jsou možnosti jeho řešení. Na závěr své návštěvy měli Burdychovi možnost poznat oslavence z blízka.
21. 9. **6. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. Akce se zúčastnilo 65 klientů ČSOB z oblasti severovýchodních Čech.
27. 9. **Evropská noc vědců.** Společná akce zoo a Hvězdárny Úpice. Základem programu bylo komentované pozorování hvězdné oblohy. Debatovalo se o dalekohledech a pozorovací technice, ale také se samozřejmě astronomicky soutěžilo. Vítěz získal teleskop Firstscope, ovšem i ti, kteří nezvítězili, si odnesli pěkné ceny.
27. 9. a 4.10. **Projekt Gymnázia Dašická z Pardubic.** Celkem 166 studentů gymnázia absolvovalo návštěvu zoo v rámci projektu „Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Pardubickém kraji“. Ing. Tomáš Hajnýš studentům zabezpečil odbornou přednášku Ohrožené druhy zvířat chované v ZOO Dvůr Králové a poté účastníci absolvovali projížďku po Africkém safari.
- 28.-29. 9. **Promo akce Citroenu.** Nový Citroen Picasso s řidičem byl po dobu víkendu vystaven v prostoru u Rotundy a vozil zájemce po Africkém safari.
- 31.9.-1. 10. **Návštěva Anthony Sheridan.** Britský specialista na evropské zoologické zahrady a autor knihy „Nejlepší zoologické zahrady v Evropě“ navštívil naši zoo. Hodnotil její úroveň již potřetí (v letech 2008, 2010 a 2013). V roce 2010 byla ZOO Dvůr Králové hodnocena jako 25. nejlepší evropská zoo v kategorii B (s návštěvností okolo 500.000 návštěvníků).

Říjen

1. 10. **Návštěva z Ghany.** Spolu se žáky základní škola Strž navštívili naši zoo i 4 studenti z Ghany spolu s jejich učitelkou v rámci projektu „Globální výchovou za spravedlivější svět“ pod Střediskem ekologické výchovy SEVER. Kromě návštěvy zákulisí u lemuru, u žiraf a Vodních světů, absolvovali hosté i jízdu po Safari komentovanou v anglickém jazyce. Akce s zúčastnilo 21 hostů.
2. 10. **Madagaskarská mozaika.** 7. přednáška z cyklu organizovaného již sedmým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Bc. Jiří Bálek nás zavedl na ta nejzajímavější místa čtvrtého největšího ostrova na světě, kterému se díky rozmanitosti krajiny a jejich obyvatel také říká osmý kontinent. Městská knihovna Slavoj, Dvůr Králové nad Labem, 35 účastníků.

3. 10. **Yellow Point.** Firemní akce pro 25 lidí na Darwinově stanici a na terase žiraf síťovaných včetně naučné soutěže. Na závěr projížďka Safari Expressem od Rotundy ke lvům a přechod k lanovému centru.
- 4.-7. 10. **Světový den zvířat.** U příležitosti Světového dne zvířat mohli 4.- 7.10. domácí mazlíčci do zoo zdarma.
4. 10. **Ukončení hlavní letní sezony.** Příznivého počasí využila ZOO Dvůr Králové k prodloužení letní sezony včetně Afrického safari až do pátku 4. října. Zahrada nabízela své kompletní služby během projížďek po Africkém safari, pokladny zůstaly otevřeny do 18 hodin. Letošní hlavní sezóna trvala od 27. dubna do 4. října, tj. 161 dní.
5. 10. **Zahájena podzimní sezona.** V sobotu 5. října oslavila zoo Mezinárodní den zvířat. První část oslav patřila poslední samici nosorožce bílého severního v Evropě Nabire, která symbolicky oslavila své třicáté narozeniny. Narozeninové dobroty (včetně dárkového balení) pro ni i pro přihlížející návštěvníky připravil, ve spolupráci se úsekem zoologie a výživy, pan Roman Ondráček, majitel firmy Javero. Ing Tomáš Hajnýš přítomné návštěvníky seznámil s problematikou ohrožení nosorožců ve volné přírodě, které začíná být kritické
- Další oslavy už se nesly ve veselejší atmosféře. Zpěvačka Jana Rychterová představila malým koncertem své nové CD „Zpívací písničky“ (včetně oblíbené Písně pro levharta, kterou složila pro malá levhartí kořata odchovaná v Královédvorské zoo). Po křtu CD následovaly křtiny mláďete geparda. Od svých kmotříček a sudiček: Terezy Pergnerové, Terezy Kostkové, Kláry Jandové a Kateřiny Janečkové dostalo jméno Samuel Thaje. Po osobním setkání s kotětem se kmotříčky přesunuly k surikatám. Srpnová mláďata od nich dostala jména Pepina, Josue, Akira a Luisa. Závěrem si všichni prohlédli africká zvířata v pestré paletě barev českého podzimu.
25. 10. **Gorilí samec Tadoo vyhrál v anketě Gorila SSP.** V měsíci říjnu vítězil Tadoo na Fb stránkách skupiny zabývajícími se gorilami (stránka je založena v USA) jako nejkrásnější stříbrohřbetý samec měsíce na celém světě. Celý říjen bylo jeho foto jako titulní této stránky. V říjnu také Fb stránky ZOO Dvůr Králové překročily počet 23 000 návštěvníků, což byl od prosince roku 2012 nárůst o 5000 fanoušků.
25. 10. – 3.11. **Týden duchů.** Tradiční akce pro veřejnost. Obličje z vydlabaných dýní vyzdobily areál zoo. Třináctý ročník Týdne duchů zaznamenal rekordní počet návštěvníků, přišlo přes 15 000 osob. Spotřebovalo se více než dva tisíce dýní. Novinkou bylo dlabání dýní na čtyřech stanovištích (před Restaurací U Lemura, Občerstvením u slonů, Občerstvením u nosorožců, Pavilonu lvů) a strašení na stezce u Pavilonu lvů. Zoo byla otevřena do 18 hodin. Během Týdne duchů bylo dosaženo čísla loňské návštěvnosti za celý rok. Včetně středy 30. října přišlo do zoo 372 610 návštěvníků, v roce 2012 to bylo 370 265 osob za celý rok. Podařilo se tak zastavit pokles návštěvnosti, který začal v roce 2010. K zájmu návštěvníků, kromě příznivého počasí, přispěly i novinky. Asi největší úspěch měla živá strašidla a strašidelná stezka u Pavilonu lvů. Veliký zájem byl o tradiční akce s dýněmi u zvířat, která je dostávala na krmení i na hraní.

- 26.10. **Hřiště - Dřevěná stavba roku 2013.** Slavností sobotní odpoledne bylo spojeno s předáváním cen ankety Dřevěná stavba roku 2013 v kategorii Dřevěné hřiště, kde se zoo umístila na prvním místě. Ceny se předávaly v 15 hodin, ale již od 13 hodin mohou děti přímo na velkém vítězném hřišti soutěžit. Prvních sto úspěšných soutěžících bylo odměněno hezkým a hodnotným dárkem. Ocenění za hřiště převzal Ing. Jaroslav Hyjánek z rukou člena předsednictva Svazu měst a obcí ČR Ing. Františka Chlouby a zástupce Nadace dřevo pro život ředitele Ing. Stanislava Poláka. Ti také společně předali další prestižní ocenění „Zvláštní cena Nadace“ za mimořádný projekt, který svým zpracováním a rozsahem baví tisíce nejen dětí, ale i dospělých, společnosti Tomovy parky s.r.o. David Kouba. Peněžní ceny pro hlasující, které poskytlo sdružení PEFC, předával jeho výkonný ředitel Ing. Stanislav Slanina, certifikát PEFC převzal dodavatel vítězného dřevěného hřiště v ZOO Dvůr Králové, jednatel společnosti TR Antoš s.r.o., Jiří Antoš.
30. 10. **Jak úspěšně psát pro noviny a časopisy.** Seminář o zlepšení autorské úrovně psaní do časopisu nebo bulletinu byl vedený RNDr. Petrem Rybářem o zkušenostech lektora, autora řady knih a stovek článků, dlouholetého editora nanejvýš odborných textů a publikací i profesionálního novináře. Salonek Hotelu Safari v ZOO Dvůr Králové, 8 účastníků.

Listopad

2. 11. **7. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. Akce se zúčastnilo 40 klientů ČSOB z oblasti Praha.
10. 11. **Oslava 3. narozenin mláďete orangutana bornejského.** Pracovníci výživy, zoologie a PMVV připravili oslavenkyni ovocný dort a zajímavý enrichment. Samička orangutana bornejského Tessa se narodila samici Žanetě dne 13. listopadu 2010. Akce proběhla v rámci mezinárodního Týdne ochrany orangutanů, který vyhlásila nadace Orang Utan Republic Foundation ve spolupráci s řadou organizací včetně EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií) a probíhal na řadě míst celého světa. V naší zoo jsme začali návštěvníkům promítat také zkrácenou verzi filmu Zelená poušť.
10. 11. **S Martinem na bílém koni.** Pracovníci zoo se zúčastnili akce pro veřejnost organizované ZŠ Schulzovy sady. Příjemné nedělní odpoledne přišlo prožít přes 150 dětí se svými rodiči i prarodiči. Ve třídách byly připraveny zábavné úkoly, za jejichž splnění dostávaly děti indicie k vyluštění tajenky. Po celou dobu se dobře bavily nejen děti, ale také dospělí, kteří neodolali a úkoly plnili také.
14. 11. **Štáb ČT1 Reportéři** natáčel v řadě záběrů: čištění skel mořských akvárií, krmení samce tomistomy úzkohlavé, Tadaa a šimpanzi, nosorožce tuponosé – vážení Natała (1840 kg) a Nabire (1973 kg), Etoshu s mláďetem, žirafy a zebry na Africkém safari, hrošíky, tygřátka a hmyz.
14. 11. **Spojené státy americké zničily svoje zásoby nelegální slonoviny.** ZOO Dvůr Králové ocenila rozhodnutí prezidenta Baracka Obamy výrazně

Křtiny surikat s FTV Prima. (jm)

Slavnostní otevření lanového parku Katika Miti. (jm)

se zapojit do snah o potírání nelegálního obchodu s volně žijícími druhy. Zoo připravuje podobný krok a chystá se zničit svoje zásoby nosorožčí rohoviny. Plán ZOO Dvůr Králové na konci října posvětilo představenstvo zahrady.

16. 11. **Orangutan Caring Week a oslava narozenin mláděte orangutana.** ZOO Dvůr Králové se připojila k mezinárodní akci Orangutan Caring Week, která seznamuje veřejnost s kritickou situací orangutanů ve volné přírodě. V zoo proběhly na toto téma u orangutanů dvě přednášky.

Prosinec

- 1.-31. 12. **Vánoční ZOO Dvůr Králové.** Již po sedmnácté měli návštěvníci zoo možnost obdivovat vánoční výzdobu a osvětlení. Vánoční výzdoba v zoo byla připravena od 1. 12., prodloužená otevírací doba Vánoční zoo začala od 20. 12. Všechny prosincové víkendy (včetně soboty 30. 11.) dostal každý 250. návštěvník jako dárek celoroční vstupenku do zoo zdarma. Druhá, třetí a čtvrtá adventní neděle přinesla jako dárek slevu na vstupném. Dne 5. prosince od 13 do 17 hodin probíhala v zoo Mikulášská nadílka a 11. prosince v 18 hodin zpívání koled, v rámci akce Česko zpívá koledy.
2. – 21.12. **250. mládě žirafy v historii zoo.** V pondělí 2. 12. porodila samice žirafy Rothschildovy 250. mládě, což je nejvíce v jedné instituci na světě (mimo Afriku). Porod byl náročný, nakonec museli s příchodem mláděte na svět pomoci chovatelé. Mládě je samička Porod na dálku sledoval i budoucí kmoť mláděte, herec Petr Čtvrtníček.
2. – 21.12. **Zdobení stromečků.** Zoo uspořádala již pátým rokem tuto akci pro školy. Třídní kolektivy si mohly přijít ozdobit za desetikorunu svůj vánoční stromeček a potom si i zoo za symbolické vstupné prohlédnout. Během akce dorazilo do areálu zoologické zahrady celkem 3867 dětí! Do akce se zapojilo dohromady 190 kolektivů. Zahradu zdobilo cca 200 smrčků, které mladí návštěvníci oblékli do vánočního kabátu.
5. 12. **Mikuláš v zoo.** Zoo nachystala pro malé i větší návštěvníky mikulášskou nadílku. Od 13 do 18 hod. chodil po zoo Mikuláš s maskotem lva a tygra. Mikuláš rozdával sladkosti těm, kteří přednesli básničku, písničku či přinesli obrázek.
6. 12. **Večer pro sponzory.** Slavnostní zahájení akce s připitkem pro 80 osob v salonku Hotelu, prohlídka tropických pavilonů v zoo s průvodcem, program s občerstvením v Galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana: prezentace ředitele zoo MVDr. Přemysla Rabase týkající se uplynulého roku v zoo a plánů do budoucna, vystoupení skupiny BaToCu, pozvánka na safari s CK Adventurou. Projekce filmu Africa Obscura kameramana a fotografa Bc. Jana Svatoše.
7. 12. **8. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. Akce se zúčastnilo 54 klientů ČSOB z oblasti Hradec Králové, Svitavy a Praha.
7. 12.-9.1. **Vernisáž výstavy soutěžních fotografií.** V Galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana proběhlo vyhlášení výsledků letošní Fotosoutěže ZOO Dvůr Králové a předání cen autorům vítězných snímků. Součástí programu byl slav-

nostní přípítek a videoprezentace oceněných snímků. Elektronicky bylo zasláno na 3 témata: Safari, Portréty zvířat a Večerní safari celkem téměř 500 snímků. Soutěž byla vyhlášena ve třech věkových kategoriích (do 12 let, do 18 a nad 18 let. Nejúspěšnějším soutěžícím se stal David Koleček. Po předání cen, prohlídce výstavy a malého pohoštění čekala na oceněné fotografy prohlídka zoo. Závěr prohlídky patřil oslavám jedenáctých narozenin sloního samce. Oceněná díla byla vystavena v Galerii Pravěk Očima Zdeňka Buriana do 9. 1. 2014.

7. 12. **Oslava 11. narozenin sloního samce v ZOO Dvůr Králové.** V sobotu ve 14 hodin proběhla u výběhu slonů oslava 11. narozenin samce slona afrického Kita. Za účasti přihlížejících návštěvníků si Kito pochutnal na dortu, který byl ozdobený ovocem, zeleninou a 11 svíčkami, se zbytkem mu pomohly samice Saly a Umbu. Ošetřovatelé Michal Bartoš a Jan Čuboň představili oslavence návštěvníkům u výběhu slonů. Kito se narodil 6. 12. 2002. Kromě narozenin slavil i tzv. „čtyř a půl tuniny“.
10. 12. **Les pro slony.** V rámci "sloního víkendu" připravili ošetřovatelé pro slony bohatý enrichment. V neděli jim ve výběhu postavili dokonce celý les z jehličnatých i listnatých stromů. Sloni netrpělivě podupávali ve vedlejších výběžích a když je ošetřovatelé do nového lesa pustili, do slova ho vzali útokem.
- 8.- 29. 12. **Vánoční nadělování.** Všechny prosincové víkendy (včetně soboty 30. 11.) dostal každý 250. návštěvník jako dárek celoroční vstupenku do zoo zdarma. Druhá, třetí a čtvrtá adventní neděle (8., 15., 22.) přinesla jako dárek slevu na vstupném. V sobotu a v neděli 28. a 29. 12. bylo vstupné pouze za 10 korun. Před polednem, v neděli 29. 12., přivítala ZOO Dvůr Králové svého letošního 400 000. návštěvníka, pana Petra Vyčítala s rodinou. V pátek 27. 12. se narodilo letošní desáté mládě žirafy, celkem již 251. v historii zoo.
10. 12. **Ojedinelý zákrok v ZOO Dvůr Králové.** Sedmnáctileté samici Jole nosorožce dvourohého trhal zuby německý specialista Dr. Timo Zwick. Několikaměsíční zdravotní problémy s přijímáním potravy spočívaly v problémech chrupu. Samici musely být vytrženy dva zuby. Ošetření chrupu nosorožce Joly provedli kromě veterinářů zoo MVDr. J. Váhaly a MVDr. L. Pavlačika i další lékaři: účastnil se také MVDr. S. Mazánek ze zoo Brno, veterinární lékaři manželé K. a M. Seitlovi a německý specialista na chrup koní Dr. Timo Zwicka. Ten 10. 12. provedl odstranění dvou zubů během hodinové celkové anestezie.
11. 12. **Česko zpívá koledy** Akce pořádané Deníkem, se přes nepřízeň počasí, v zoo zúčastnilo více než 150 návštěvníků. Koledy předzpívaly děti ze Základní umělecké školy DKNL se svými učiteli. K poslední písničce (Vánoce přicházejí) dostaly děti i prskavky a tak byla ve slavnostně vánočně nazdobené a nasvícení zoo krásná atmosféra. Na zahřátí návštěvníkům připravila společnost GASTRO ZOO horké africké čaje a vyhlášenou specialitu Africký koláč za pouhých 10 Kč. Ohřát se mohli i u košů se zapáleným dřevem. Pavilony zůstaly otevřené do 20 hodin a tak si návštěvníci užili i zoo.

20. 12. **Nový ptačí druh v zoo.** K oživení venkovní voliéry v chladném období byl pořízen **krkavec bělokrký** (*Corvus albicollis*), který pochází z Afriky, ale bez problémů snáší chlad evropské zimy. Krkavec bělokrký patří mezi ptáky, kteří nejsou v zoo často chováni. V Evropě jsou zastoupeni v současné době pouze v jedenácti zoologických zahradách, Královédvorská zoo se stává dvanáctou.
22. 12. **Nadělování u lidoopů.** Vánoční nadílku dostali gorilí samec Tadao, skupina šimpanzů a orangutani. Populární samice orangutana Žaneta, která se proslavila na sociálních sítích videem s předvánočním úklidem, dostala také nový smetáček a hřeben.
31. 12. **Silvestr v zoo.** Slavnostní přípitek pro 2 skupiny 40 hotelových hostů, kteří v restauraci U Lemura trávili silvestrovský večer. Přípitek servírovala firma Gastro – ZOO v pavilonech Vodní světy. Následovala zákulisní prohlídka Ptačím světem, Pavilonem goril, Africkou savanou a Pavilonem okapi, hrošíků a šelem.
31. 12. **Konec roku 2013.** 408 358 návštěvníků a desáté mládě žirafy, takový byl konec roku 2013 v ZOO Dvůr Králové. V roce 2012 přišlo celkem 370 265 návštěvníků, v roce 2013 408 358 osob, nárůst tak představoval 38 093 lidí. V pátek 27. 12. se narodilo desáté mládě žirafy v roce 2013 a celkem již 251. v historii zoo.

ZOO Dvůr Králové tímto děkuje všem návštěvníkům, sponzorům, adoptivním rodičům a přátelům zoo, a rovněž svému zřizovateli – Královéhradeckému kraji, za přízeň a podporu v roce 2013. Poděkování patří i občanům a vedení města Dvůr Králové nad Labem.

Paní Lenka Vágnerová v pracovně svého otce Josefa Vágnera. (jm)

Vzdělávání 2013

Tomáš Hajnýš, Ilona Kratochvílová

Pes hyenový není hyena. (th)

Vzdělávání hraje důležitou roli v moderní zoo. Náš lektorský tým nabízí širokou nabídku 24 ekologických vzdělávacích programů, které mají podobu 1,5 - 3 hodinových bloků. V tomto roce jsme vyrobili a distribuovali 17.500 letáků „Učte se od zvířat – Vzdělávací programy pro školy“ ----s nabídkou výrazné 35 % slevy na vstupném pro třídní kolektivy (cena za dítě byla 95 Kč, zatímco běžná cena letního vstupného byla 150 Kč za žáka či studenta). Připravili jsme také ve spolupráci s návštěvnickým servisem balíčkováné sady pracovních listů (20 různých témat). V době jarních prázdnin od 1. 2. do 17. 3. jsme návštěvníkům nabídli pátrací soutěž „Detektivem v říši zvířat“, které využilo 485 rodin i jednotlivců.

Letošních 477 výukových programů a přednášek se zúčastnilo 8 586 dětí a studentů. Zoolektoři se při výukových programech věnovali celkem 209 školním skupinám se 4 248 žáky a studenty. Samostatné sady pracovních listů si zakoupilo 244 školních tříd. Skupinám jsme nabídli tři nové výukové programy v angličtině: Endangered Species, Exotic Animals a Zoo Detective. Nabídky využilo 8 třídních kolektivů se 147 dětmi z jazykových gymnázií (Prague British school, Gymnázium Špitálská Praha-9, Gymnázium Jaroměř). Komentovaná představení Zvířata zblízka zhlédlo přes 30 000 návštěvníků. Pomáhala nám i studentka Lorena Ramos ze Španělska v rámci mezinárodního programu Erasmus a studenti Lesnické akademie. Zážitkového programu Zadními vrátky se zúčastnilo 2 540 lidí ve 177 skupinách, na program Průvodce po zoo se vydalo 711 klientů ve 44 skupinách. Vyrobili jsme v rámci podpořeného projektu Nadace ČEZ (Naučná stezka v Safari) čtyři nové osvětové panely s lebkami nosorožce dvourohého, antilopy koňské, žirafy a pakoně žíhaného. Na brigádách v areálu zoo se vystřídalo celkem 14 skupin, 386 studentů a 32 učitelů, kteří odpracovali

celkem 1 339 hodin v předsezónní přípravě. Do kroužku Darwinovy stanice chodilo 24 dětí. Konaly se čtyři letní zootábory pro celkem 129 účastníků (25 Asterix, 60 Tábor Life I. a II., 44 Letní univerzita juniorů). U pavilonů Africká savana, Ptačí svět a Vodní světy probíhalo v letní sezóně povídání u dotykových stolů s přírodninami. Výklad zabezpečovali studenti 2. ročníku oboru cestovního ruchu ze Střední školy informatiky a služeb Dvůr studenti Dvořa Králové n. L. a Lesnické akademie Trutnov.

Ekologické vzdělávací programy

Zajímavou nabídku připravila letos ZOO Dvůr Králové pro školy a dětské kolektivy, které spojily prohlídku zoo s tak trochu jinou hodinou přírodopisu. Pokud kolektiv zvolil některý ze vzdělávacích programů, dostal automaticky 35 % slevu na vstupném, a ušetřil tak v letní sezóně 55,- Kč na jedno dítě či studenta. K ceně vstupného se připočítávala cena za vzdělávací program. Pokud si třídní kolektiv objednal program se zoolektorem, potom příplatek za program činil 175,- Kč pro skupinu do 25 dětí, tedy 7,- Kč na jedno dítě. V případě, že kolektiv si vybral samostatnou práci s pracovními listy a preferoval hledání informací v terénu, pak příplatek činil 30,- Kč pro celou skupinu. Samozřejmostí zůstalo vstupné zdarma pro řidiče autobusu a pro doprovod dětí (dva učitelé na jednu skupinu).

Pro žáky a studenty bylo připraveno 24 vzdělávacích programů: 3 programy pro děti 5 až 9 let, 8 programů pro děti 9 až 15 let, 12 programů pro děti a mládež 12 – 15 let a 1 program pro handicapované občany. Součástí programu jsou i pracovní listy, které žáci a studenti vyplňují v areálu zoo.

Program se zoolektorem

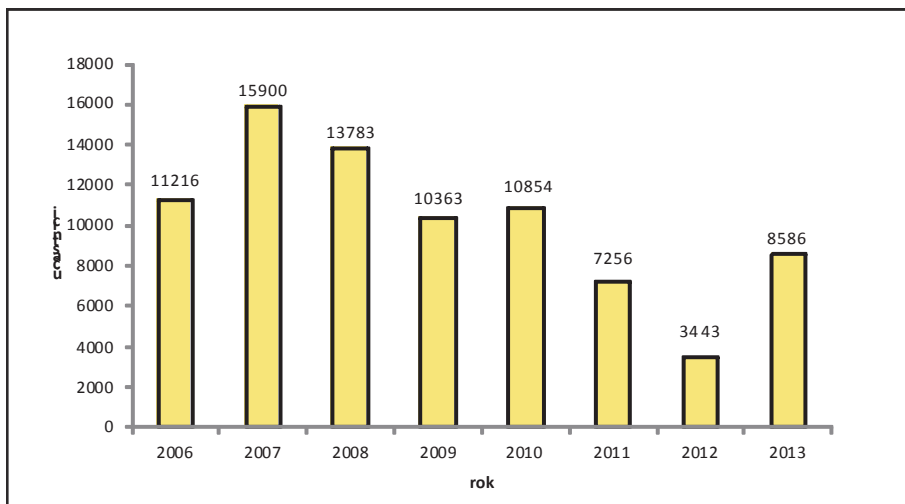
Program se zoolektorem	Skupin	Osob
Exotická zvířata	32	756
Kontaktní zvířata	28	601
Šelmy	25	458
Lidoopi	20	418
Ohrožené druhy	15	311
Plazi	13	252
Savana	11	211
Žirafa	9	191
Tropický deštný les	9	164
Slon	8	155
Ptáci	7	117
Okno dokořán	7	85
Život ve vodě	7	117
Pátrací závod	4	102
Etologie	4	95
Nosorožec	4	80
Vývoj života	3	65
Tygr	2	45
Domácí zvířata	1	25
Celkem	209	4248

Pracovní listy	Skupin	Osob
Šelmy	47	655
Žirafa	44	592
Exotická zvířata	35	465
Lidoopi	21	283
Slon	20	260
Ptáci	12	165
Domácí zvířata	11	163
Savana	11	153
Tropický deštný les	11	143
Plazi	9	117
Etologie zvířat	8	104
Tygr	5	65
Korálový útes	4	30
Evropská fauna	3	39
Vývoj života	2	26
Poušť	1	13
Celkem	244	3273

Program se zoolektorem

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet skupin	323	395	431	360	384	362	244	477
Počet účastníků	11216	15900	13783	10363	10854	7256	3443	8586
Počet hodin	506	697	647	510	558	543	366	466

Vzdělávací programy a přednášky

Vzdělávací programy absolvovalo 209 školních skupin (o 33 více než v roce 2012) s 4 248 žáky a studenty (o 805 více než v roce 2012). Zaznamenali jsme růst zájmu jak o programy se zoolektorem, tak i o programy se samostatným vyplňováním pracovních listů díky výhodné nabídce. Programy bez zoolektora si objednalo 244 skupin (o 201 skupin více než v roce 2012).

Největší zájem byl o **vzdělávací program se zoolektorem** Exotická zvířata (32×), kdy navštívíme s dětmi čtyři nejpoblíbenější zvířata v zoo (slon, žirafa gorila a tygr). Na druhém místě se umístil dlouhodobě oblíbený program Kontaktní zvířata (28×), který probíhal s plazy na Darwinově stanici. O něco nižšího počtu opakování dosáhl i program Šelmy (25×), ve kterém zoolektor během procházky po pavilonu šelem představoval dětem šelmy psovitě, kočkovitě a hyenovitě naší zoo. Další pořadí úspěšnosti programů lze vyčíst z tabulky.

Sadu pracovních listů pro samostatnou vzdělávací práci bez zoolektora si v pokladně zakoupilo celkem 244 učitelů pro 3 273 dětí a studentů. Zde byl zaznamenán vzestup zájmu prodeje ze 43 sad na 244 sad! (o 201 sad více než v roce 2012). Největší zájem byl o pracovní listy k vzdělávacímu programu Šelmy (47x), Žirafa (44x) a Exotická zvířata (35x).

Přednášky

Naše zoo zorganizovala nebo se lektorsky podílela na 24 osvětových přednáškách pro širokou či odbornou veřejnost. Těchto přednášek se zúčastnilo celkem 1 065 osob, což je o 8 přednášek a 645 účastníků méně než v roce předcházejícím.

Soupis přednášek 2013:

9. 1. Skalka, M.: **Střední a Jižní Amerika**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 55 účastníků;
16. 1. Hajnýš, T.: **Zvířata savany v Jižní Africe**. Přírodopisná přednáška o zvířatech v národním parku Pilanesberg, Rychta ve Rtyni v Podkrkonoší, 35 účastníků;
6. 2. Rozínek, R.: **Keňa**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 55 účastníků;
6. 2. Hajnýš, T.: **Jihoafrická republika**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 55 účastníků;
11. 2. Socha, V.: **Dinosauři pohledem 21. století**. Přednáška k 108. výročí narození Zdeňka Buriana. Galerie Pravěk očima Zdeňka Buriana v ZOO Dvůr Králové, 42 účastníků;
6. 3. Rozínek, R.: **Venezuela**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 55 účastníků;
3. 4. Rozínek, R.: **Srí Lanka**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 45 účastníků;
7. 5. Hajnýš, T.: **Kampaň na záchranu přírody Jihovýchodní Asie**. Seminář pro učitele přírodopisu a biologie. Dvůr Králové nad Labem, 24 účastníků;
7. 5. Čulík, L.: **Jak se krotí žirafy a chov okapi v ZOO Dvůr Králové**. Seminář pro učitele přírodopisu a biologie. Dvůr Králové nad Labem, 24 účastníků;
7. 5. Lemberk, V.: **Etiopie-trochu jiná Afrika**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 30 účastníků;
15. 5. Holečková, D.: **Nosorožci na cestě do Afriky**. Valná hromada UCSZ v ZOO Praha, 20 účastníků;
5. 6. Rabas, P.: **Afrika**. Cestovatelská středna v Národním muzeu v Praze, 50 účastníků;
18. 7. Rabas, P.: **Afrika a nosorožci**. Praha, 50 účastníků;
4. 9. Holečková, D.: **Keňské národní parky a přírodní rezervace**. Cyklus přednášek pro veřejnost ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. Dvůr Králové nad Labem, 20 účastníků;
6. 9. Rabas, P.: **Nosorožci**, ZŠ Duhová cesta, Chomutov, 35 účastníků
14. 9. Rabas, P.: **Afrika**, Malá africká konference, Jihlava, 25 účastníků
13. 10. Hlávka, R.: **Chov kopytníků (velbloudi, hroši, prasata, jeleni)**, Výuka pro SVOPAP, Dvůr Králové nad Labem, 30 účastníků
17. 10. Hajnýš, T.: **Za přírodou a zoologickými zahradami Jižní Austrálie**. Obecní úřad, Velký Vřešřov, 35 účastníků;
18. 10. Rabas, P.: **Tanzánie**, Blatno, 150 účastníků
4. 11. Rabas, P.: **Soumrak titánů**, Hradec Králové, 55 účastníků
14. 11. Hajnýš, T.: **Národní parky USA**. Obecní úřad, Velký Vřešřov, 20 účastníků;
6. 12. Rabas, P.: **Hodnocení minulého roku a plány do budoucna**. Galerie Pravěk očima Zdeňka Buriana v ZOO Dvůr Králové, 85 účastníků;
10. 12. Rabas, P.: **Afrika**, host Ivy Faltové, Hostinné, 60 účastníků
12. 12. Hajnýš, T.: **Národní parky Norska**. Obecní úřad, Velký Vřešřov, 20 účastníků;

Den lesů na Hájemství – hra na predátora a na kořist. (th)

Lorena Ramoz na praxi Erasmus v ZOO Dvůr Králové 1.7.-30.9. (th)

Zvířata zblízka

Povídání u zvířat je oblíbená a moderní forma vzdělávání veřejnosti. Na desíti stanovištích program zajistilo celkem 23 odborných pracovníků, kteří představili řadu zvířat chovaných v zoo. Povídání probíhala v květnu, červnu a v září o víkendech a o svátcích, v červenci a v srpnu denně. U výběhů a expozic zvířat bylo veřejnosti celkem prezentováno 980 představení.

Novinkou bylo znovuzavedení povídání o nosorožcích v 15.00 hod. Zajímavosti o zvířatech sdělovali návštěvníkům sami ošetřovatelé, kteří chovaná zvířata znají nejlépe. Všechna představení shlédlo cca 30 000 lidí.

Šelmy - 10.00 hod.

moderátoři: J. Hofmanová, Z. Petržílková, L. Pavlačíková, G. Žižková

Okapi - 10.30 hod.

moderátoři: Bc. L. Čulík, J. Nerudová

Sloni - 11.00 hod.

moderátoři: M. Bartoš, J. Čuboň, J. Brokeš, P. Kalus,

Plazi - 11.30 hod.

moderátoři: studenti České lesnické akademie, I. Kratochvílová, Ing. T. Hajnýš

Ostrov lemuru - 12.30 hod.

moderátoři: J. Vodehnal, Z. Jarošová, Z. Petržílková, J. Králová, L. Pavlačíková, G. Žižková

Primáti Asie - 13.00 hod.

moderátoři: A. Ryšavá, N. Humlová, Ing. P. Židuliaková, I. Kratochvílová, Ing. T. Hajnýš

Žirafy - 13.30 hod.

moderátoři: J. Kabát, K. Krupičková, M. Voňková

Primáti Afriky - 14.00 hod.

moderátoři: A. Ryšavá, N. Humlová, Ing. P. Židuliaková, I. Kratochvílová, Ing. T. Hajnýš

Ptáci - 14.30 hod.

moderátoři: Z. Jarošová, P. Líbalová, J. Vodehnal

Nosorožci - 15.00 hod.

moderátoři: J. Žďárek, V. Hájek, J. Šejnoha

Průvodce po zoo a Zadními vrátky

Komentovaných prohlídek Průvodce po zoo s odborným výkladem využilo 711 osob ve 44 skupinách, což je o 2 skupiny a 66 lidí více než v roce 2012. V rámci zážitkového programu Zadními vrátky absolvovalo dalších 177 skupinek s 2 540 účastníky tento zajímavý zákulisní program. Je to o 48 skupin a 785 osob více než v roce 2012. S klienty se chodilo do zákulisí obou pavilonů žiraf, Vodních světů, na Ostrov lemuru a ke kontaktním zvířatům na Darwinovu stanici. Tyto zážitkové programy jsou pro klienty zajímavé díky pomoci zoologů, ošetřovatelů a pracovníků oddělení výživy.

Služby byly poskytovány za úplaty:

Průvodce po zoo - skupina do 20 osob	2 500 Kč
Zadními vrátky 1 zákulisí - skupina do 10 osob	8 000 Kč
Zadními vrátky 2 zákulisí - skupina do 10 osob	12 000 Kč
Příplatek za anglický jazyk	1 000 Kč

Průvodce po zoo

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet skupin	50	57	45	39	28	38	42	44
Počet účastníků	1583	1329	860	630	518	701	685	711

Zadními vrátky

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet skupin	0	0	0	0	83	115	129	177
Počet účastníků	0	0	0	0	893	1409	1665	2540

Seminář Od přírody k welfare

Dne 7. 5. se konal 15. ročník semináře Od přírody k welfare pro učitele přírodopisu a biologie organizovaného oddělením Vzdělávání a marketingu zoo ve spolupráci se Školským zařízením pro DVPP Královéhradeckého kraje, pracoviště Hradec Králové. Na začátku semináře pozdravil 24 učitelů Ing. Tomáš Hajnýš filmem o narozených mláďatech v zoo a informoval je o probíhající kampani v rámci roku biodiverzity na ochranu přírody jihovýchodní Asie. Vedoucí oddělení Ing. Jaroslav Hyjánek popřál učitelům hodně pracovních i osobních úspěchů. Zoolektorka Ilona Kratochvílová seznámila učitele s aktuální nabídkou výukových programů v zoo. Od mluvčí zoo Jany Myslivečkové se učitelé dozvěděli o novinkách a dalších chystaných změnách v zoo. Odbornou přednášku na téma Jak se krotí žirafy a chov okapi v ZOO Dvůr Králové přednášel zoolog Bc. Luděk Čulík. Po přestávce následovala prohlídka stájí žiraf Rothschildových, ukázka nového Afrika Expressu a procházka kolem letních afrických výběhů přes 70 m dlouhou lávku až k Pavilonu lvů za doprovodu odborných pracovníků zoo. Následovala projížďka Safaribusy a na závěr si mohli učitelé vyzkoušet lanové maxihřiště u Zooshopu.

Den Země

Dne 19. 4. proběhl Lesní pochod. Z důvodu nepříznivého počasí byl přesunut do zoo a zrealizován na Lesní stezku pro školní kolektivy v pavilonu Africká savana. V pavilonu Africká savana v zoo čekalo na 170 žáků celkem 5 stanovišť s deseti soutěžními úkoly. Zúčastnilo se ho 9 tříd z 3 škol ze Dvora Králové nad Labem a Radvanic. Dalších více než 110 dětí ZŠ Podhář v rámci této akce navštívili lesní trubači, kteří zatroubili na lesní rohy, vábič předvedl vábení jelena na mysliveckou lasturu a rohy. Na závěr sokolník v tělocvičně školy dětem ukázal živého dravce a ukázky práce s ním. Tato akce má již 18-ti letou tradici.

Brigády v zoo

V zoo pracovalo v rámci aktivit ke Dni Země celkem 14 skupin se 386 žáky a 32 učiteli. Odpracovali pod vedením pracovníků oddělení zahradní údržby celkem 1 339 brigádnických hodin.

Za pomoc při přípravě na letní sezonu děkujeme žákům a učitelům ZŠ Voletiny Trutnov, ZŠ Batňovice, ZŠ kpt. Jaroše Trutnov, ZŠ bratři Čapků Úpice, ZŠ Velké Svatoňovice a ZŠ Hoříčky. Zvláště děkujeme učitelům a studentům ze Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem, kteří po patnáct pracovních dnů v termínu 8.-12. 4. pomáhali s přípravou zoo

Návštěvníky bylo kladně hodnoceno i povídání o plazech prováděné studenty. (th)

Pozornost návštěvníků vzbudily dotykové stoly u tropických pavilónů. (th)

Prague British School na výukovém programu v ZOO. (th)

Studenti z Ghany a ZŠ Strž si prohlížejí samce krajty tmavé. (th)

na hlavní návštěvnickou sezonu. Svou praxi zde vykonávalo 16 středoškoláků pod dohledem pedagogického doprovodu a týmu pracovníků oddělení zahradní údržby. V odpoledních hodinách absolvovali vzdělávací programy s pracovníky oddělení vzdělávání. Studenti střední průmyslové školy sbírali zkušenosti v ZOO Dvůr Králové již osmnáctým rokem nepřetržitě jarní spolupráce. Pomohli vydatně v předsezónní přípravě a zaslouží si naši pochvalu.

Brigády

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet skupin	15	15	15	17	14	14	21	14
Počet účastníků	468	458	438	510	413	363	457	418
Počet hodin	1 597	1 580	1 564	1749	1572	1356	1688	1339

Kampaň na záchranu přírody jihovýchodní Asie

V rámci spolupráce s UCSZOO byla vyrobena zkrácená verze filmu Michala Gálíka „Zelená poušť“ o devastaci přírody jihovýchodní Asie. Tento film byl pro návštěvníky zoo promítán v pavilonu Ptačí svět a Pavilonu goril.

Naše zoo zorganizovala ke kampani na záchranu přírody Jihovýchodní Asie tyto akce:

9.2.2013 - oslava 8. narozenin Besara

3. 4. 2013 - přednáška o Srí Lance

19. 4. 2013 - Den Země. Lesní pochod pro školy i jednotlivce

7. 5. 2013 - seminář pro učitele Od přírody k welfare

12. 5. 2013 - Den matek orangutanů

30. 6. 2013 - 37. narozeniny Žanety

31. 8. 2013 - 30.6.2013 – oslava Mezinárodního dne orangutanů

Praxe u dotykových stolů s přírodninami

Od 1.7. do 17.8. se vystřídalo u dotykových stolů celkem 40 studentů České lesnické akademie Trutnov, kteří po dobu 7 týdnů poskytovali ve trojicích návštěvníkům informace o plazech, rybách a savcích u vozíků před pavilony Vodní světy, Ptačí svět a Africká savana. Studenti ukazovali kosti, lebky, kůže, peří, vejce i celé exponáty vypreparovaných zvířat k jednotlivým tématům. Zoo také dlouhodobě spolupracuje s Českou inspekcí životního prostředí a ukazuje návštěvníkům tzv. zakázané suvenýry zabavené českým turistům při letištních kontrolách. Upozorňovali jsme, že kabelky, aktovky, peněženky, opasky, polo botky a jiné předměty vyrobené z kůží ohrožených druhů hadů, varanů a krokodýlů jsou sice atraktivní, ale každý takový výrobek je zaplacený životem konkrétního zvířete. Podobně to platí i pro výrobky ze slonoviny nebo z tvrdých korálů. Tímto jsme se pokusili o zvýšení nabídky aktivit pro návštěvníky v hlavní letní sezóně. Akce pokračovala i v září a říjnu, kdy se od 9 hod do 14 hod vystřídalo u dotykových stolů dalších celkem 24 studentů Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové n. L. Ohlasy návštěvníků na tuto formu osvěty byly vesměs velice kladné.

Zookroužek Tygřici

Zoo nabídla dětem jeden zájmový kroužek, kterého se pravidelně jedenkrát týdně (středa, 14:30 – 16:00) zúčastňovalo 20 dětí. Vedoucím tohoto kroužku byla Ilona Kratochvílová. V letošním roce došlo k výraznému snížení věkového průměru dětí, nejstarší ukončily činnost a přišlo několik nováčků, převážně z nejnižších ročníků.

Děti mají možnost poznávat zvířata v zoo a aktivně sledovat všechny změny v průběhu celého roku. Na Darwinově stanici se učí starat o zvířata a sbírají zkušenosti ve správném kontaktu s jednotlivými druhy. Absolvovaly řadu kvízů, soutěží a exkurzí do zákulisí a postupně se seznamovaly s chovanými druhy zvířat.

Uskutečnilo se i pokračování už tradičního výtvarného workshopu zaměřeného na kresbu zvířat (letos jsme vytvářeli africké leprelo) vedeného panem Janem Svatošem. Děti i rodiče byli nadšení, plánujeme pokračování.

Činnost kroužku byla pro děti zajímavá i díky pomoci dalších zaměstnanců zoo.

Chovatelky z oddělení šelem pomáhaly s realizací enrichmentu, do kterého se děti s velkým zájmem zapojovaly. Další aktivity probíhaly i v dětské zoo. Starší děti se pod odborným dohledem chovatele učily pečovat o osly, kozy a ovce.

Poděkování patří také vedoucí oddělení výživy, Monice Ptáčkové, která děti seznámila s problematikou výživy zvířat a provozem.

Výborná byla i spolupráce s rodiči, kteří pomáhali s náročnějšími akcemi. Dvakrát v roce probíhala společná aktivita, na Týden duchů (letos byl opravdu vydařený – děti a někteří z rodičů vytrvale v maskách „strašili“ návštěvníky po celou dobu trvání akce) a při posledním předprázdninovém setkání.

Darwinova stanice

Darwinova stanice slouží jako chovatelské zázemí pro kontaktní zvířata (v druhé polovině roku rozšířeno o savce - 2 bodlíny Telfairovy a ježka bělobřichého) a učební prostor pro výuku speciálních programů: Kontaktní zvířata, Plazi, Okno dokořán pro hendikepované a dalších. Při těchto programech byla vždy používána kontaktní zvířata. Absolvovalo je 687 dětí ve 37 skupinách.

Darwinova stanice je také využívána jako jedna ze zákulisních zastávek zážitkového programu. Letos navštívilo stanici 23 skupin. S kontaktními zvířaty a přírodninami jsme se zúčastnili 17 velkých akcí a veletrhů mimo zoo.

Po dobu tří letních měsíců probíhalo denně pro návštěvníky povídání o plazech.

Letní zootábor dětí střediska volného času Asterix Havířov a tábor Life I. a II.

Uskutečnil se již druhý ročník letního soustředění pro 25 účastníků ze střediska volného času v Havířově Asterix v termínu 15.7. - 20.7. Program v zoo jsme zahájili Pátracím závodem, aby se děti v zoo dobře zorientovaly. Hlavní náplní každodenní návštěvy mladých

Účastníci letního zootábora ze střediska volného času Asterix Havířov. (th)

Výukové programy o ohrožených druzích v zoo. (ev)

přírodovědců ze Severní Moravy byly výukové programy přizpůsobené zájmu dětí doplněné o představení ošetřovatelů se zvířaty. V polovině pobytu děti absolvovaly noční projížďku po Africkém safari a prohlídku Safari Kempu. Děti byly unesené z pozorování zvířat v rámci programu Etologie a z návštěvy zákulisí u žiraf. Pozornosti se také těšily programy Lidoopi, Savana, Sloni, Žirafy, Šelmy a Kontaktní zvířata. Tato forma letní činnosti byla pro mladé přírodovědce skvělou příležitostí rozšířit si v praxi své znalosti přírody v krásném prostředí naší zoo. V době prázdnin se také uskutečnily dva turnusy **pohybového tábora Life s výukou angličtiny** pro 60 dětí, o které se starali kolegové z návštěvnického servisu.

Letní univerzita juniorů 2013 v ZOO Dvůr Králové

Dne 28. 7. – 5. 8. 2013 proběhl již 14. ročník Letní univerzity juniorů (LUJ), kterou ve spolupráci se ZOO Dvůr Králové připravila CEAF. LUJ se zúčastnilo celkem 44 dětí z celé ČR.

V pondělí byla připravena první společná cesta po Africe – návštěva zoo ve Dvoře Králové nad Labem. Po přivítání zástupcem ředitele Ing. Jaroslavem Hyjánkem následovala komentovaná prohlídka zoo. Po obědě „kmeny“ navštívily safari a plnily úkoly celotáborové hry nejen v zoo, ale i na základně.

Druhý den putování po Africe byl plný překvapení. Jednotlivé kmeny se zapojovaly aktivně v zoo, pomáhaly se zvířaty na Darwinově stanici, v dětské zoo, u šelem a zahradníkům. Po dobře odvedené práci za odměnu krmily lemury na ostrově a zažily i kontakt s mláďaty levharta perského. Poté následovala komentovaná prohlídka pavilonu Vodní svět, včetně jeho zázemí. Vyvrcholením dne v zoo bylo společné zhlédnutí afrických tanců v podání taneční a hudební skupiny IYASA.

Třetí den dopoledne děti opět pokračovaly v práci na jednotlivých úsecích. Po splnění stanovených úkolů za odměnu pozorovaly psy ušaté přímo v jejich výběhu. Po obědě se účastníci LUJ v rámci komentovaného krmení dozvěděli řadu zajímavých informací o životě žiraf. Teprve dobře obeznámení s tím, jak žirafy žijí, se mohli jít podívat přímo k nim do stájí.

Ve čtvrtek do oběda účastníci LUJ plnili úkoly ve Velehrádku a po obědě následovala cesta do zoo. Po příjezdu navštívili Safari Kemp, pozorovali z vyhlídky zvířata v africkém výběhu a pak se na Darwinově stanici podrobně seznámili s kontaktními zvířaty. Po večeři následovala podvečerní prohlídka zoo. Proběhlo mnoho zajímavých pozorování večerní aktivity zvířat. Večerní pozorování mělo pokračování v pátek, kdy byla na programu speciální večerní komentovaná jízda po safari. Děti tak mohly vidět zblízka skot watusi, pakoně modré, samici geparda s mláďaty, vodušky nebo čerstvě narozené hříbě zebry Chapmanovy a dozvědět se spoustu zajímavostí.

V sobotu byla pro účastníky LUJ připravena řada překvapení, mezi které patřilo koupání v nedalekém Lanžově, večerní posezení u táboráku s programem, písničkami a opékáním buřtíků. A v noci všichni absolvovali tolik očekávanou bojovou hru.

V neděli mezi účastníky zavítala Mgr. Hanka Svobodová se zajímavou přednáškou o ochraně želv v Indonésii. Po přednášce došlo na výběr zvířete, které účastníci LUJ adoptovali v zoo. Bylo rozhodnuto o adopci dvou zvířat, a to ježka bělobřichého částkou 1.000,-Kč a

štetkouna afrického částkou 10.000,-Kč. Zbytek dne byl vyplněn plněním úkolů celotáborové hry a výrobou hraček pro tygry, levharty a lemury kata.

V pondělí byl poslední den návštěvy zoo. Dopoledne účastníci LUJ navštívili oddělení výživy, seznámili se s chovným zázemím pro krmná zvířata, s provozem přípravy krmiv a pod odborným dohledem mohli připravit zmrzlinu pro slony! Dalším úžasným zážitkem byla návštěva zázemí chovu nosorožců. Po obědě došlo na slavnostní předání osvědčení o adopci vybraných zvířat a poté následovalo instalování připravených prvků enrichmentu do výběhů a pozorování reakcí zvířat.

Vzdělávací činnost financovaná z příspěvků a dotací

1. Projekt Nadace ČEZ "Naučná stezka v Safari"

Vyrobili jsme pět interaktivních panelů v ceně 72 600 Kč včetně DPH. Do panelů z plastových desek byly zakomponovány lebky kopytníků: zebra Grévyho, žirafa, nosorožec dvourohý, pakůň modrý a antilopa koňská. Texty byly formulovány v jazyce českém, anglickém i polském. Interaktivní panely s lebkami vytvořily naučnou stezku v Safari.

2. Projekt – Královéhradeckého kraje: Jazykové vzdělávání v ZOO Dvůr Králové

Podali jsme žádost o dotaci na tvorbu čtyř druhů výukových programů v angličtině a vytištění letáků „Vzdělávací programy pro školy v zoo“ v hodnotě 67.791 Kč. Bohužel žádost na tento projekt nebyla podpořena.

3. Projekt Globální rozvojové vzdělávání a osvěta

Společně se Střediskem ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER jsme podali žádost o dotaci České rozvojové agentury na projekt „Pomáhejme Africe“. Tato žádost nebyla Českou rozvojovou agenturou podpořena.

Za finanční podpory Nadace ČEZ vznikla v zoo naučná stezka v Safari. (th)

Zahraníční cesty

Hana Dvořáková

Zebra Grévyho. (XS)

V roce 2013 uskutečnili zaměstnanci ZOO Dvůr Králové 47 zahraničních cest. Více než polovina z nich (33 cest) se uskutečnila za účelem transportu zvířat. Pět zahraničních cest se týkalo mezinárodního projektu královédvorských nosorožců v Africe a jedna cesta měla charakter propagační – jednalo se o rozvoz propagačního materiálu a účast na veletrhu formou aktivní audiovizuální prezentace zoo. Během ostatních cest se zaměstnanci zoo účastnili odborných jednání a mezinárodních zasedání, například výročního zasedání prezidia EARAZA (Euro-asijská asociace zoologických zahrad a akvárií) v Zoo Moskva.

Zahraníční cesty našich pracovníků v roce 2013

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
10.-11.1.	Německo - Zoo Lipsko, jednání s ředitelem Zoo - WAZA	MVDr. Rabas
14.-18.1.	Švédsko - Zoo Kolmarden, Slovensko - Zoo Bratislava, Maďarsko - Zoo Budapešť, transport zvířat	Vetter, Vala
25.-27.1.	Německo - Zoo Berlin, Zoo Hohenhagen, jednání o nosorožcích, mezinárodní spolupráce	MVDr. Rabas
4.-8.2.	Anglie - Zoo Broxbourne, Zoo Woburn, Zoo Twycross,, transport zvířat	Vetter, Vršický
18.2.	Polsko - Walbrzych, dohoda o spolupráci	Ing. Hyjánek, Ing. Hajnýš
24.2.-1.3.	JAR - Keňa, jednání v OI Pejeta Conservancy (nosorožci)	MVDr. Rabas
22.2.-4.3.	JAR - Keňa, jednání komise v OI Pejeta "Poslední šance na přežití"	RNDr. Holečková
14.-17.3.	Rusko - Zoo Moskva, jednání prezidia EARAZA	MVDr. Rabas
20.-21.3.	Rakousko - Zoo Vídeň, odvoz vzorků trusu nosorožců, Maďarsko - Zoo Budapešť - transport zvířat	Bárta
21.-29.3.	Ukrajina - Zoo Bardiánsk, transport zvířat	Vetter, Vala

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
2.-4.4.	Německo - Safaripark Hodenhagen, transport zvířat	Bárta, Hrubý, Vetter, Vršecký
9.-11.4.	Německo - Safaripark Hodenhagen, transport zvířat	Bárta, Hrubý
8.-12.4.	Francie - Zoo Beauval, Boissiere, Bourbansaic a Trégomeur, transport zvířat	Vetter, Vršecký
2.-3.5.	Polsko - Stado Ksiaz, účast na propagační akci	Čermák
14.-15.5.	Německo - Zoo Mnichov, transport zvířat	Vetter, Vala
11.-12.6.	Německo - Zoo Lipsko, Zoo Drážďany, transport zvířat	Mgr. Podhrázký, Bc. Brokeš
25.-27.6.	Německo - Zoo Hannover, Polsko - Zoo Opole, transport zvířat	Bárta, Bednář
2.-3.7.	Německo - Zoo Hodenhagen, transport zvířat	Bárta, Vetter
9.-11.7.	Polsko - Zoo Poznaň, Maďarsko - Zoo Veszprém, transport zvířat	Bárta, Vetter
15.-19.7.	Francie - Zoo Arcachon, transport zvířat	Bárta, Vetter
23.-26.7.	Polsko - Zoo Poznaň, Zoo Plock, transport zvířat	Bárta, Vetter
29.7.-2.8.	Anglie - Zoo Edinburg, transport zvířat	Bárta, Vetter
2.-3.8.	Rakousko - Vídeň, odvoz vzorků trusu nosorožců	Ing. Hyjánek, RNDr. Kunešová
13.-15.8.	Lucembursko, Německo - Zoo Köln, transport zvířat, konzultace	Mgr. Podhrázký, Ing. Jiříčka
14.-22.8.	Čína - Peking, navázání spolupráce s Hangzhou Zoo	RNDr. Moucha
27.-29.8.	Německo - Zoo Duisburg, Polsko - Zoo Chorzów, transport zvířat	Bárta, Vetter
2.-5.9.	Německo - Zoo Hodenhagen, transport zvířat	Bárta, Bednář
2.-5.9.	Polsko - Zoo Poznaň, Německo - Zoo Erfurt, transport zvířat	Vetter, Bc. Hrubý
8.-10.9.	Rusko - Zoo Moskva, konzultace - chovná stanice	MVDr. Rabas
9.-13.9.	Švédsko - Zoo Kolmarden, Maďarsko - Zoo Sóstó, transport zvířat	Bárta, Vetter
17.-20.9.	Polsko - Zoo Opole, Zoo Poznaň, transport zvířat	Bárta, Bednář
21.-22.9.	Německo - Zoo Berlin, transport zvířat	Vetter, Vršecký
23.-27.9.	Francie - Zoo Arcachon, transport zvířat	Bárta, Bednář
1.-2.10.	Maďarsko - Zoo Sóstó, transport zvířat	Bárta, Vetter
6.10.	JAR - Dar Es Salaam - Nairobi, jednání o projektu OPC, dovoz vzorků trusu nosorožců	MVDr. Rabas
8.-10.10.	Rumunsko - Zoo Timisoara, transport zvířat	Bárta, Vetter
15.-16.10.	Německo - Zoo Hannover, transport zvířat	Vetter
15.-18.10.	Polsko - Zoo Varšava, Zoo Krakow, transport zvířat	Bárta, Bednář
20.-22.10.	Německo - Zoo Stuttgart, Polsko - Zoo Krakow	Bárta, Vetter
30.-31.10.	Maďarsko - Zoo Szeged, transport zvířat	Bárta, Vetter
1.-3.11.	Německo - Zoo Köln, Belgie, transport ptáků	Mgr. Podhrázký
3.11.	Polsko - Zoo Wroclav, jednání - spolupráce	MVDr. Rabas, Ing. Hyjánek
4.-8.11.	Německo - Zoo Frankfurt, Makedonie - Zoo Skopje, transport zvířat	Bárta, Vetter
11.-15.11.	Německo - Zoo Stuttgart, Makedonie - Zoo Skopje, transport zvířat	Bárta, Vetter
18.-22.11.	Holandsko - Zoo Arnhem, Makedonie - Zoo Skopje, transport zvířat	Bárta, Vetter
4.-12.	Rakousko - Zoo Vídeň, odvoz vzorků trusu nosorožců	Ing. Hyjánek
4.-5.12.	Německo - Zoo Magdeburg, Zoo Berlin, transport zvířat	Vetter, Vala

Návštěvnícký servis

Jan Pařík a Lucie Petráčová

Nový Safari Express. (jp)

ZOO Dvůr Králové je jedním z nejvíce navštěvovaných míst Královéhradeckého kraje. V roce 2013 jsme přivítali přes 408.000 návštěvníků a jako každý rok jsme se jim snažili nabídnout dokonalý servis. V letošním roce jsme pokračovali v akci Safari vlastním vozem, novinkou byly zcela nové Afrika Expressy, nové pěší trasy, rozšíření dopravy po safari a nový vzhled zoo jako celku. Prodejny, Hotel Safari a Safari Kemp připravily pro naše návštěvníky široký sortiment zboží, upomínkových předmětů, rozšíření ubytovacích kapacit a zážitků.

Rok návštěvníckého provozu

Jako každoročně náš rok začal Vánoční zoo, která se opakuje už po sedmé.

Zimní období je pro chod zoo náročné. Přestože i v letošním roce byly na horách dobré sněhové podmínky, nízké teploty a dále pak chladné počasí v měsících dubnu a květnu vedly k tomu, že zoo v tomto období nebyla navštěvována a to ani návštěvníky z nedalekých hor. Druhé čtvrtletí proto bylo jedno z nejhorších za posledních 15 let. Zoo v tomto období navštívilo pouhých 92.637 lidí.

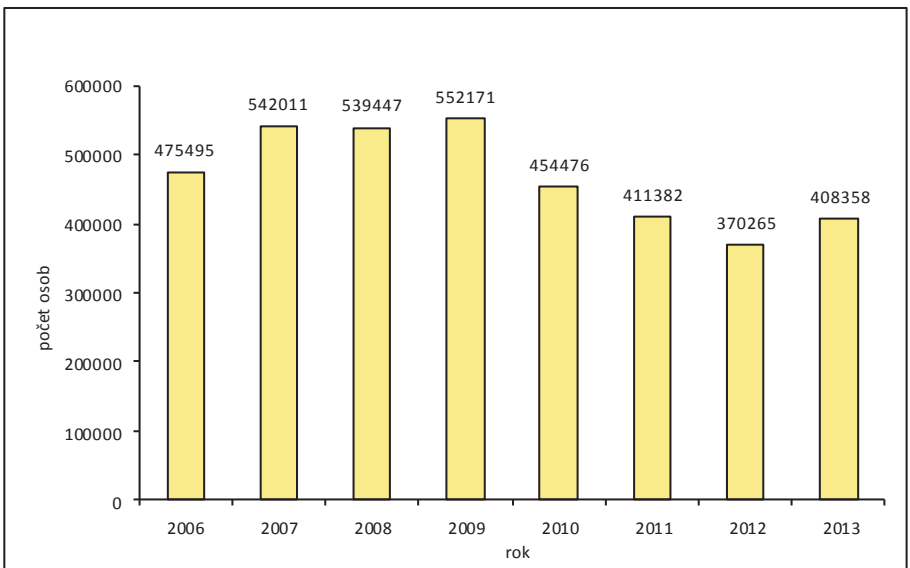
Během zimního a jarního období jsme připravovali zoo jako každý rok včetně novinek, tak aby návštěvníci mohli vychutnat skutečnou atmosféru Afriky a safari. Pro ty, kdo nemohli do safari vlastním vozem byl pro tento rok připraven nový Afrika Express firmou Hulvát a Holomek s.r.o. o celkové kapacitě 130 osob a tradiční Safaribusy o cel-

kové kapacitě 106 osob.

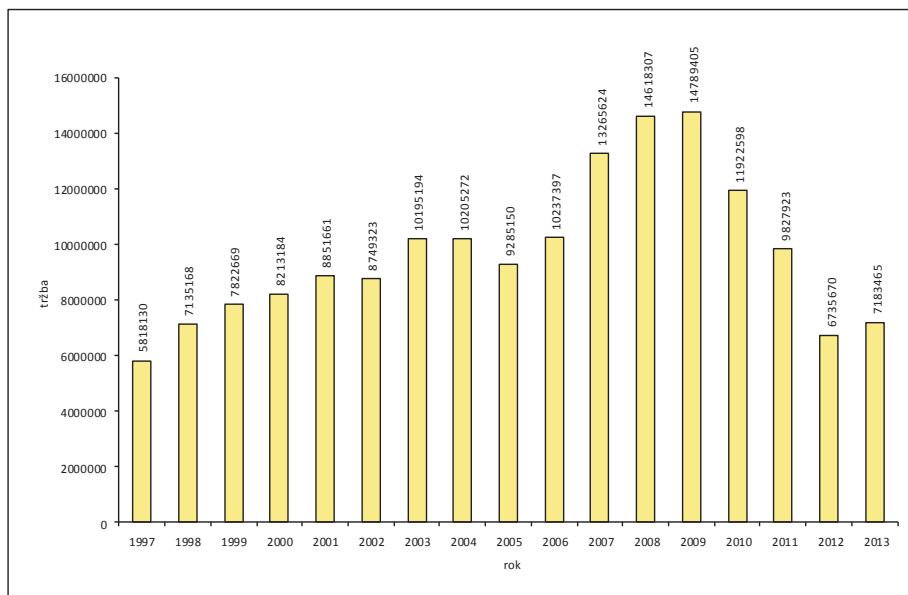
Letní sezóna začala již 27.4.2013 a skončila 6. října, trvala 163 dní tedy o 18 dní déle než v roce 2012. Pro tento rok jsme pro návštěvníky připravili zlevněné vstupné pro dospělou osobu, rodinné vstupné a pro školy a dětské zájezdy. Ke změně cen došlo i u dospělých permanetek na jméno a novinkou bylo zavedení dětských permanetek na jméno. Další novinkou byly zcela nové Afrika Expressy – jednalo se hodinovou komentovanou projížďku po safari a mezi volnými výběhy. Safaribusy se vrátily zpět do safari – 20 minutová komentovaná projížďka po safari. V letošní sezóně jsme takto přepravili do safari 144.551 návštěvníků. Byly rozšířeny pěší trasy po zoo a obnovena pěší trasa k Safaribusům. Byl povolen vjezd osobním vozidlům, kterých projelo do safari celkem 14.457. Cílem bylo poskytnout zoo pro co nejširší veřejnost. I tento rok v hlavní sezóně bylo v provozu večerní safari, offroad safari a jako novinka večerní procházky po zoo. Rok a hlavní sezónu jako tradičně uzavíral Týden duchů a Vánoční zoo. Celkové zajištění servisu pro návštěvníky zajišťuje tým pokladních, řidičů, ostrahy, kontroly a úklidu pod vedením vedoucí návštěvnického provozu Lucie Petráčové.

Návštěvnost zoo - v následujícím grafu a tabulce návštěvnosti za období 2006–2013 jsou patrné značné výkyvy měsíční návštěvnosti. Zoo navštívilo přes 408.000 tisíc návštěvníků, což vytvořilo meziroční nárůst návštěvnosti o 10%.

Návštěvnost 2006 - 2013

Tržba prodejen 1997 - 2013

Pokladna zoo. (jp)

Prodej zboží

Zooshop Serengeti, prodejna v Galerii Zdeňka Buriana a od května do září i stánek, který byl v letošním roce přemístěn k výběhu okapi, již několik let nabízí návštěvníkům široký sortiment upomínkových předmětů a dalšího zboží s tematikou zoo, zvířat a přírody. Prodej a další služby zajišťoval kolektiv prodavaček návštěvnického servisu pod vedením Ing. Zuzany Dědové, které se v letošním roce podařilo zvýšit celkový obrát z prodeje. Dále se podílí na tvorbě nových upomínkových předmětů jako jsou trička, pohledy a ostatní propagační předměty. Novinkou letošního roku bylo zajištění občerstvení prostřednictvím prodejních automatů na pavilonech a v areálu zoo.

Návštěvnický servis

Útvar návštěvnického servisu zajišťuje i správu některých objektů. Mezi ně patří veškeré sociální zařízení v areálu zoo, letohrádek zoo, ubytovny, Hotel Safari, Safari Kemp, centrální parkoviště a pronajímané přilehlé budovy. V průběhu celé sezóny jsme prováděli pravidelné úklidy a drobné opravy těchto budov. Pro zabezpečení a zároveň kontrolu areálu a budov s tím spojených byl rozšířen i kamerový systém po celém areálu zoo a to na celkových 45 kamer, který byl nově nainstalován i na služební vrátnici zoo, která spadá pod kontrolu návštěvnického servisu. Proběhly také drobné opravy nátěrů venkovních i vnitřních částí budov a střech.

Pracovníci návštěvnického servisu se také podílí na aktualizaci internetových stránek zoo a pomáhají s realizací akcí pořádaných útvarem marketingu a vzdělávání.

Vstupné do zoo a ostatní služby

Zoo byla otevřena denně od 9 hodin. Otevírací doba se již několik let nemění a přehled jednotlivých sezón a otevírací dobu přehledně popisuje níže uvedená tabulka, která uvádí ceny vstupného platné v roce 2013. Zoo také nabízí přenosné i neprenosné permanentní vstupenky pro soukromé osoby, školy a další organizace včetně firem.

Vstupné 2013

Druh vstupného	Letní sezona	Večer. safari	Mezisezona	Týden duchů	Zimní sezona	Vánoční zoo
Dospělí	195	180	175	175	120	95
Děti 4-12 let, studenti, důchodci	150	135	105	105	80	65
Děti 2 – 4 let	50	50	50	50	50	50
Rodinné vstupné	660	590	510	510	360	290
Psi	100	100	100	100	100	60
Skupinová sleva	10 % pro skupiny nad 15 platících osob, 35% pro školní zájezdy při zakoupení výchovného programu					
Zdarma	Děti do 2 let, nevidomí, učitelé (1 na 15 dětí), řidič autobusu					

Hotel Safari

Roman Lahučký a Jan Pařík

Pokoj Hotelu Safari. (zč)

Hotel Safari**** je provozován od roku 2001 s posláním nabídnout hostům kvalitní ubytování a zázemí na dosah africké divočiny, přímo v areálu zoo. Hotel je ideálním místem nejen pro individuální turistiku, ale také pro uspořádání firemní akce či rodinné oslavy. V letošním roce v Hotelu Safari přenocovalo 8,5 tis. hostů a utratilo za ubytování a služby s ním spojené více než 10,3 mil. Kč.

Hotelové služby

Hotel Safari nabízí kvalitní a komfortní ubytování po celý rok. Díky své poloze přímo v areálu zoo nabízí, jako jediný ve střední Evropě, atmosféru skutečného afrického safari. Ubytovaní je možné v 23 dvoulůžkových pokojích a 7 apartmánech s možností přistýlek. Každý pokoj je vybaven vlastní koupelnou, TV, minibarem, rychlovarnou konvicí, fénem a telefonem s přímou volbou a Wi-Fi.

Ke každému pokoji je v letním období k dispozici privátní posezení v zahradě hotelového atria s vyhřívaným hotelovým bazénem o rozměrech 8x4 m. Další možnosti, jak trávit volný čas, je 4 dráhový bowling pro 32 hráčů.

Přímo v hotelu je k dispozici salonek U Gepardů o celkové kapacitě až 70 osob, který nabízí zázemí pro pořádání firemní akce, přednášky, semináře či oslavy. Pořádáme zde privátní, firemní a akce pro širokou veřejnost.

Hotel je spojen se stylovou a nekuřáckou Restaurací U Lemura, která zajišťuje stravování hostů a catering. Hoteloví hosté mají po celou dobu pobytu volný vstup do zoo.

Ekonomika a provoz hotelu

I v době hospodářské krize, které bylo pro celé odvětví téměř likvidačním, se podařilo hotelu přilákat velké množství hostů a dosáhnout tak mírného zvýšení tržeb, které překračují částku 10 mil. Kč. Již tradičně k nám jezdí nejvíce hostů z ČR, zaznamenali jsme nárůst hostů ze Slovenska, Polska, Rakouska, Ruska, USA, Belgie a Litvy.

Konferenční služby

V konferenčním salonku U Gepardů probíhají různé odborné semináře, konference, firemní a soukromé oslavy. Kromě ubytování a konferenčních služeb hotel zajišťuje např. Večerní safari spojené s grilováním u nosorožců, nahlédnutí do ZOO zadními vrátky, hudební vystoupení, barmanské show, fire show a další. Mezi nově nabízené doprovodné akce patří například bubenická show, vystoupení afrických tanečnic a workshopy s africkou tematikou.

Změny v roce 2013

Na recepci byla zřízena informační vitrina s více než 60 letáky s atraktivitami okolí. Na základě průběžného vyhodnocování hotelových dotazníků byly provedeny úpravy interiéru a technologického zázemí. Nově byla vymalována hotelová recepce a salónek U Gepardů. Konferenční salónek U Gepardů zaznamenal výměnu halogenových žárovek za úsporné zářivky. Podstatnou změnou byla výměna hotelového systému. Díky novému systému mají hosté možnost rezervovat pokoje on-line s ověřením volného termínu, čímž se zvýšila efektivita provozu. Změny se dotknuly i hotelových pokojů. Na přání hostů byl zvýšen počet elektrických zásuvek, televizory jsme umístili na zdi, čímž se zvýšila úroveň komfortu hosta.

Pracovníci Hotelu Safari a Safari Kempu: Bc. Martin Bednář, Maruška Oulehlová, Lenka Sochorová, Romana Hudcová, Veronika Hrdinová, Mgr. Jana Senetová, Ing. Jana Brokešová, Bc. Andrea Peterová, Roman Lahučký. (zč)

Safari Kemp

Roman Lahučký a Jan Pařík

Bungalovy v Safari Kempu. (zč)

Safari Kemp je provozován od jara 2010. Součástí areálu je výběh afrických zvířat, oddělený pouze nenápadným plotem s možností pozorovat zvířata z velké vyhlídky v denních i nočních hodinách.

Ubytování a služby

Safari Kemp nabízí ubytování v bungalovech. Každá jednotka bungalovu má svůj samostatný vchod, chodbu, koupelnu s WC, TV, minibar, rychlovarnou konvici, fén, telefon, Wi-Fi a možnost přistýlky. Interiéry jsou vyzdobeny originálními batikami a maskami z Keni a Tanzanie a také fotografiemi příslušného zvířete z přírody. Pro hosty je dále k dispozici venkovní dřevěné posezení s grilem před každým bungalovem.

Safari Kemp dále nabízí karavanová stání (s přípojkami na vodu a elektřinu) a stanová místa. K dispozici je stylové centrální sociální zařízení s pračkou a sušičkou prádla.

Součástí kempu je recepce s prodejnou drobného zboží, venkovní bazén a vyhřívaná vírivka a stylový zahradní nábytek. V areálu kempu se nachází dětské hřiště, míčové hřiště, stoly na ping-pong a půjčovna jízdních kol a dětských minikár.

Hosté ubytovaní v bungalovech mají vstup do zoo zdarma po celou dobu pobytu. Recepce zajišťuje pro hosty kempu zážitkové programy zoo: Večerní safari, Offroad safari, ZOO zadními vrátky, Ošetřovatelem v ZOO.

Stravování zajišťuje nekuřácká Restaurace U Lemura, která se nachází v areálu zoo. Hosté mohou využít nově otevřený bufet se sezónním provozem.

Ekonomika a provoz kempu

Nejvíce hostů k nám jezdí z České republiky a Slovenska. Zaznamenali jsme opět mírný nárůst počtu ubytovaných a tržeb na úroveň 13,5 tis. osob a 5,77 mil. Kč.

Novinky roku 2013

Na recepci byla zřízena informační vitrína s více než 60 letáky s atraktivitami okolí. Na základě přání hostů jsme zastínili skleněnou výplň vchodových dveří bungalovů. Dostupnost Wi-Fi byla rozšířena i do bungalovů. Hostům jsme s úspěchem nabídli možnost občerstvení v nově zřízeném Banua Bufetu, kde dostanou každé ráno čerstvé pečivo, kávu nebo čaj. Další, podstatnou změnou byla výměna hotelového systému. Historicky poprvé byl v Safari Kempu pořádán letní pohybový tábor s výukou anglického jazyka.

Buš Safari Kempu. (zř)

Gastronomické služby, Catering

Igor Mašín, Michal Novák, Jan Majzlík, Andrea Mašínová

Štika na rautu pro firemní akci – Restaurace U LEMURA. (jma)

Společnost GASTRO-ZOO s.r.o. zajišťovala patnáctým rokem kompletní gastronomické služby v areálu ZOO Dvůr Králové. Rok 2013 byl pro naši firmu plný změn – v první řadě jsme změnili logo a velkou část tiskových materiálů, čímž jsme reagovali na grafické změny v celé ZOO. Také jsme změnili plachty na markýzách jak na terase restaurace, tak i u dalších provozů. V samoobslužné restauraci jsme místo jednoho stolu vybudovali nový dětský koutek, který byl po celý rok hojně využíván. Dále jsme nachystali dva provozy na oživení návštěvnické pěší trasy a to Občerstvení U NOSOROŽCŮ a občerstvení U LVŮ, které jsme se snažili pojmout jako stylový bush camp.

V roce 2013 jsme nabízeli gastronomické služby v těchto provozech:

Restaurace U LEMURA – samoobslužná restaurace a restaurace s obsluhou
Naše hlavní provozovna v ZOO má tři části: restauraci s obsluhou v Africkém stylu, samoobslužnou restauraci typu fast food a letní terasu, která je zastřešena a v jarních a podzimních měsících ji můžeme vytápět.

Restauraci s obsluhou může navštívit každý návštěvník zahrady, ale především je určena pro hosty HOTELU SAFARI a také SAFARI KEMPU. Každé ráno od 7 hodin zde mají nachystané snídaně a také večer je tento provoz hotelovými a kempovými hosty hojně využíván. Během obědů je zde často prostřeno pro hromadné akce. Při snídaních je také využíván prostor bowlingu.

V restauraci s obsluhou jsme také letos praktikovali již zavedený model, tj. rozdělení nabídky jídel na denní a večerní menu – v rámci těchto nabídek je přes den upřednostňována rychlost výdeje jídel a večer naopak pestrost nabídky. V roce 2013 jsme částečně obměnili jídelní lístky a doplnili o Africké speciality. Kompletně jsme také změnili náš sortiment Jihoafrických vín, nově jsou také tato vína zařazena do nabídky samoobslužné restaurace.

Provozní doba samoobslužné restaurace byla opět po celou letní sezónu prodloužena a napomáhala tak obslužné části s plynulým odbavením hostů.

Občerstvení v areálu ZOO

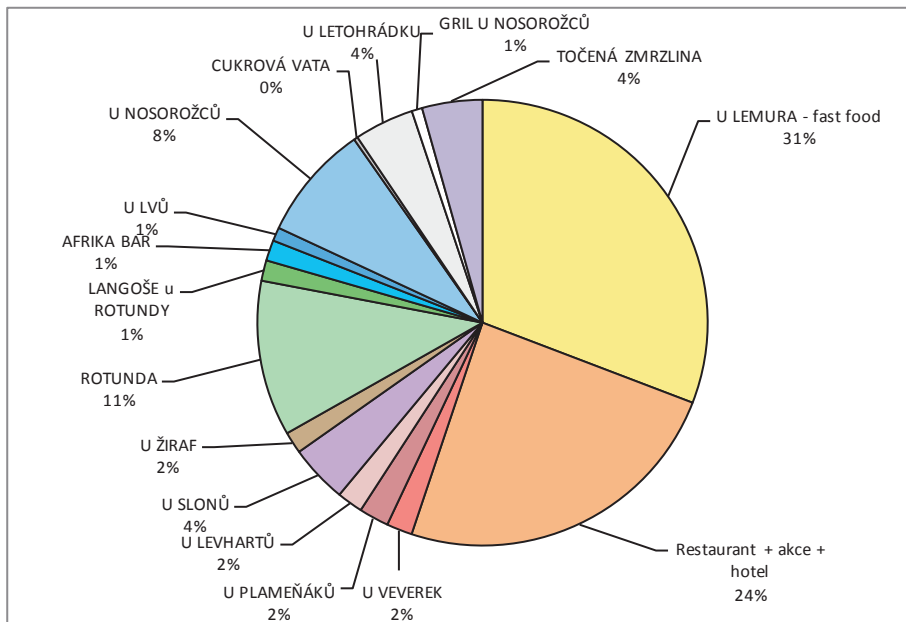
V těsné blízkosti Restaurace U LEMURA je cukrárna U VEVEREK, kde má návštěvník možnost ukončení oběda sladkou tečkou v podobě zmrzliny, palačinky, nebo vafle na špejli. Při prohlídce výběhů ussurijských tygrů, levhartů a dalších šelem byste neměli minout občerstvení U LEVHARTŮ, které je v klidném a příjemném prostředí mezi pavilonem šelem a výběhem pralesní antilopy bongo.

Za budovou letohrádku s galerií obrazů Zdeňka Buriana se nachází občerstvení U PLAMENÁKŮ, kde lze při obědě obdivovat tyto krásné ptáky nebo využít přilehlé dětské hřiště. Dále se zde nachází občerstvení U LETOHRÁDKU. Naproti výběhu největších suchozemských savců je situováno občerstvení U SLONŮ. Po jídle si zde můžete vychutnat točenou zmrzlinu. V sousedství je Pizzerie U ŽIRAF, která nabízí několik druhů výborné pizzy při-

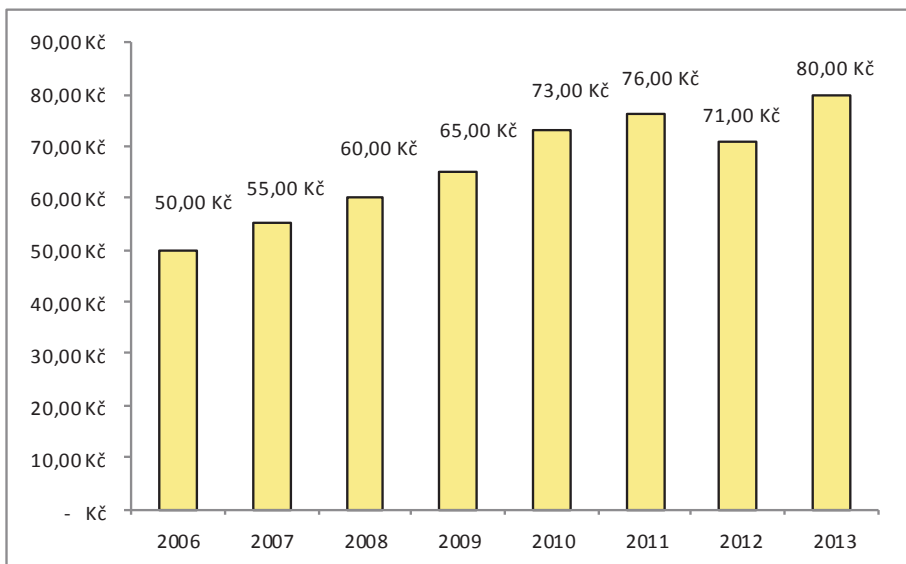

Dětský koutek U LEMURŮ. (am)

Podíl jednotlivých provozů na tržbách v roce 2013

Průměrná tržba na návštěvníka v letech 2007–2013 (v Kč)

pravené klasickými výrobními postupy. U výběhu pralesních žiraf okapi se nachází AFRIKA BAR, u kterého se rozšířilo místo k sezení a návštěvníkům zde podáváme teplé a studené nápoje, míchané alkoholické i nealkoholické koktejly a ledovou tříšť s různými příchutěmi.

Letní restaurace ROTUNDA se nachází na nejméně navštěvovaném místě v ZOO, u vjezdu na Safari a pokladny a návštěvníkům zde nabízíme posezení pod velkou pergolou. Jedná se o moderně zařízené občerstvení se širokým sortimentem pokrmů, nápojů a cukrovinek. Nedaleko letní restaurace je malý provoz, kde prodáváme langoše v různých úpravách a těsně vedle také točenou zmrzlinu. Tyto provozy byly v letošním roce velmi frekventované i díky dřevěné novostavbě „Opičí stezky“.

V průběhu července jsme zde také vyzkoušeli zájem návštěvníků o autentickou Africkou kuchyni, kterou nám přijeli připravit z firmy Mama Africa pí. Agnes Laure a Petr Peniška. Tento projekt měl velký úspěch a připravujeme jeho rozšíření pro další letní sezóny.

Nejdůležitější změnou jak pro ZOO, tak i pro nás bylo ovšem vybudování lávky, která umožnila průchod návštěvníků od pavilonu goril k nosorožcům. Tam bylo opět po 2 letech pauze mnohokrát využívané Občerstvení U NOSOROŽCŮ, kam jsme také přesunuli grilování uzené kýty. V průběhu letní sezóny byl v místě tohoto občerstvení otevřen lanový park „KATIKA MITI“.

Poslední občerstvení je u pavilonu lvů, těsně před nástupem do Safaribusů. Jelikož jeho budování probíhalo ve velice krátké době, využili jsme pro gastro-účely vybavenou transportní bednu na nosorožce a její okolí pojali ve stylu Afrického bush campu, tj. stanové zastřešení, stoly a židličky z beden a v čele náš Land Rover, který jsme nechali přístupný pro zvědavé dětské návštěvníky. Hlavním sortimentem tohoto občerstvení byly grilované masové špízy, na doplnění zde byla také točená zmrzlina.

U několika občerstvení v areálu jsme kompletně repasovali stoly a lavice, které se nám velice osvědčily, ale dřevěné díly již bylo potřeba vyměnit.

Také jsme v tomto roce ve spolupráci s dodavatelem nealko nápojů, firmou Coca Cola kompletně změnili grafiku na polepech venkovních lednic a automatů na prodej pet-lahví.

Podstatnou změnu jsme také udělali v sortimentu teplých nápojů - v obslužné restauraci nově nabízíme výbornou Švýcarskou kávu Mövenpick a na všech provozech v areálu proběhla výměna kávovarů, na kterých se káva připravovala z čerstvě namletých zrn, do té doby se do automatů dávala káva instantní.

Celkové hodnocení roku 2013 je z našeho pohledu veskrze pozitivní – kromě opětovného navýšení průměrné tržby na návštěvníka (oproti roku 2012), byla znát příjemná atmosféra vzhledem ke změnám, které se v ZOO před letní sezónou udály.

Africká kuchyně v naší ZOO. (im)

Občerstvení U LVŮ. (im)

Naše další služby a reference

Již tradičně zajišťujeme většinou pro stálé partnery cateringové služby v celé České republice. Zde je pro nás samozřejmostí sestavení speciální cenové nabídky podle přání a představ klienta se zajištěním ostatních doplňkových služeb včetně dopravy a ubytování. Spokojenost partnerů a jejich hostů pro nás byla vždy na prvním místě.

Jak v ZOO, tak i mimo areál jsme zajišťovali několik svatebních hostin.

S našimi službami byli mimo jiné spokojeni: Coca-Cola HBC Česká republika, s.r.o., Prima ZOOM, ČEZ distribuce, ČSOB, JASS DK, Královéhradecký kraj, Milcom, Yellow Point, VP AGRO, Lemon production, Vitaltech.

www.gastro-zoo.cz

Zaměstnanci GASTRO-ZOO (zleva): Petr Novák, Tomáš Loula, Andrea Mašíňová, Jaroslava Holičová, Jaroslav Veselý, Iveta Korabská, Zdenka Pavelková, Iva Nosková, Věra Voltrová, Helena Vorochťová, Lenka Regnerová, Veronika Nováková, Pavel Denk, Veronika Luňáková, Vladimíra Šimková, Ivana Divišová, Iveta Maňanová, Michal Novák, Jan Majzlík, Jan Šafka a Igor Mašín. (vš)

Technický provoz a servis

Jiří Děd

Oddělení Zahradní údržby: Ivana Smrčková, Jiří Fejk, Zdeněk Vtípil, Miroslav Vršecký, Anna Říčařová, Ivana Benhamiche, Irena Matysová, Viola Junková, Roman Vršecký, Dagmar Formanová. (zč)

V začátku roku 2013 došlo ke sloučení oddělení zahradní a technické údržby s útvarem technického servisu. V počtu zaměstnanců nedošlo k žádným změnám. Vzájemná spolupráce pracovníků údržby, útvaru technického servisu, výživy a zahradní údržby přispívala k plynulému plnění úkolů celého úseku.

Všechny investiční akce a opravy, realizované v průběhu roku dodavatelskými firmami, vyžadovaly od našeho oddělení přípravné a dokončovací práce. Jednalo se o:

- výstavba dětského hřiště u Rotundy – jedna z hlavních atrakcí sezóny, stavba vyhrála soutěž „Dřevěná stavba roku 2013“ v kategorii dřevěných hřišť
- 3D malba Viktoriiných vodopádů u výběhu č. V – zhotovil německý umělec a malíř Manfred Stader, naši pracovníci dokončili celé dílo doplněním mobilní zeleně a velkých kamenů
- dřevěná lávka a vyhlídka přes výběh č. V – druhá z hlavních atrakcí sezóny – díky této stavbě se návštěvníci opět mohou vypravit pěšky až k pavilonu lvů a při tom se jim z lávky a vyhlídky naskýtá nádherný rozhled na výběh č. V, kde se volně pohybují stáda kopytníků
- rozšíření komunikace od výběhu č. V k oslům a asfaltová komunikační plocha u Pavilonu surikat – pro obousměrný provoz vozidel jezdících do Safari vlastním vozem
- odbourání části dvou pilířů u hlavního vjezdu
- nátěr fasády objektů ZOOshopu, restaurace Rotunda, vstupních pilířů, centrálních

WC a vedlejší pokladna – nová barva fasády výrazně vylepšila vzhled stávajících objektů, které se přizpůsobily nové vizáži a grafice ZOO

- průchod a dřevěná palisáda u zeber – nový přístup k výběhu č.V od pavilonu goril
- oprava střechy objektu Nová karanténa
- oprava střechy objektu Antilopinec VIII + další stavební práce, oprava hrazení, oken, horkovodní přípojka, vytápění a ZTI, elektroinstalace a úpravy ve výběžích
- teplovodní přípojka a otopná soustava ve služební vrátnici
- oprava centrálních WC
- oprava rákosového zastřešení Pavilonu surikat
- zimoviště pro paovce – naši pracovníci zajistili kompletní výstavbu této dřevostavby, kromě střešní konstrukce -vazníků
- oprava střešní krytiny na objektu SEV

Kromě součinnosti s investiční výstavbou a mimo rámec běžných prací, souvisejících s každodenním provozem zahrady, se naši pracovníci podíleli také na následujících akcích:

- umístění dřevěných soch surikat na kruhovém objezdu v centru města
- lanový park u M2
- úpravy posezení a stezka pro děti u pavilonu lvů
- instalování nových betonových napáječek pro nosorožce
- úpravy ve výběhu velbloudů
- propojení výběhů buvolů kaferských
- odvodnění výběhu buvolů pralesních

Pro pracovníky zahradní údržby se již staly samozřejmostí výsadby velkých letničkových záhonů, využívání mobilní zeleně, sekání a navážení vojtěšky i lučních porostů, příprava Týdne duchů i Vánoční ZOO.

Bohatá vegetace dokresluje příjemnou atmosféru zoo. (gk)

Ekonomika zoo

Hana Dvořáková

Oddělení Ekonomie: Libuše Schejbalová, Petra Hajnyšová, Ivana Divišová, Veronika Zítková, Hana Dvořáková, Daniela Křourková Ing. Pavel Horák. (zč)

Ekonomika zoologické zahrady je každoročně závislá na návštěvnosti, kterou ve velké míře ovlivňuje počasí. Nepříznivé a velmi chladné počasí v první polovině roku 2013 negativně ovlivnilo nejen návštěvnost zahrady, ale v souvislosti s tím i ekonomické výsledky. Výnosy byly za první pololetí nižší o 10 % ve srovnání s prvním pololetím předcházejícího roku 2012 a na základě této skutečnosti vedení společnosti přijalo řadu úsporných opatření v oblasti provozních nákladů.

I v roce 2013 pokračoval provoz autosafari (na safari vlastním autem) v době hlavní sezóny. Vzhledem k negativnímu ohlasu veřejnosti na výši vstupného bylo přistoupeno k jeho snížení a to u dospělého návštěvníka z 230,- Kč na 195,- Kč v letní sezóně, cena nepřenositelné permanentní vstupenky byla snížena z 990,- Kč na 590,- Kč, ostatní vstupné se výší lišilo v závislosti na sezóně a tedy nabízené službě. Snížení ceny u permanentní vstupenky se kladně projevilo na zájmu návštěvníků o tuto službu a tržby i přes snížení ceny vzrostly o 184 tis. Kč tj. o 40 % ve srovnání s rokem 2012.

Zahradu v roce 2013 navštívilo 408 358 návštěvníků, proti předcházejícímu roku byla návštěvnost vyšší o 38 093 osoby, tj. nárůst o 10,3 %. Během prázdninových měsíců byla návštěvnost 208 743 osoby, tj. o 14 504 osoby více než ve stejném období roku 2012.

Investiční akce byly realizovány v celkové výši 14 370 tis. Kč, jednalo se o akce, které měly za cíl zvýšit servis pro návštěvníky. Bylo vybudováno dětské hřiště za 2 376 tis. Kč, vyhlídko-

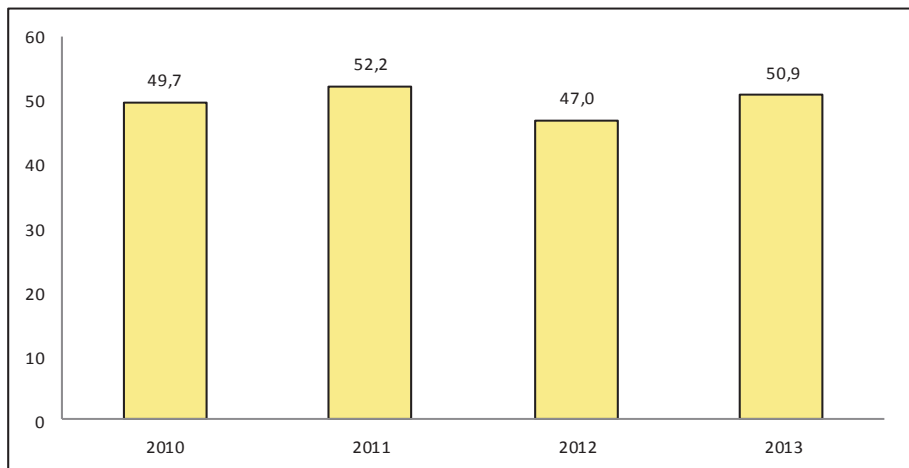
vá lávka za 2 850 tis Kč, byly rozšířeny některé komunikace, byla realizována nová střecha nad antilopincem za 2 932 tis. Kč a byly pořízeny na zákaznický úvěr dvě soupravy vlaků do safari (Safari Expressy) za 4 077 tis. Kč. Další investiční akce byly menšího rozsahu.

Vývoj návštěvnosti v průběhu první poloviny roku a další snížení účelové dotace od MŽP o 668 tis. Kč vedlo k realizaci úsporných opatření a to nejen v oblasti materiálových nákladů, oprav a udržování, ale i v oblasti mzdových prostředků. Největší podíl na vlastních příjmech měly jako každoročně tržby ze vstupného, z prodeje služeb Hotelu Safari a Safari Kempu, tržby z prodeje obchodního zboží, z prodeje zvířat a z pronájmů nemovitého majetku.

Hlavní část příjmů byla soustředěna vzhledem k sezónnosti do letních, prázdninových měsíců – července a srpna. Vzhledem k tomu, že provozní soběstačnost byla 63,89 %, další potřeba provozních prostředků byla kryta vyrovnávací platbou od zakladatele, Královéhradeckého kraje, ve výši 49 500 tis. Kč, což bylo o 4 500 tis. Kč více než v předcházejícím roce a dále účelovou dotací od Ministerstva životního prostředí ČR ve výši 1 380 tis. Kč. U účelové dotace od MŽP došlo opět k jejímu snížení oproti roku 2012 o 668 tis. Kč a např. oproti roku 2008 byla tato dotace nižší o 8 064 tis. Kč, tj. snížení o 85 %. Vyrovnávací platba a účelová dotace představovaly za rok 2013 celkem 50 880 tis. Kč a tato částka byla ve srovnání s rokem 2012 vyšší o 3 832 tis. Kč, tj. o 8,1 % (viz graf).

Náklady na provoz za rok 2013 představovaly bez daně z přidané hodnoty částku 139 573 tis. Kč, byly v porovnání s rokem 2012 nižší o 1 241 tis. Kč, tj. snížení o 0,9 %.

Dotace na provoz v letech 2010 – 2013 (údaje v mil. Kč)

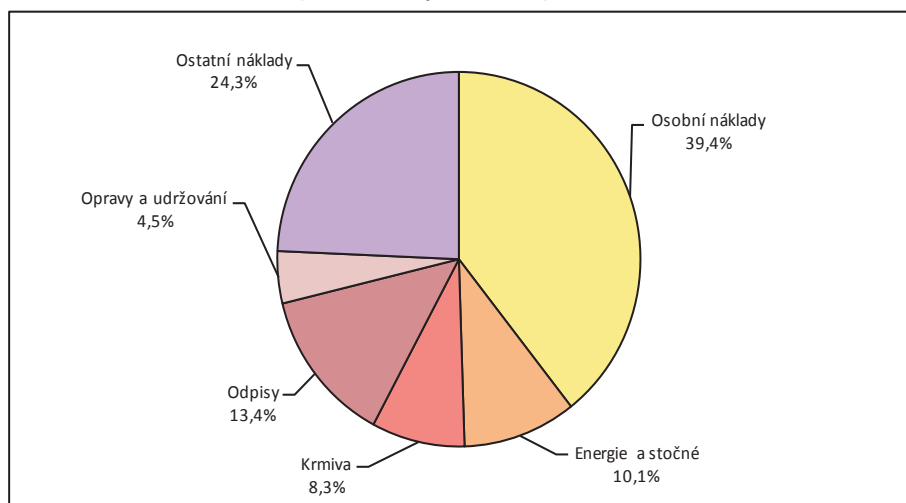
Provozní náklady v letech 2010–2013 (údaje v tis. Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013
Celkové provozní náklady	148 525	150 550	140 814	139 573

Náklady v letech 2010–2013 (v tis. Kč)

Rok	2010	%	2011	%	2012	%	2013
Spotřeba materiálu; krmiva	10 047	6,8	10 480	7	11 093	7,9	11 579
Spotřeba materiálu; ostatní	11 457	7,7	11 278	7,5	10 601	7,5	9 624
Spotřeba energie	14 322	9,6	11 760	7,8	10 979	7,8	11 711
Vodné a stočné	3 246	2,2	2 395	1,6	2 725	1,9	2 402
Náklady na prodej zboží	6 965	4,7	5 703	3,8	4 624	3,3	5 599
Opravy a udržování	6 913	4,7	9 260	6,2	6 754	4,8	6 263
Ostatní služby	18 699	12,1	18 822	12,5	13 976	9,9	12 296
Osobní náklady	52 635	35,4	53 800	35,7	54 918	39	54 991
Odpisy	13 326	9	16 305	10,8	18 755	13,3	18 632
Dodatečný odvod daně z příjmu	0	-	0	-	-63	-	-13
Daň z příjmu	0	-	463	0,3	123	0,1	234
Odložená daň	431	0,3	-263	-0,2	-149	-0,1	-132
Ostatní náklady	10 484	7,5	10 547	7	6 478	4,6	6 387
Provozní náklady celkem	148 525	100,0	150 550	100	140 814	100	139 573
Dary – sbírka obrazů darovaná z rozhodnutí	0	-	0	-	0	-	0
Provozní náklady celkem po proúčtování darova-	148 525	-	150 550	-	140 814	-	139 573

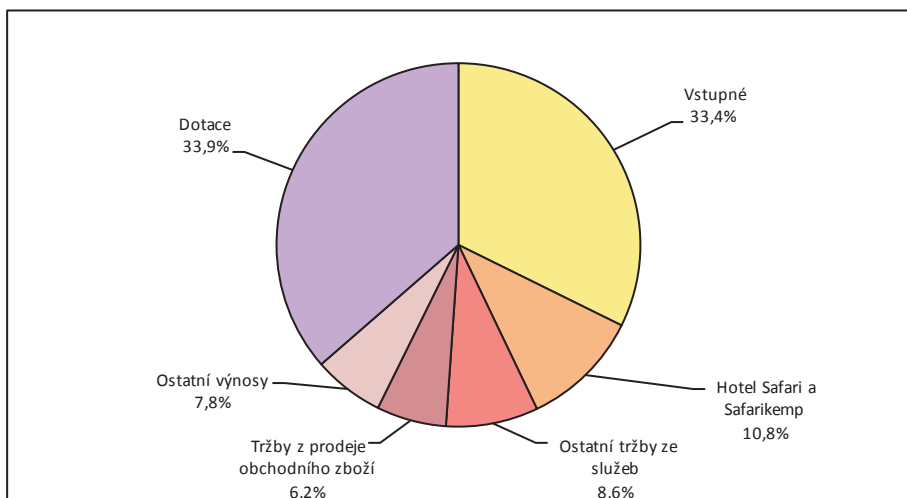
Členění nákladů v roce 2013 (v % z celkových nákladů)

Výnosy v letech 2010–2013(v tis. Kč)

Rok	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%
Tržby za prodej služeb	75 971	49,3	79 806	53	73 267	52,7	71 296	51,1
- vstupné	42 855	27,8	50 417	33,5	46 313	33,4	45 167	32,3
- reklama	2 092	1,4	2 404	1,6	2 003	1,4	1 414	1
- Gastro - služby, podíl na tržbě	4 639	3	4 211	2,8	3 517	2,5	4 139	3
- vláček, podíl na tržbě	3 112	2	602	0,4	420	0,3	232	0,2
- ostatní	23 273	15,1	22 172	14,7	21 014	15,1	20 344	14,6
Tržby za prodej zboží	10 615	6,9	9 051	6	7 661	5,5	8 673	6,2
Tržby z prodeje zvířat	7 047	4,6	4 045	2,7	4 869	3,5	4 874	3,5
Úroky	146	0,1	90	0	96	0,1	50	0
Provozní dotace celkem	49 723	32,3	52 210	34,7	47 048	33,9	50 880	36,4
- od Královéhradeckého kraje	43 213	28,1	47 152	31,3	45 000	32,4	49 500	35,4
- granty, evropské fondy	660	0,4	404	0,3	0	0	0	0
- od MŽP	5 850	3,8	4 654	3,1	2 048	1,5	1 380	1
Ostatní výnosy	10 640	6,9	5 432	3,6	5 961	4,3	4 021	2,9
Změna stavu zvířat	-105	-0,1	-43	0	-62	0	-137	-0,1
Výnosy celkem	154 037	100	150 591	100	138 840	100	139 657	100
Hospodářský výsledek po zdanění	5 512	-	41	-	-1 974	-	84	-
Dary celkem	300	-	4 000	-	200	-	400	-
Soběstačnost s dary	68	-	68	-	65	-	64	-

Členění výnosů v roce 2013 (v % z celkových výnosů)

Hlavní položkou materiálových nákladů byla krmiva v celkové výši 11 579 tis. Kč, která oproti předcházejícímu roku zaznamenala nárůst o 486 tis. Kč, tj. o 4,4 %. Spotřeba krmiv se zvýšila u masa o 327 tis. Kč, u sena o 106 tis. Kč, u vitamínů a minerálních doplňků o 79 tis. Kč. Naopak u krmených živých zvířat došlo k poklesu spotřeby o 60 tis. Kč.

Náklady na spotřebu všech druhů energií, které za rok 2013 představovaly částku 11 711 tis. Kč, byly vyšší o 732 tis. Kč, tj. o 6,7 % ve srovnání s rokem 2012. U elektrické energie zvýšení představovalo částku 473 tis. Kč, u nakupovaného tepla došlo k nárůstu o 413 tis. Kč a u plynu k poklesu spotřeby o 155 tis. Kč. Zvýšení nákladů na nakupovanou elektrickou energii a nakupované teplo souviselo s velmi nepříznivým a studeným počasím v první polovině roku.

Náklady na opravy a udržování představovaly za rok 2013 celkem 6 263 tis. Kč, tyto náklady byly vzhledem k úsporným opatřením o 491 tis. Kč nižší než v roce 2012, tj. snížení o 7,3 %. Sníženy byly náklady na stavební údržbu o 359 tis. Kč, ke snížení došlo u ostatních oprav (malování, opravy povrchů výběhů atd.) o 538 tis. Kč a u oprav dopravních prostředků o 102 tis. Kč, naopak nárůst zaznamenaly opravy strojů a zařízení o 693 tis. Kč a na údržbu výpočetní techniky bylo vynaloženo o 132 tis. Kč méně.

Sníženy byly náklady na ostatní služby vykazované ve výši 14 698 tis. Kč a to o 2 003 tis. Kč, tj. o 12,0 %. Do této položky patřily náklady na leasing 422 tis. Kč - leasingové smlouvy byly vypořádány v květnu 2013, dále náklady na služby v oblasti propagace, které klesly o 1 441 tis. Kč, tj. o 43,4 %, náklady na stočné, které byly nižší o 323 tis. Kč. Vzrostly náklady na služby spojené s výpočetní technikou o 204 tis. Kč (licenční poplatek za turniketový systém). Mzdové a ostatní osobní náklady ve výši 41 240 tis. Kč byly o 260 tis. Kč, tj. o 0,6 % nižší než v roce 2012 a průměrná mzda vzhledem k úsporným opatřením a nárůstu přepočteného stavu zaměstnanců klesla z 21 413 Kč v roce 2012 na 21 199 Kč v roce 2013, pokles o 214 Kč, tj. o 1,0 %.

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců za rok 2013 byl 158,08, v roce 2012 byl přepočtený stav 152,03, tj. nárůst o 6 zaměstnanců, který souvisel s rozšířením služeb pro návštěvníky v hlavní sezóně (řidiči, pokladní, trhačky).

Účetní odpisy byly v roce 2013 proúčtovány v celkové výši 18 632 tis. Kč, byly o 123 tis. Kč, tj. o 0,7 % nižší než v předcházejícím roce.

Výnosy za rok 2013 celkem 139 657 tis. Kč, byly v porovnání s rokem 2012 vyšší o 817 tis. Kč, tj. o 0,6 %. Tržby ze vstupného 45 167 tis. Kč byly nižší oproti roku 2012 o 1 146 tis. Kč, tj. o 2,5 %, pokles souvisel se sníženým vstupným a s propadem ve vstupném v první polovině roku, který se do konce roku nepodařilo vyrovnat. Stejně jako v roce 2012 byla návštěvníkům poskytnuta služba „Na safari vlastním autem“ a tržby z této služby byly 1 233 tis. Kč, tržby ze Safari Expressů představovaly částku 1 658 tis. Kč a tržby ze Safaribusů byly proúčtovány ve výši 1 030 tis. Kč.

U tržeb za nabízené zážitkové programy došlo k poklesu v porovnání s předcházejícím rokem o 321 tis. Kč, tržby za služby poskytované hotelem a kempem ve výši 14 788 tis. Kč

Srovnání ekonomických ukazatelů v letech 2010-2013

Ekonomické údaje	2010	2011	2012	2013
Návštěvnost	454 476	411 382	370 265	408 358
Počet pracovníků (přepočtený)	159,4	158,3	152	158,1
Průměrná mzda (včetně odměn, v Kč)	20 204	20 787	21 413	21 199
Dary (v tis. Kč)	300	4000	200	400
Celkové výnosy s dary (v tis. Kč)	154 337	154 591	139 040	140 057
Provozní soběstačnost (s dary)	0,7044	0,68	65,33%	63,89%
Příspěvky na provoz (v tis. Kč)	49 723	52 210	47 048	50 880
Zřizovatel (Královéhradecký kraj)	43213	47152	45000	49500
Ministerstvo životního prostředí	5 850	4 654	2 048	1 380
Euroregion Glacensis a ROP NUTS II	660	404		

klesly o 149 tis. Kč, tržby za transportní činnost 2 386 tis. Kč byly o 275 tis. Kč nižší. Celkem tržby z prodeje služeb 71 296 tis. Kč byly nižší o 1 971 tis. Kč v porovnání s rokem 2012, tj. snížení o 2,7 %.

Tržby za vlastní výrobky – jednalo se o prodej zvířat a drobné tržby ze zahradnictví průočtované ve výši 4 905 tis. Kč, byly nižší ve srovnání s rokem 2012 o 27 tis. Kč.

Gastronomické služby zajišťovala pro návštěvníky společnost GASTRO-ZOO s.r.o., podíl z těchto služeb pro zahradu (ceny bez DPH) dosáhl výše 4 139 tis. Kč, tržby byly o 622 tis. Kč vyšší, tj. o 17,7 % v porovnání s rokem 2012.

Zhodnocením volných finančních zdrojů získala zahrada 50 tis. Kč, výše byla závislá na úrokových sazbách.

Nezanedbatelnou část vlastních příjmů 870 tis. Kč tvořily provize od smluvních partnerů z provozu atrakcí, automatů a prodeje např. pamětních mincí. Ve srovnání s předcházejícím rokem byly tyto tržby vyšší o 219 tis. Kč.

Hospodaření společnosti za rok 2013 vzhledem ke zvýšené vyrovnávací platbě od zakladatele o 4 500 tis. Kč skončilo kladným výsledkem hospodaření – ziskem ve výši 84 tis. Kč. Provozní soběstačnost za rok 2013 počítaná z vlastních příjmů včetně darů byla 63,89 %.

Dary na investice realizované v roce 2013 představovaly celkem částku 400 tis. Kč. Jednalo se o dar na investiční akci „Lávka a vyhlídka – naučná stezka“. Ostatní finanční dary a dary naturální (např. krmiva) byly určeny na ochranu zvířat a životního prostředí a byly podle metodiky účetnictví součástí ostatních provozních výnosů.

Celkový přehled darů je uveden v samostatném příspěvku výroční zprávy

Investiční činnost, opravy a projekce

Petr Jiříčka

Dětské hřiště u Rotundy. (sv)

V roce 2013 se útvar technického servisu věnoval především realizaci akcí Lávka a vyhlídka-výběh č.V, Dětské hřiště u Rotundy, rekonstrukce objektu Gazelinec VIII., odstranění zdi u ZOOshopu, odstranění zdi u buvolů, odstranění části pylonů u vjezdu z parkoviště a přípravě dalších menších investičních akcí. Hlavní činnost spočívala v udržení trendu postupných oprav a vylepšování staveb v areálu zoologické zahrady v souladu s jejími investičními plány. Souběžně s hlavní činností servisu jsme poskytovali technické podklady a konzultace všem ostatním útvarům zoo, zajišťovali poptávky stavebních akcí, kontroly cen, dohled na správné provedení prací a na výběrová řízení investičních akcí včetně jejich vyhodnocení.

Investice

V oblasti investic byly zahájeny, realizovány, rozpracovány nebo dokončeny akce v hodnotě 14 315 tis. Kč - roční rozestavěnost k 31. 12. 2013. Jednalo se především o akce Lávka a vyhlídka-výběh č.V, Dětské hřiště u Rotundy, rekonstrukce objektu Gazelinec VIII.

Lávka a vyhlídka-výběh č.V - stavba obsahovala vybudování nové lávky a vyhlídky ve výběhu č. V pro lepší rozhled do výběhu a opětovné zpřístupnění části ZOO pěším návštěvníkům. Stavební práce probíhaly v měsíci březnu a dubnu 2013. Zhotovitelem díla byla firma TESLI-CE CZ s.r.o. Celkový náklad této investice činil 1 990 tis. Kč.

Dětské hřiště u Rotundy – u této akce se jednalo o realizaci dětského hřiště z akátového dřeva a sítí. Akci realizovala firma TR Antoš, s.r.o. Celkový náklad této investice činil 2 000 tis. Kč. Stavba byla oceněna titulem Dřevěná stavba roku 2013 v kategorii dřevěných hřišť.

Rekonstrukce objektu Gazelinec VIII. – v rámci této stavební akce byla provedena rekonstrukce střešního pláště, instalace teplovodního otopného systému, instalace zdravotnické a rozvodů elektro v objektu Gazelinec VIII. Akci realizovaly firmy Stavební společnost Žižka, s.r.o., Baudisch s.r.o., HMS elektro s.r.o. Celkový náklad této stavby byl 2 611 tis. Kč.

Projektce a příprava staveb

V roce 2013 technický útvar zajistil vlastními silami studie, stavební části dokumentace a kompletaci dokumentací s odbornými profesemi (elektro, PBŘS, statika) pro stavební povolení nebo pro ohlášení stavby či stavebních úprav včetně všech požadovaných změn a doplňků, potřebných vyjádření a stanovisek hlavně pro tyto akce: Lávka a vyhlídka-výběh č. V(dokumentace detailů), odstranění zdi u ZOOshopu, odstranění zdi u buvolů, odstranění části pylonů u vjezdu z parkoviště (dokumentace pro odstranění stavby), Gazelinec VIII. (dokumentace pro provedení stavby), kontaktní stěna-sloní samec (prováděcí dokumentace), zimoviště pro paovce (dokumentace pro provedení stavby) a č.p. 770 (zkeslení stávajícího stavu).

Ve spolupráci s externími dodavateli byly zajištěny projektové dokumentace odborných profesí, rozpočty akcí k důležitým stavbám realizovaným v průběhu celého roku 2013 i ke stavbám připravovaným pro rok 2014.

Nadále pokračovala i spolupráce s Vysokým učením technickým, Fakultou architektury v Brně.

Technický servis: Ing. Petr Jiříčka, Simona Valentová, Ing. Vladimír Mertlík. (zč)

Adopce zvířat

Zdeněk Čermák

Ptáci nebývají často adoptovanými zvířaty. (gk)

Pomoci je vždy snadné, stačí se rozhodnout. A nemusí to být velká pomoc, stačí i málo a stále. Taková pomoc je nejdůležitější pro každého, kdo pomoc potřebuje. A těmi jsou i zvířata chovaná v péči člověka. Zoologické zahrady zachraňují před vyhynutím řadu druhů, a už i zachránily, v případě královédvorské zoo jsou to například antilopy koňské, které posílily populaci ve Swazijsku, přimorožce na severu Afriky a hlavně nosorožci širokohubí severní v Keni. Vše ale začíná tady v zoo, proto podpora zde chovaných zvířat je důležitá. Pomoc, i malá, pomůže zachránit vzácný druh zvířete před vyhynutím.

Děkujeme všem dlouholetým i novým adoptivním majitelům za podporu chovu zvířat v ZOO Dvůr Králové.

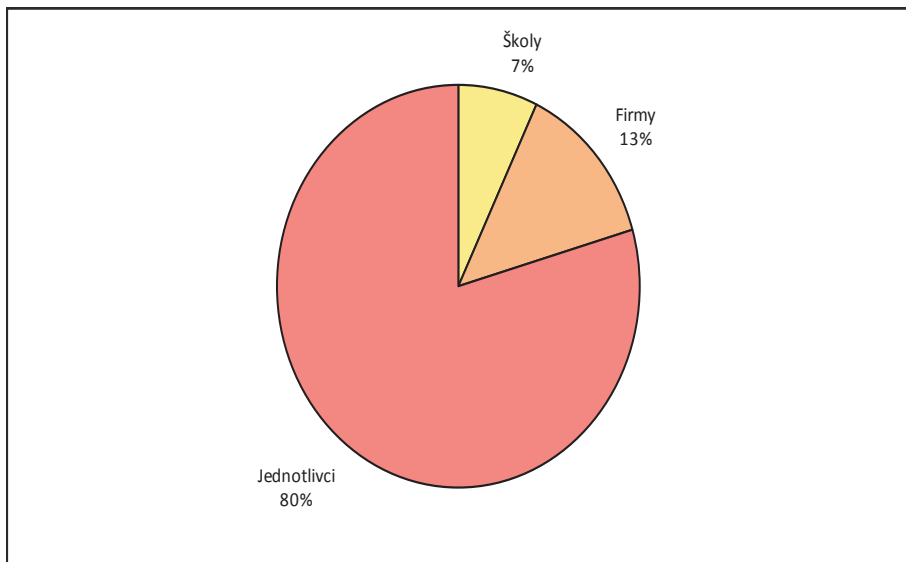
V roce 2013 se do programu adopcí zvířat zapojilo 100 fyzických osob, 9 škol a 17 institucí, které se staly kmotry 145 zvířat. Ti všichni svou laskavostí přispěli celkem 557 988,11Kč.

Přehled adoptivních majitelů a spolumajitelů za rok 2013 uvádíme níže.

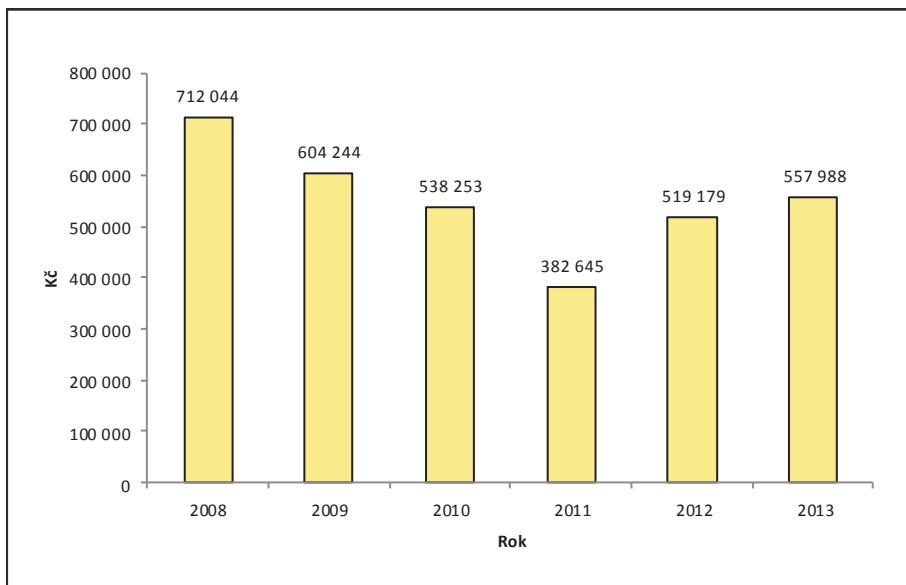
Adoptivní majitelé a spolumajitelé (v Kč)

Druh adoptivního majitele	2012		2013		Rozdíl
	Kč	Majitelů	Kč	Majitelů	
Jednotlivci	381 009,60	83	368 506,11	101	- 12 503,49
Školy a školní kolektivy	21 100,00	10	42862	9	+ 21 762,00
Firmy a kolektivy	117 070,00	11	136 620,00	17	+ 19 550,00
Celkem	519 179,60		557 988,11		+ 38 808,51

Adoptivní majitelé 2013 (zastoupení v %)

Adoptivní příspěvky v letech 2007 až 2013 (v Kč)

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, jednotlivci v roce 2013

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Holešínský Pavel, Šardice	fenek	120 000,00
Antlovi Helena a Miroslav, Hradec Králové	levhart perský	30 000,00
Foglarová Lenka, Kralupy n. Vltavou	slon africký	20 000,00
Ladnar Martin, Nové Město n. Metují	nosorožec tuponosý	20 000,00
Procházka Boris		20 000,00
I.Kinami, I. a H.Yasuda, Tokio, Japonsko	nosorožec, zebra Grévyho	15 886,11
Maškovi Saša a Petr, Praha	hyena skvrnitá	15 000,00
Teplá Danuše, Náchod	lemur kata	10 000,00
Řeháková Jana, Nová Paka	gorila Tadao	7 000,00
Šruta Martin, Beroun	zebra Chapmanova	6 000,00
Panenková Eva, Hradec Králové	kolpík africký	4 000,00
Šilhánková Vladimíra, Hradec Králové	mangusta liščí	4 000,00
Bařinkovi novomanželé, Týniště n. Orlicí	slon africký	3 000,00
Bém Jan, Dvůr Králové n. Labem	nosorožec širokohubý	3 000,00
Benešová Vlasta, Praha	zebra Chapmanova	3 000,00
Bergerová Jitka, Úpice	mořské ryby	3 000,00
Brethová Jarmila, Praha	impala	3 000,00
Havel Vladimír, Hradec Králové	zebra Hartmanova	3 000,00
Hopp Michal, Zeleneč	slon africký	3 000,00
Chalupa Jaroslav, Žďár n. Sázavou	hyena skvrnitá	3 000,00
Janeček Josef, Liberec	nosorožec širokohubý	3 000,00
Slodičák Marian, Opočno	nosorožec širokohubý	3 000,00
Žák Ondřej, Pardubice	impala	3 000,00
Židová Alžběta, Týniště n. Orlicí	anakonda velká, žirafa, tygr ussurijský, nosorožec,	3 000,00
Podlahová Miluše	gepard štíhlý	2 400,00
Hořejší Eva, Dvůr Králové n. Labem	surikata	2 000,00
Opočenský František, Brandýs n. Labem	voduška červená	2 000,00
Bělková Veronika, Vrchlabí	ovce kamerunská	1 500,00
Herzán Jan, Praha	nosorožec dvourohý	1 500,00
Kopáčová Olga, Praha	bazilišek zelený	1 500,00
Sýkorová Dagmar, Nový Bydžov	želva filipínská	1 500,00
Urbanová Blanka, Praha	zebu zakrslé	1 500,00
Kropáčková Jana, Veliká Ves	surikata, tygr ussurijský	1 500,00

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Rechová Helena, Kroměříž	levhart perský	1 200,00
Brožová Zdenka, Nové Město n. Metují	leguán zelený	1 000,00
Cichyová Eva, Hradec Králové	leguán zelený	1 000,00
Čapková Martina, Roztoky	surikata	1 000,00
Čejková Lenka, Horní Počaply	levhart perský	1 000,00
Herčík Pavel, Mladá Boleslav	žirafa síťovaná	1 000,00
Humlová Lenka, Hořovice	žirafa síťovaná	1 000,00
Jedlinský Jakub, Černíkovice	tygr ussurijský	1 000,00
Kolářek Kryštof, Hradec Králové	agama vousatá	1 000,00
Kurečka Petr, Hradec Králové	surikata	1 000,00
Petrášová Martina, Trutnov	karetka novoguinejská	1 000,00
Svoboda František, Kladno	okapi	1 000,00
Svobodová Zdena, Praha	okapi	1 000,00
Šebesta Jiří, Česká Skalice	orangutan	1 000,00
Ševčíková Melisa, Lednice	slon africký	1 000,00
Zdražilová Pavla, Pardubice	slon africký	1 000,00
Zlatohlávková Zuzana, Praha	zlatohlávkové	1 000,00
Bardyová Monika, Pardubice	snovač kaferský, snovač žluví	1 000,00
Dvořáková Monika a Lukáš, Stěžery	fenek, hulman jávský	1 000,00
Malá Karolína a Michaela, Řitka	surikata, veverka kapská	1 000,00
Molík Václav, Praha	tygr ussurijský, žirafa Rothschildova	1 000,00
Karvayová Petra, Hostinné	šimpanz	800,00
Činčera Martin, Vysoké Mýto	daman skalní	750,00
Hluboček Jan, Rudník	ovce kamerunská	750,00
Kamenická Lenka, Hradec Králové	daman skalní	750,00
Kovaříková Zuzana, Svoboda n. Úpou	daman skalní	750,00
Kubovčíková Veronika, Žacléř	daman skalní	720,00
Fichtnerová Pavlína, Starý Bydžov	daman skalní	700,00
Hainišová Veronika, Ústí n. Orlicí	daman skalní	700,00
Machatí Hana a Svatopluk, Jičín	lvíček zlatý	600,00
Adamírová Jana, Pardubice	čáp sedlatý	500,00
Bílková Tereza, Ústí n. Orlicí	hrošík liberijský	500,00
Borecká Martina, Praha	hrošík liberijský	500,00

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Dvorný Kamil, Rychnov n. Kněžnou	šimpanz	500,00
Fialová Květa, Praha	žirafa síťovaná	500,00
Fröhlichová Jana, Brno	slon africký	500,00
Grycová Petra, Praha	slon africký	500,00
Havel Vladimír, Hradec Králové	pralesnička	500,00
Javůrková Lucie, Černilov	pralesnička	500,00
Kabeš Jan, Praha	surikata	500,00
Kašparová Jitka, Praha	snovač kaferský	500,00
Korbelová Klára, Praha	chameleon jemenský	500,00
Koucká Lenka, Bakov n. Jizerou	veverka kapská	500,00
Květenský Jan, Hradec Králové	štetkoun africký	500,00
Lauerová Karolína, Jilemnice	okapi	500,00
Melenová Malgorzata, Tanvald	surikata	500,00
Nosálková Aneta, Josefův Důl	žirafa Rothschildova	500,00
Novák Bořivoj, Plzeň	žirafa síťovaná	500,00
Ouředníková Květa, Třebechovice p. Ore-	žirafa síťovaná	500,00
Palmer Emily Beth, Rapid City, USA	lvíček	500,00
Pašťálková Jana, Pardubice	chameleon jemenský	500,00
Pekárková Nikola, Batňovice	lvíček zlatý	500,00
Pokorná Alena, Chotusice	lemur kata	500,00
Rédli Adrián, Praha	žirafa Rothschildova	500,00
Ročková Soňa, Pardubice	tygr ussurijský	500,00
Sehnoutková A., Praha	lelkoun	500,00
Šecová Daniela, Dvůr Králové n. Labem	pes ušatý	500,00
Šindlarová Eva, Praha	tygr ussurijský	500,00
Špačková Iva, Pardubice	ara ararauna	500,00
Štěpánková Marie, Dolní Bousov	žirafa Rothschildova	500,00
Šťovíček Jan, Praha	prase bradavičnaté	500,00
Šťovíčková, Praha	slon africký	500,00
Valešová Alena, Jaroměř	tygr ussurijský	500,00
Vavříková Lucie, Baška	nosorožec dvouhý	500,00
Žák Luboš, Lázně Bohdaneč	žirafa	500,00

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Bartoňovi, Dvůr Králové n. Labem	gepard štíhlý	čestná adopce
Marek Alex, Praha	žirafa síťovaná	čestná adopce
Marková Anna, Praha	lemur kata	čestná adopce
Celkem 101 jednotlivců		381 009,60

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, firmy a instituce v roce 2013

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Juta, Dvůr Králové n. L.	buvol kaferský 2x	24 000,00
Old Racing Club, Dvůr Králové n. L.	lviček zlatý	15 000,00
ZPA Smart Energy, Trutnov	serval	15 000,00
Česká basketbalová reprezentace žen, Praha	žirafa síťovaná	12 500,00
CEAF ZOO	štětkoun africký, ježek bělobřichý	11 000,00
Národní tým basketbalistek, Praha	žirafa síťovaná	10 000,00
MetLife, Praha	žirafa síťovaná	9 222,00
Panasonic Automotive, Pardubice	jeřáb královský	8 000,00
ZTS, Dvůr Králové n. L.	surikata	6 000,00
CARLA, Dvůr Králové n. L.	dikdik Kirkův	5 000,00
CEP, Hradec Králové	ara ararauna	5 000,00
Transporterclub, Brno	žirafa síťovaná	5 000,00
Heretic Public Relations, Praha	krajta koberecová	3 000,00
UCZP, Pardubice	zebra Böhmová	3 000,00
SVK, Hradec Králové	surikata	2 150,00
Kolektiv Hotelu Safari, Dvůr Králové n. L.	surikata	1 748,00
Junák, Hradec Králové	chameleon jemenský	1 000,00
Celkem 17 organizací		136 620,00

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, školy a školní kolektivy v roce 2013

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
ZŠ Týniště n/O	hrošík liberijský	12 000,00
ZŠ a MŠ J.Gočára, HK (Foglarová)	zebra, surikata	10 000,00
SOŠ veterinární, HK	surikata	6 000,00
ZŠ Vysoké n. J.	krokodýl úzkohlavý	5 800,00
ZŠ Nová Paka, Husitská	tomistoma úzkohlavá	5 000,00
ZŠ a MŠ Pohádka, Hradec Králové	bazilišek zelený	1 500,00
ZŠ Vysoké Mýto	leguán zelený	1 062,00
První soukromá ZŠ, Hradec Králové	leguán zelený	1 000,00
ZŠ Lukavice	snovač kaferský	500,00
Celkem 9 škol		42 862,00

Sponzoring a dary

Hana Dvořáková, Gabriela Kunešová

Prosincové setkání sponzorů a přátel zoo. (zč)

V roce 2013 jsme z peněžních darů a z výnosů z reklamy získali 2 521 994 Kč. Výnosy z nepeněžních darů a nefinanční reklamy dosáhly hodnoty 580 516 Kč. Děkujeme na tomto místě vám všem, kterým osud ohrožených zvířat není lhostejný.

Výnosy z reklamy v roce 2013

Partner	Kč	Plnění za poskytnutou reklamu
Mařa a.s., Praha	240 477	dodávka MF Dnes pro návštěvníky
Dostihový spolek a.s., Pardubice	50 000	reklamní tabule na dostihovém závodišti
CARU Praha s.r.o.	45 652	pronájem mrazáčního boxu
GOLEMGROUP, s.r.o., Letohrad	40 000	inzerát v časopise Abeceda bydlení
GOLEMPRESS, s.r.o., Letohrad	40 000	inzerát v novinách GOLEMPRESS
EKO-LAB Žamberk spol.s r.o.	24 793	rozbory vzorků krmiv pro zoo
Trow Nutrition Biofaktory s.r.o., Praha	22 975	dodávka krmiv pro zvířata
Miroslav Kocián, A+M Borovnička	20 661	údržba bazénů v hotelu a kempu
CloudWare s.r.o., Hradec Králové	20 000	programátorské práce - Zoobook
Královéhradecké sdružení orientačních sportů	8 264	reklamní tabule na závodech orientačních běžců
Pardubický kurýr spol. s r.o.	8 264	reklama v časopise Pardubický kurýr
AROMATICA CZ s.r.o., Šlapanice	5 250	dodávka masť pro slony
Hvězdárna v Úpici	826	reklamní tabule ve hvězdárně

Výnosy z reklamy v roce 2013

Partner	Kč
Československá obchodní banka, a.s., Praha	248 000
ČEZ, a.s., Praha	200 000
Plzeňský Prazdroj a.s., Plzeň	150 000
MediaCom Praha s.r.o.	48 000
Milan David, Dvůr Králové n.L.	30 000
NEXT LEVEL s.r.o., Bořislav	30 000
Josef Hájek - autoopravna, Týnec nad Labem	25 000
BOBY - FLEISCH spol. s r.o., Dolní Brusnice	22 000
Continental Automotive s.r.o., Trutnov	21 205
FACE UP MEDIA, s.r.o., Praha	20 000
GASTRO - ZOO s.r.o., Zvičina	17 176
ZPA Smart Energy s.r.o., Trutnov	12 743
J. Seidl a spol. s.r.o., Dvůr Králové n. L.	12 397
TREDO s.r.o., Bílá Třemešná	11 630
I. SPZ s.r.o., Pardubice	10 961
JASS a.s., Dvůr Králové n. L.	8 274
Darwin's PET s.r.o., Dobruška	5 479
JUTA a.s., Dvůr Králové n. L.	5 000
ZTS Dvůr Králové, s.r.o.	5 000
Medicom International s.r.o., Brno	4 132

Peněžní dary v roce 2013 (údaje v Kč)

Dárce	Částka	Účel daru
ČSOB a. s., Praha	700 000,00	Financování provozu zoo
Nadace ČEZ, Praha	400 000,00	Naučná stezka "Safari"
Anonymní dárci	240 281,07	Ochrana zvířat a životního prostředí
Teslice CZ, s.r.o., Vsetín	60 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
HERO CZECH s.r.o., Praha	45 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Ing. Tomáš Hajnýš, DKnL	39 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
ATAS elektromotory, Náchod	30 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
De Heus a.s., Bučovice	30 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Plynoklad s.r.o., Pardubice	25 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
RNDr. Dana Holečková, DKnL	13 200,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Pan JUDr. Vít Bárta, Praha	10 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Pan MUDr. Jiří Štětina, Hradec Králové	10 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Pan a paní Čejkovi, Horní Počáply	10 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Nadace dřevo pro život, Praha	10 000,00	Pořízení odměn pro dětskou soutěž
Paní Radmila Gareisová, Pardubice	5 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Pan František Novák, Pardubice	5 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Paní Věra Vojdová	2 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Pan Jürgens Schäler, Ilmenau, Německo	516,40	Ochrana zvířat a životního prostředí

Nepeněžní dary v roce 2013 (údaje v Kč)

Dárce	Hodnota daru	Forma daru
Tierpark Berlin, Německo	4 000,00	Osel zakrslý (2)
ZOO Hamburg, Německo	2 000,00	Mangusta trpasličí (4)
Anonymní dárce	1 500,00	Křepelka harlekýn (3)
Farma Aves, Uhlířské Janovice	1 000,00	Stepokur hnědobíhý (2)
ZOO Hamburg, Německo	1 000,00	Impala jihoafrická
ZOO ČSOP, Zelené Vendolí	1 000,00	Čáp bílý (2)
ZOO Magdeburg, Německo	1 000,00	Voduška jelenovitá
Parc Merveilleux, Lucembursko	800,00	Husička vdovka (4)
Anonymní dárce	500,00	Křepelka harlekýn (3)
Anonymní dárce	100,00	Bodlok ohnivý
ZOO Dresden, Německo	100,00	Snovač bělohlavý
ZOO Dresden, Německo	100,00	Krkavec bělokrký
Anonymní dárce	10,00	Karetka červená spol.
Anonymní dárce	10,00	Psamodes virag.
Anonymní dárce	10,00	Psamodes striatus
Anonymní dárce	10,00	Psamoryssus titanus
Anonymní dárce	10,00	Dichtha incantatoris
Anonymní dárce	10,00	Garreta nitens
Anonymní dárce	10,00	Zlatohlávek
Anonymní dárce	10,00	Strašilka
Anonymní dárce	10,00	Parapachymorpha
Anonymní dárce	10,00	Mnesilochus nabunturan
Anonymní dárce	10,00	Entoria nuda
Pan Weiss František, Pečky	20 000,00	pšenice
ČSOB, a.s., Praha	11 500,00	10 ks počítačů, 10 ks monitorů
Anonymní dárce	3 500,00	křovinořez pro úsek lidoopů
Altercan s.r.o., Praha	2 330,40	DolorHorse 11
DARWIN's PET s.r.o., Dobruška	1 185,00	krmivo pro morčata
Emco spol. s.r.o., Praha	1 029,00	ovesné vločky
HERO CZECH s.r.o., Praha	600,00	Sunarka - kaše

Výroční zpráva občanského sdružení NATURA VIVA 2013

Jiří Děd

Pakoně bělobradí. (dzp)

Cílem občanského sdružení NATURA VIVA je veřejně prospěšná činnost se zaměřením na ochranu přírody.

Příjmy našeho občanského sdružení dosáhly v roce 2013 výše 309,-Kč a výdaje za tento rok činily 1620,-Kč. Jedná se o výdaje spojené s bankovními poplatky.

Bohužel se tento rok nepodařilo získat žádnou dotaci na připravené projekty environmentální výchovy.

K datu 31.12.2013 disponujeme prostředky ve výši 131 827,-Kč, uloženými na běžném a spořicí účtě ČSOB.

Za dobu působení NATURY VIVA, nejdříve jako nadace a později jako občanského sdružení, bylo získáno celkem 6 499 602,-Kč a z toho bylo vydáno 6 367 774,-Kč. Převážná většina těchto výdajů je účelovými výdaji na podporu projektů.

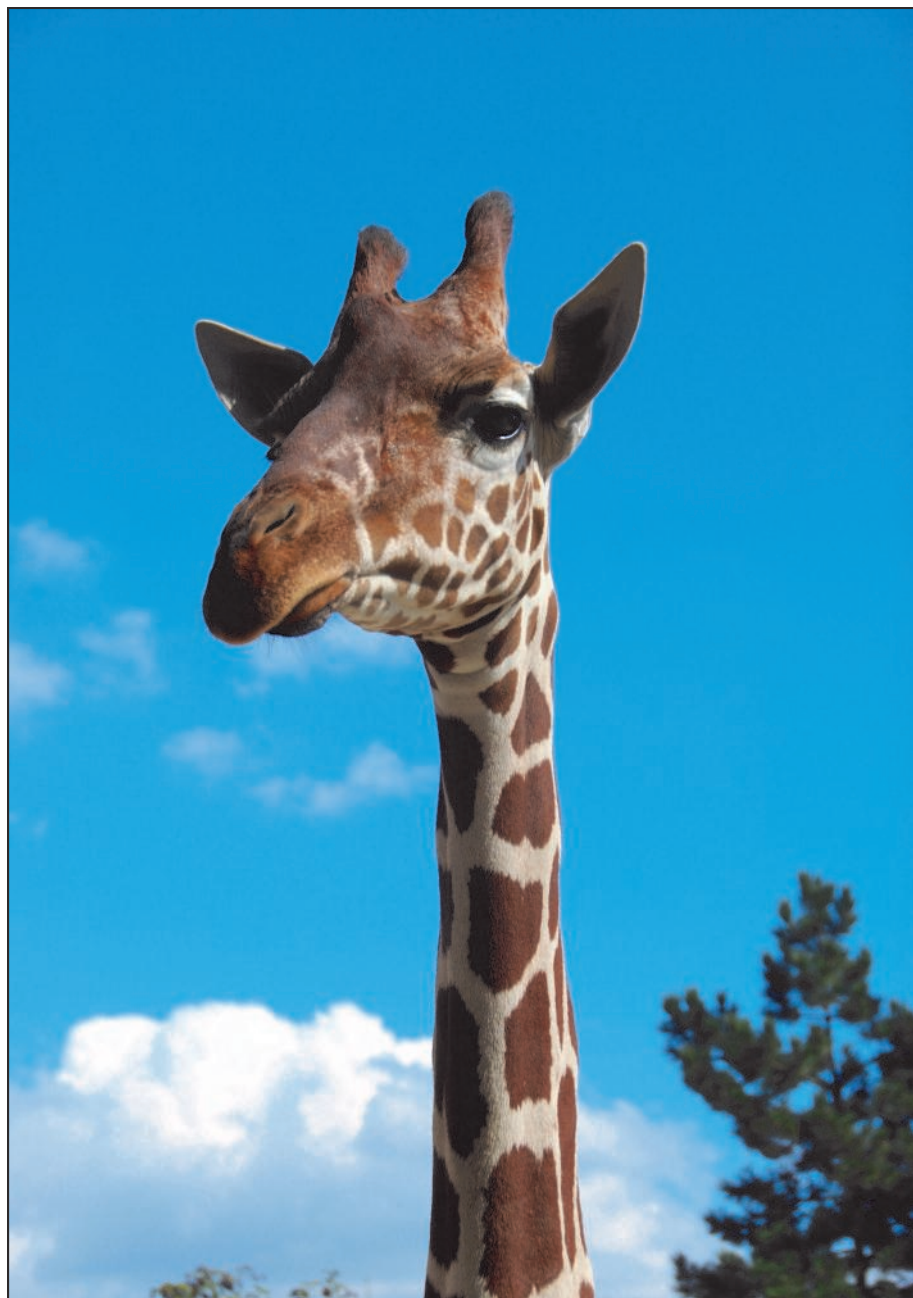
Zoologie

Irena Čiháková, Pavel Moucha

Irena Čiháková z oddělení Evidence zvířat a vedoucí Zoologie RNDr. Pavel Moucha. (zč)

Souhrnné hodnocení zoologie se v minulosti převážnou měrou věnovalo porovnávání počtu chovaných zvířat. Jak z absolutního pohledu, tak i z pohledu změny počtu druhů a kusů, ke kterým došlo během roku. Rozdíl v počtu kusů zvířat v zoo mezi počátkem roku a jeho koncem byl vždy znatelný a bylo nutné tuto změnu popsat a vysvětlit. V roce 2013 je tomu však jinak. Došlo k zajímavé události, počet obratlovců na začátku roku byl 1999 a na konci roku byl 1996. Téměř shodná čísla. Nedělo se snad nic v našich chovech? Tomu pochopitelně žádný soudný čtenář neuvěří. „Pohyb“ stavů zvířat byl stejně jak jiné roky nesmírně čilý, jen došlo k zajímavé shodě. Zvířata se jako každý rok rodila, umírala, stěhovala do jiných chovatelských zařízení. Podrobně o těchto změnách informují tabulky stavů zvířat. V příspěvcích jednotlivých zoologů jsou pak zvlášť zdůrazněny nejzajímavější události každého oddělení. V druhové skladbě začal být patrný směr prohlubující se specializace zoo na africké druhy. U býložravých savců se nejedná o žádnou novinku, zoo již několik desítek let chová především africké kopytníky, ale u jiných systematických skupin tomu tak nebylo. Postupná změna kolekce ve prospěch afrických druhů započala na všech odděleních. Nejdále v této změně pokročilo oddělení ptáků. Další změny budou následovat a přinesou mnoho nových druhů, které často v naší zoo ještě nikdy nebyly.

Žirafa síťovaná. (zč)

Šelmy a malí savci

Radek Hlávka

Gepardi na večerním safari. (jm)

Rok 2013 byl na tomto úseku ve znamení zejména dvou aspektů, a to umělých odchovů (celkem čtyři zvířata) a prohlubování specializace na africkou faunu. Pro některé druhy, jejichž rozšíření je mimo africký kontinent, se hledá nové umístění mimo zoo. Na druhou stranu se ale zoo připravuje na přijetí druhů zvířat, která by měla v blízké době kolekci obohatit (karakali, cibetky, ženetky, mangusty, medojedi, africké vydry, dikobrazy atd.). Byly také zahájeny přípravné projektové práce na novém průjezdném lvím výběhu a novém chovném centru pro gepardy.

Kočkovití (Felidae)

Gepard (*Acinonyx jubatus*) - během roku 2013 se samici Darili, po spojení se samcem Nescio, narodilo pět koťat, z čehož byla čtyři odchována. Bohužel mládě, které během odchovu uhynulo, byla jediná narozená samička. Ta podlehla zápalu mozkových blan. Zbývající samečci byli odchováni, tři u samice, jeden z důvodů zdravotních komplikací, uměle. Tento samec byl koncem roku odeslán do soukromé zoo na Ukrajině. Do jiné zoo, a to do indického Hydrabadu, odešla samice Abeni jako kompenzace za příchod jiných zvířat.

Lev indický (*Panthera leo persica*) – u tohoto poddruhu lva bylo rozhodnuto, v závislosti na specializaci zoo na africkou faunu, o zrušení jeho chovu a nahrazení chovem afrických lvů. Po jednáních s EEP koordinátorem pro indické lvy a veterinární komisí EAZA byly stanoveny podmínky, za jakých se mohou dvě lvice, o které projevíli zájem, vrátit zpět do chovného programu v EAZA. Byla stanovena roční karanténa a podmínka vyšetření na

virové choroby na univerzitě v Glasgow. Pokud budou výsledky v pořádku, měly by obě lvice odcestovat začátkem roku 2014 zpět do ZOO Helsinky, odkud v roce 2009 přišly. Zbývající pár indických lvů by měl v zoo zůstat do doby, než dojde ke zprovoznění afrického lvího safari s africkými lvy.

Tygr usurijský (*Panthera tigris altaica*) – i u tohoto taxonu dojde v nejbližší době ke zrušení chovu. Během roku probíhal sice odchov loňských mláďat, ale ta budou pravděpodobně v historii zoo poslední. Jeden mladý samec již zoo opustil, byl přemístěn do ZOO Ohrada v Hluboké nad Vltavou. Další dvě zvířata, chovný samec Jupiter a mladá samice Patricie, na doporučení koordinátorů Amur Tiger Global Species Management Plan, by měli příští rok odcestovat do USA. Mladý samec Tiber by měl posílit chov v Japonsku.

Levhart perský (*Panthera pardus saxicolor*) – v průběhu roku bylo zaznamenáno několik významných událostí. Nejdůležitější byl asi složitý květnový porod u samice Jacqueline a následný umělý odchov dvou mláďat. Dne 14. května porodila tato samice jedno živé a jedno mrtvé mládě. Následující den bylo zjištěno, že samice nemůže další mládě odrodit. Proto byla uspána a z jejích porodních cest bylo vytaženo mrtvé mládě. Při imobilizaci bylo dále zjištěno ještě další živé mládě v děloze samice, které bylo následně vybaveno císařským řezem. Po vyčerpávajícím porodu nejevila samice o přeživší dvě mláďata zájem a ta byla převedena na umělý odchov. Do konce roku obě tato mláďata zdárně prospívala. Otcem mláďat je samec Taian. Tři perští levharti naši zoo opustili.

Levhart obláčkový (*Neofelis nebulosa*) – pár těchto šelem pobýval v období června až srpna v naší zoo jako deponace z pražské zoo, vynucená záplavami, které tuto zoo postihly. Ačkoli byla obě zvířata umístěna v expoziční části zoo, byla minimálně k vidění, neboť po celou dobu pobytu byla velmi plachá a nedůvěřivá.

Serval (*Leptailurus serval*) – u tohoto druhu nebyly v letošním roce žádné změny. V zoo se nachází pouze pár starších zvířat (17 a 16 let), který v naší zoo zplodil úctyhodných 44 potomků.

Promykovití (Herpestidae)

Surikata (*Suricata suricatta*) – chov tohoto druhu byl v letošním roce poměrně úspěšný, celkem se ve skupině narodilo 19 mláďat, z nichž bylo 10 odchováno. Většina mláďat se narodila a byla odchována v přírodních norách ve venkovním výběhu. Zoo opustilo 8 zvířat. Jeden jedinec, samec, který byl nelezen v podchlazeném stavu, byl odchován uměle, a to zásluhou manželů Pavlačkových, kteří se ho ujali do domácí péče.

Mangusta liščí (*Cynictis penicillata*) – tento druh se navrátil do naší kolekce po tříleté přestávce. Na začátku roku přišlo trio starších zvířat z privátního chovu. Bohužel se ale obě samice často potýkaly s různými zdravotními problémy, což vyústilo jejich úhynem ke konci roku. Samec by ale dlouho neměl zůstat sám, jsou k němu přislíbeny dvě samice ze ZOO Plzeň.

Vyšetření psa hyenového. (gk)

Oddělení šelem, slonů, plazů, ryb a bezobratlých: Galina Žižková, Lucie Pavlačíková, Ivana Váhalová – Grůňová, Jan Čuboň, Jaroslava Hofmanová, Martin Smrček, Bc. Josef Brokeš, Zdenka Petržílková, Miroslav Pochylý, Radek Šleis, Bc. Radek Hlávka, Radoslav Jaroš. (zč)

Mangusta trpasličí (*Helogale parvula*) – jedná se o nový taxon, který nebyl v historii zoo ještě chován. Nejprve přišly dva páry, sourozenci, ze ZOO Hamburg. Posléze byli samci vyměněni za nepříbuzného samce z Terária Praha - Dubeč. Během roku byl zaznamenán již i porod mláďat, která se ale neodchovala. Vzhledem k mladému věku zvířat je to však příslib do budoucnosti.

Psovítí (*Canidae*)

Pes hyenový (*Lycaon pictus*) – v letošním roce byl spojen původní pár se dalšími dvěma samicemi. Toto spojení se bohužel neobešlo bez kousanců a zranění, které pravděpodobně vyústilo i v úhyn jedné z fen. Ostatní tři zvířata se sžila. Přesto u tohoto druhu dochází ke stagnaci chovu, ač bylo pozorováno páření s oběma fenami. Je to pravděpodobně z důvodu věku a změn na pohlavních orgánech obou fen po komplikovaných zánětech.

Pes ušatý (*Otocyon megalotis*) – ani u tohoto druhu nebyl rok příliš úspěšný. Samice sice porodila 7 mláďat, ale z důvodu ztráty mléka po porodu o celý vrh přišla.

Fenek (*Vulpes zerda*) – u tohoto druhu se nám již několik let nedaří přivést obě zvířata k reprodukci. Vzhledem k pokročilému věku obou zvířat pravděpodobně dožijí v zoo již jen jako zvířata expoziční.

Šakal čabrakový (*Canis mesomelas*) – u tohoto druhu, ač naší zoo prošlo již několik jedinců, se rozmnožování stále nedaří. Nevíme, zdali budeme úspěšní i u současných dvou jedinců, kteří jsou stále poněkud plaší. Určitým příslibem ale je, že si samice ve výběhu před koncem roku vyhrabala vlastní noru.

Hyenovití (*Hyaenidae*)

Hyena skvrnitá (*Crocuta crocuta*) – u tohoto druhu také nedošlo k rozmnožení, obě zvířata sice spolu žijí harmonicky, což ale u tohoto druhu může být spíše překážka k úspěšnému odchovu.

Hlodavci

Veverka kapská (*Xerus inauris*) – u této zemního pouštní veverky došlo během roku ke dvěma porodům a celkem byla odchována 4 mláďata. Celková kolonie se sestává z 9 zvířat. Pozoruhodné je, že všechna zvířata přečkávají naši zimu ve svém výběhu v hlubokých norách, aniž by jim to doposud jakkoliv ublížilo.

Krysa obrovská (*Cricetomys gambianus*) – je novým druhem v kolekci savců. Trio těchto největších krys světa, jejichž hmotnost může dosáhnout až 2 kg, přišlo z privátního chovu a je umístěno v expozici ve Světě dinosaurů. Jedna ze samic i porodila, mláďě však neodchovala.

Hmyzožravci

Ježek bělobřichý (*Atelerix albiventris*) – je novým a zároveň jediným zástupcem hmyzožravců v zoo. Samec toho druhu je ale prozatím mimo expoziční část, je k spatření pouze na Darwinově stanici.

Kopytníci

Luděk Čulík, Jiří Hrubý

Gazela Thomsonova. (gk)

Ke konci roku 2013 chovala zoo 661 kopytníků v 44 druzích a 52 formách.

Významné odchovy

V roce 2013 se stáda kopytníků rozrostla o 211 mláďat. Mezi významná narození patří 13 antilop losích, 4 adaxů, 6 antilop koňských, 9 antilop vraných, 1 dikdika Kirkova, 6 kudu malých, 2 kudu velkých, 4 nyal nížinných, 8 sitatung západoafrických, 7 vodušek jelenovitých, 8 vodušek znamenanych, 23 vodušek červených, 7 buvolů kaferských, 11 pakoní běloocasých, 5 oryxů jihoafrických, 2 přimorožců arabských, 2 zeber Böhmových, 3 zeber Chapmanových, 7 zeber Grévyho, 4 zeber Hartmannových, 5 žiraf Rothschildových a 5 žiraf síťovaných.

Nová zvířata v zoo

Chovné skupiny byly v letošním roce doplněny o nové, geneticky potřebné jedince. Během roku bylo dovezeno: 1,0 antilopa koňská ze ZOO Hannover, 1,1 osel zakrslý ze ZOO Berlin, 1,0 voduška jelenovitá ze ZOO Berlin, 0,1 nosorožec tuponosý jižní ze ZOO Hohenhagen, 0,1 antilopa skákavá ze ZOO Hannover.

Nosorožci

Na úseku nosorožců jsme kromě obvyklé chovatelské práce museli řešit řadu dalších problémů. Ve skupině nosorožců dvourohých byly hlavní problémy dva. Jedním byl zdravotní stav samice Joly a druhým pokračující neschopnost zabřeznutí samice Elby.

Jola se potýkala s problémy řadu měsíců, špatně zpracovávala potravu, což i přes speciální krmnou dávku vyústilo ve zhoršení tělesné kondice. Podle jejího chování, zbytků potravy a trusu jsme usoudili, že problém bude pravděpodobně se zuby. Tímto směrem byla zaměřena i vyšetření, která byla provedena na jaře a na podzim. Během těchto vyšetření, kterých se kromě veterinářů zoo MVDr. Váhaly a MVDr. Pavlačička účastnil MVDr. Mazánek a veterinární lékaři, manželé Seitlovi, jsme zjistili nejen nadměrný výskyt zubního kamene, ale i možnost zánětlivých ložisek pod některými zuby. Případné odstranění zubů by byl náročný zákrok, a proto jsme oslovili německého specialistu na chrup koní Dr. Zwicka. Třetí a nejrozsáhlejší vyšetření za jeho účasti proběhlo v půlce prosince. Při něm byl objeven zánět pod druhým a třetím třenovým zubem na pravé horní čelisti. Zuby byly extrahovány, ale bylo zjištěno, že zánět zasahuje i pod první stoličku, ta však prozatím vyjmuta nebyla. Dále byla provedena kontrola ostatních zubů a korekce ostrých hran a výstupků. Krátce po zákroku začala Jola přijímat potravu mnohem lépe, a i když není problém vyřešen definitivně, podařilo se zastavit její hubnutí a samice nabrala zpět téměř šedesát kilogramů a během roku 2014 bude znovu schopna reprodukce. Samice Elba, přesto, že je již druhou sezónu pravidelně spojována a pářena, nedokázala zabřeznout. Proto bude po vyčerpání všech možných chovatelských pokusů začátkem roku 2014 přistoupeno k vyšetření reprodukčních orgánů ve spolupráci s IZW Berlin.

Dále probíhaly přípravy na zapojení samic Jasmíny a Evy do reprodukce, ty by měly být příští rok poprvé spojovány s některým z našich dospělých samců.

Samice Jessi byla po neúspěšném porodu znovu pářena samcem Baringem a očekáváme, zda páření bude úspěšné, což by měl potvrdit rozbor vzorků začátkem roku 2014. Podobná situace je u samice Maishy, která byla spojována s Mweru a i zde máme naději na březost.

Výjimečný rok byl v chovu tuponosých nosorožců. V dubnu se podařilo dovést devatenáctiletou samici Jessiku ze Serengeti parku v Hodenhagenu. Jessika byla součástí rozsáhlé výměny a měla by znovu nastartovat chov tohoto druhu nosorožce v naší zoo. Přesun Jessiky nebyl jednoduchou záležitostí a musel být prováděn nadvakrát. Jessika byla ve své domovině fixována na svou matku a proto její transport ani následná aklimatizace nebyla vůbec jednoduchá. Nicméně krátce po příchodu byla Jessika spojena s Nabitě a Natalem a již během léta byly pozorovány pokusy o páření, které však bohužel zatím v zabřeznutí nevedly. Obnova skupiny jižních tuponosých nosorožců by měla pokračovat i v příštích letech a cílem je pravidelně tyto nosorožce rozmnožovat.

Zebry a osli

U zeber damarských byl do chovu připuštěn hřebec Wonder, který přišel ze ZOO Jihlava. Tento hřebec se původně v naší ZOO narodil a byl k nám zapůjčen na opětovné rozjetí chovu, které bylo pozastaveno z důvodu nepřítomnosti chovného hřebce. Bohužel během celého roku nebylo zaznamenáno žádné páření a tak ke konci roku Wonder svou misi ukončil a odešel zpět do Jihlavy. Je možné, že nám nějaké páření uniklo a že se ještě

Oddělení Kopytníků 1: Milan Syrůček, Miroslava Kubelková, Jana Volhejnová, Luděk Čulík, Kateřina Krupičková, Jiří Kabát, Jan Kotík, Roman Jirousek, Martina Voňková, Kateřina Rybničková, Jana Nerudová. (zč)

Pracovníci oddělení Kopytníci 2: Jaromír Šejnoha, Bc. Jiří Hrubý, Jan Žďárek, Alena Kellnerova, Zdena Hlávková, Ivo Semerák, Aleš Kopecký, Lucie Vágnerová, Monika Darvašová. (zč)

dočkáme po Wonderovi potomka. Do budoucího chovu počítáme s novým hřebcem Dubem, kterého jsme získali v loňském roce ze ZOO Kerkrade.

V chovu zeber Grévyho jsme zaznamenali docela úspěšný rok, kdy se nám narodilo 7 hříbat a to po obou chovných hřebcích, Kubovi a Ernestovi. Ernest byl v minulém letním období s třemi klisnami v jedné z částí safari a Kuba se zbytkem stáda obýval volný letní výběh. V letošním roce bylo stádo klisen ve společném výběhu s žirafami Rothschildovými a všechny klisny v něm bez problémů porodily. Hřebci byli letos odděleni a do svých stád se dostanou opět v příštím roce.

Stejná chovatelská praxe je i u zeber Hartmannové. Hřelec Nelson byl také oddělen a klisny mohly bez rušení porodit svá mláďata. V příštím roce bude Nelson opět připuštěn.

Letošní rok byl úspěšný i v chovu zeber Chapmanových, kdy se během jejich pobytu v safari narodila tři hříbata, všechny samičky. Tato mláďata budou součástí obnovy chovné skupiny.

Pro dlouho trvající problémy v chovu pony shetlandských jsme se rozhodli v tomto chovu již dále nepokračovat a všichni zbývající jedinci zoo opustili. Nechtěli jsme však nejmenší návštěvníky ochudit o kontakt s částí domácích zvířat, a proto jsme tento druh nahradili zakrslými oslíky, kteří k nám přišli ze ZOO Berlin.

Štětkouni a prasata savanová

Ve skupině štětkounů došlo k poslednímu pokusu o vytvoření kompaktní skupiny. Kvůli agresivnímu chování samic však tento pokus nebyl úspěšný. Do příštího roku plánujeme doplnění chovné skupiny a v úvahu připadá i umělá inseminace. Ve skupině prasat savanových došlo ke dvěma zásadním změnám, jednak zoo opustila samice Jessica s mláďaty, což má za následek, že zoo chová již jen čistý poddruh *P. a. africanus*. Druhou změnou je přesunutí celé skupiny na pavilon nosorožců, kde by v blízké budoucnosti měla sdílet nově vznikající výběh s nosorožci tuponosými.

Okapi a žirafy

V roce 2013 nedošlo v chovu okapi k žádným změnám. Stále chováme obě mláďata samce Ewanga a samici Ebony, která se v naší zoo narodila v letech 2008 a 2011. K zásadní změně může dojít až po dohodě s představiteli komise pro chov okapi v Evropě a opětovného zapojení naší zoo do dalšího chovu. V příštím roce by tak mohlo dojít například k výměně našeho samce Ewanga a k pokračování úspěšného chovu.

Pro žirafy byl naopak letošní rok velice úspěšný. Narodilo se 10 žiraf, což patří k třetímu nejúspěšnějšímu výsledku v historii našeho chovu. Narodilo se nám 5 žiraf Rothschildových a 5 žiraf síťovaných. Je samozřejmé, že při takovéto četnosti porodů se občas vyskytne i nějaký problém. A k tomu došlo ke konci roku, kdy jsme očekávali jubilejní 250. žirafu. Ráno začala samice Jenifer rodit a brzy bylo zřejmé, že se plod nenachází v přirozené přední poloze, ale že jde o polohu zadní. Při ní je nebezpečí, že pokud se mláďe nedostane včas z matky, udusí se v porodních cestách. S podobným porodem jsme již měli zkušenost z loňského roku, kdy jsme pomáhali samici Viktorii s porodem

samečka Valima. Zvolili jsme tedy stejný postup. Když se k nám samice otočila a přiblížila se k hrazení boxu, navlíkli jsme na vyčnívající nožky provazy a opatrně táhli. Samice nám pomáhala a tlačila. Za okamžik mládě vyklouzlo a padlo do podestýlky. Ihned jsme se stáhli do zázemí a sledovali samici na monitoru. Ta se o mládě ihned začala starat, olizovat ho a čistit. V tu chvíli jsme věděli, že první krize je za námi. Kmotrem tohoto mláděte se stal herec Petr Čtvrtníček a křtiny plánujeme na jaro 2014.

Antilopy

V tomto roce došlo k rekonstrukci pavilonu gazel, což dost zásadně ovlivnilo chod všech chovných skupin zvířat v okolí. Po dokončení toho pavilonu došlo k přesunu pro návštěvníky nového druhu gazel Thomsonových, jejichž chovná skupina byla umístěna v zázemí. S velkými problémy se potýkáme ve skupině gazel dama. Tato skupina je již poslední v Evropě a ani my nejsme přes zdravotní komplikace, kdy nejčastějším problémem byly otoky čelistí a záněty v dutině ústní zvířat, v chovu moc úspěšní.

Úspěšně pokračovala aklimatizace antilop vraných, které byly v roce 2012 rozděleny na dvě stáda, a jedno z nich bylo přesunuto do expoziční části. Do obou stád se podařilo začlenit nové chovné samce a 9 narozených mláďat je přínosem do chovu tohoto náročného druhu antilopy.

U zbytku druhů nedošlo k žádným zásadním změnám. Chov byl přizpůsoben probíhajícím změnám v provozu zoo a přestavbám v zázemí.

Tuři a ovce

Po přesunu buvolů pralesních do safari došlo ke zvětšení výběhu buvolů kaferských. Nový výběh vznikl na půdorysu původních výběhů obou druhů. Stádo buvolů kaferských čítá již přes dvacet kusů, a proto bylo našim cílem zlepšit podmínky chovu těchto impozantních zvířat.

Podobným krokem, který měl vést ke zkvalitnění podmínek chovu, bylo vybudování nového zimoviště pro paovce hřivnaté. Ty doposud sídlily ve starém přístřešku, který již během zimy stádu neposkytoval dostatečné zázemí.

Výběh Safari Kempu

Výběh Safari Kempu byl letos osazen podobně jako v minulém roce stádem pakoní běloocasých, triem pštrosů afrických, dvěma samci žiraf a triem klisen zeber damarských. Toto trio jsme vybrali z celého stáda s tím, že se jedná o nekonfliktní klisny, které neměly napadat novorozená mláďata pakoní běloocasých, jak k tomu docházelo v loňském roce. Tento záměr se zdařil a ve výběhu bez problémů porodily všechny samice pakoní a ze strany zeber nedošlo k žádnému napadení.

Velkou letošní novinkou bylo vybudování dřevěné lávky napříč letním výběhem. Původní průjezd přes výběh žiraf a výběh zeber Grévyho byl zrušen a obě stáda si tak mohla bez rušení zvykat na velký společný výběh a návštěvníci je mohli sledovat z vyvýšené lávky.

Na druhé straně lávky mohli návštěvníci sledovat stádo antilop koňských a pakoní bělobradých. V návaznosti na novou lávku byl vybudován průchod mezi výběhy zeber Böhmových a výběhem nosorožců. Návštěvníci se tímto průchodem dostali od Pavilonu Goril právě k nové lávce. Po jejím přechodu se ocitli v prostoru nosorožčích výběhů a pak přešli pěšky podél letních výběhů antilop, až k expozici lvů a stanici Safaribusu, který od letošního roku opět jezdí z tohoto místa.

Safari

Africké safari bylo letos otevřeno pro veřejnost od 27. 4. 2013 do 6. 10. 2013 a jako v loňském roce měli návštěvníci možnost si ho prohlédnout nejen z autobusu, ale i z vlastního automobilu. Letošní novinkou však byla jízda Afrika Expressu, který umožnil pohled na zvířata z jiné perspektivy. V safari mohli letos návštěvníci nově vidět chovnou skupinu buvolů pralesních, kteří sem byli přesunuti s klasické části zoo. Cílem tohoto přesunu bylo zlepšení podmínek jak pro buvoly pralesní, tak pro buvoly kaferské, kterým byl rozšířen jejich výběh. Pralesní buvoli byli umístěni v první části safari. Ostatní části byly obsazeny již tradičními druhy, kterým se zde daří a početná stáda navozovala dojem afrických savan. Pokračovaly i projíždky nočním safari, které byly v oblibě i v minulých letech. Odborný komentář průvodců doplňoval zážitek z prohlídky bohaté kolekce zvířat za soumraku, nebo ve světlech reflektorů.

Antilopa skákavá. (gk)

Afrotheria aneb sloni, damani a bodlíni

Radek Hlávka

Bodlín Telfairův. (jm)

Rok 2013 nebyl v chovu slonů afrických (*Loxodonta africana*) nikterak významný. Stále sice dochází ke spojování našeho samce Kita se samicemi, jsou pozorovány různé náznaky sexuálního chování ze strany samce, nicméně naše adultní samice jsou již s největší pravděpodobností mimo reprodukci, jak z důvodu věku, tak stavu rozmnožovacích orgánů.

Žádné závažné zdravotní problémy se nevyskytly. Stále se věnujeme problémovým kopýtkům u samce Kita a péči o kůži a nohy u všech tří slonů. K této péči nám v tomto roce pomáhaly i bylinné masti, které nám sponzorsky poskytla společnost AROMATICA.

V oblasti výživy slonů došlo v letošním roce k jedné změně, část objemového krmiva byla nahrazena senáží. Zatím se tato změna jeví jako velice přínosná.

Pro zlepšení bezpečné bezkontaktní manipulace se slony, zejména s rostoucím samcem Kitem, který ke konci roku přesáhl hmotnost 4,5 tuny, byly započaty přípravné práce na kontaktní stěně. K její finální realizaci by mělo dojít počátkem roku 2014.

U damanů kapských (*Procavia capensis*) letos k porodu nedošlo. Nový pár sice spolu harmonizuje, ale mláďat jsme se prozatím nedočkali. Naopak odešli ze zoo dva mladí samci, narození v roce 2012, a to do La Teste ve Francii.

Novými zvířaty v kolekci afrických savců je mladý pár bodlínů Telfairových (*Echinops telfairi*), který přišel ze soukromého chovu. Bodlíni jsou pozoruhodná skupina savců, kteří byli dříve řazeni k hmyzožravcům, nyní jsou řazeni do příbuzenstva slonů, damanů, kapustňáků a hrabáčů. Bodlín Telfairův je jeden ze dvou druhů, který svým vzhledově velmi podobný ježkům. Prozatím ale tato zvířata nejsou expozičně prezentována, jsou umístěna v Darwinově stanici.

Další zajímavý druh, který patří do této skupiny savců, je hrabáč kapský (*Orycteropus afer*). Chovem tohoto pozoruhodného savce by se chtěla zoo také zabývat, proto byl již zpracován projekt expozice pro tato zvířata.

Saly. (av)

Ptáci

Michal Podhrazský

Podzimní odchyt pelikánů. (gk)

Rok 2013 se nesl ve znamení změny koncepce chovu zvířat. Nová koncepce zaměřující se na chov afrických živočichů se nejvýrazněji dotkla chovu ptáků. Za africký druh ptáka je považován ten, co se v Africe vyskytuje (hnízdí, zimuje a zaletuje). Na začátku roku bylo chováno celkem 137 druhů (a poddruhů) ptáků, 70 afrických druhů a 67 „neafriických“ druhů. Na konci roku bylo chováno celkem 150 druhů (a poddruhů) ptáků, 67 původních afrických druhů, 61 nových afrických druhů a 22 původních „neafriických“ druhů. V průběhu roku 2013 přišlo rekordních 342 nových jedinců 94 druhů. Nejvýznamnějšími nově příchozími druhy byly ibis jihoafrický, plameňák malý a sparák naholíčí. Přesuny ptáků se odrazily na chovné sezóně. Do reprodukce se zapojilo 51 druhů (v loňském roce 69), vylíhlo se 228 mláďat ve 33 druzích. Z významných odchovů lze zmínit 1 mládě marabu afrického, po tříleté pauze 1 mládě plameňáka růžového a raritní odchov, v rámci Evropy, 8 mláďat pižmovsky ostruhaté. V září proběhlo v zoo zasedání 17. European Conservation Breeding Group (ECBG) meeting World Pheasant Association (WPA). Dále pokračoval projekt Sledování migrace husy velké, který zoo zaštiťuje, v roce 2013 byl průběh odchytu a značení negativně ovlivněn nepříznivým počasím, bylo označeno pouze 6 nových jedinců v severozápadních Čechách.

Pštrosi

Bez problémů chované trio **pštrosů dvoupřstých** (*Struthio camelus*) ve společném výběhu se zebrami, pakoni a žirafami. Do reprodukce se již zapojila i mladší samice, v průběhu roku obě samice celkem snesly 89 vajec. Vzhledem k obslužnosti společného výběhu byla všechna vejce odebírána, ptáci se nenechali zasednout, o umělý odchov se nepokoušelo.

V roce 2014 je plánována realizace odstavného výběhu, kde by pštrosi mohli přirozeně zasednout.

Vrubozobí

V lednu byl přesunut pár **pižmovek ostruhatých** (*Plectropterus gambensis*) ze ZOO Plzeň k našim dvěma samicím. Po složitém spojování si samec vybral přirozeným způsobem samici, ta snesla 12 oplozených vajec, ze kterých se vylíhlo 8 mláďat. Jedná se o pátý raritní odchov v rámci Evropy. U **čírek černoskrvných** (*Anas bernieri*) byl na doporučení koordinátorky sestaven jen jeden pár, který odchoval 2 mláďata. Dále byla odchována 4 mláďata **husy velké** (*Anser anser*), 35 mláďat **pižmovsky velké** (*Cairina moschata*) - prvoodchov v zoo, 3 mláďata **kachny laysanské** (*Anas laysanensis*) - prvoodchov v zoo, 2 mláďata **kachny žlutozobé** (*Anas undulata*) - prvoodchov v zoo. **Čírky popelavé** (*Anas capensis*) snesly 2 vejce, mláďata se nevylíhla. V roce 2013 byla kolekce vrubozobých doplněna o pár **husiček dvoubarvých** (*Dendrocygna bicolor*), dva páry **husiček krátkoocasých** (*Thalassornis leucotis*), pár **husic šedohlavých** (*Tadorna cana*), pár **kachen madagaskarských** (*Anas melleri*), 3 páry **kachen žlutozobých**, samce **zrzohlávky rudooké** (*Netta erythrophthalma*) a 2 páry **kachnic afrických** (*Oxyura maccoa*) vše od soukromých chovatelů. Dále byl získán samec **husice modrokřídle** (*Cyanochen cyanopterus*) ze ZOO Ostrava, 2 páry **čírek úzkozobých** (*Marmaronetta angustirostris*) a pár **kachen temných** (*Anas sparsa*) ze ZOO Praha a pár **čírek modrých** (*Anas querquedula*) ze ZOO Ohrada. Na druhou stranu byl odeslán pár **čaj obojkových** (*Chauna torquata*), pár **kachen vlasatých** (*Lophonetta specularoides*) a pár **zrzohlávek peposak** (*Netta peposaca*) do ZOO Plzeň, pár **husic orinockých** (*Neochen jubata*) a pár **hvízdáků chilských** (*Anas sibilatrix*) do ZOO Děčín, 3 **kachny laysanské** do ZOO Köln a 3 páry **poláků kaholek** (*Aythya marila*) do ZOO Ohrada, dále byl ukončen chov **čírek modrozobých** (*Anas versicolor*), **kachniček šedobokých** (*Callonetta leucophrys*) a **poláků proužkozobých** (*Aythya collaris*).

Hrabaví

Bylo tradičně odchováno 18 **perliček chocholatých** (*Guttera pucherani*) přirozeným odchovem, mláďata vylíhla v líhni se podařilo podložit pod již vodící samici. Samice **frankolína žlutokrkého** (*Francolinus leucoscepus*) snesla celkem 66 vajec, jen část vajec byla inkubována, vylíhlo se 8 mláďat, opět se vyskytly problémy se zkroucenými prsty u vylíhlých mláďat. Vejce **koroptví korunkatých** (*Rollulus roulroul*) a **křepelek čínských** (*Coturnix chinensis*) nebyla inkubována a chov těchto druhů byl ukončen. Pár **hok pílbových** (*Pauxi pauxi*) byl přesunut do ZOO Ohrada a pár **kurů bambusových** (*Bambusicola thoracica*) do ZOO Ostrava. Kolekce byla nově doplněna o 2 páry **křepelek harlekýnů** (*Coturnix delegorguei*) od členů WPA a o hejno 50 **perliček kropenatých** domácích (*Numida meleagris*). Byl rozjednán příchod **perliček supích** (*Acryllium vulturinum*), který se nepodařilo do konce roku 2013 zrealizovat.

Veslonoží

Rekordní byl opět rok v odchovu pelikánů. Mláďata byla již tradičně odchována u 4 druhů, celkem se podařilo odchovat 30 pelikánů - 9 mláďat u **pelikána bílého** (*Pelecanus onocrotalus*), 8 mláďat u **pelikána skvrnozobého** (*Pelecanus philippensis*), 7 mláďat u **pelikána kadeřavého** (*Pelecanus crispus*) a 6 mláďat u **pelikána afrického** (*Pelecanus rufescens*). Za úspěšné lze považovat to, že bylo 18 mláďat z celkového počtu odchováno

Nově příchozí druh ibis jihoafrický na karanténě. (mpo)

Nově příchozí druh plameňák malý na karanténě. (mpo)

přirozeně na hnízdech pod rodiči či pěstouny. Pelikány skvrnozobé stále množíme jako jedini v Evropě. V červenci přišla pár dní stará mláďata pelikánů bílých a kadeřavých z povodní postižené pražské ZOO, mláďata byla odebraná z hnízd, která poté zaplavila voda, všechna mláďata se podařilo úspěšně odchovat.

Brodiví

U **marabu afrických** (*Leptoptilos crumeniferus*) se opakovala situace z loňského roku, samice snesla celkem 6 vajec s různými intervaly, všechna vejce pár z hnízda vyhodil, jedno rozbil a pouze jedno bylo oplozené. Ptáci neakceptovali ani opakovaně předkládané podkladky a nezasedli. V době líhnutí mláďete seděl na podkladcích pár marabu v pražské ZOO, jehož vejce byla neoplozená. Bylo dohodnuto, že se pokusí mláďě podložit pod částečně vyzkoušené pěstouny v Praze. Vše dobře dopadlo a společnými silami se podařilo přirozeně odchovat samici marabu afrického. Druhý pár marabu byl v hnízdní sezóně bez větších komplikací spojen, ale ptáci se nesynchronizovali. Opět byl odchován rekordní počet **ibisů rudých** (*Eudocimus ruber*) 18 mláďat. U **ibisů hagedašů** (*Bostrychia hagedash*) byla do odstavu odchována 3 mláďata od dvou párů. U **kolpíků růžových** (*Platalea ajaja*) se nedařilo, z 11 vylíhlých mláďat se podařilo odchovat jen jedno, většina mláďat uhynula na hnízdech. Dva páry **kolpíků afrických** (*Platalea alba*) zahnízdily v říjnu ve venkovní voliéře, 2 vylíhlá mláďata jim byla odebrána a odchována uměle. **Volavky rusohlavé** (*Bulbucus ibis*) odchovaly 3 mláďata. Ani jeden pár **kladivoušů afrických** (*Scopus umbretta*) nezahnízdil. Tři páry **nesytů afrických** (*Mycteria ibis*) začaly po přemístění do venkovní voliéry tokat a stavět hnízda, v tomto období snesli plameňáci vejce, nesytí nenechali plameňáky sedět na hnízdě a proto byli v tuto dobu přemístěni do voliéry k pelikánům. Nesytí pokračovali ve stavbě hnízd, ale žádná samice nesnesla vejce. Po přestěhování na zimoviště uhynula jedna ze samic. U **čápů simbilů** (*Ciconia abdimii*) se podařila odchovat 3 mláďata. Velké překvapení se odehrálo u páru **čápa sedlatého** (*Ephippiorhynchus senegalensis*), samec opět začal v říjnu se stavbou hnízda, jako v loňském roce. Na začátku prosince si samice postavila svoje hnízdo před hnízdem samce. Samec akceptoval hnízdo samice a pomáhal jí se stavbou. 26. 12. samice snesla první vejce, další ve dvoudenních intervalech, celkem snesla 4 vejce. Pár pevně zasedl hned na první vejce. Ze záběrů pořízených kamerou, která monitoruje vnitřní prostor, bylo patrné, že se samec před snůškou pokoušel o kopulaci, ale nepodařilo se mu na samici naskočit. Bohužel se tento fakt potvrdil, všechna 4 vejce byla neoplozená. Nově přišli 3 **ibisi hnědí** (*Plegadis falcinellus*) ze ZOO Praha. Podařilo se sehnat 6 řídce chovaných **ibisů jihoafrických** (*Geronticus calvus*), samici ze ZOO Köln a dva samce a tři samice od belgického obchodníka, jedná se o ptáky odchované ve Weltvogel Park Walsrode. Byl zahájen chov **kvakošů nočních** (*Nycticorax nycticorax*), **čápů bílých** (*Ciconia ciconia*). Ze ZOO Plzeň přišel samec **bukáčka malého** (*Ixobrychus minutus*) a pár **volavek stříbřitých** (*Egretta garzetta*). K samici **zejozoba afrického** (*Anastomus lamelligerus*) přibyl samec ze ZOO Praha. Byl ukončen chov **volavčích člunozobých** (*Cochlearius cochlearius*), ptáci odešli do ZOO Köln. Na podzim odešla velká část hejna ibisů rudých a kolpíků růžových.

Plameňáci

Plameňáci růžoví (*Phoenicopterus roseus*) a **plameňáci karibští** (*Phoenicopterus ruber*) postavili několik hnízd, v červnu snesl pár plameňáků růžových vejce, byl rušen nesytými africkými, hnízdo bylo opuštěno. Z vejce inkubovaného v líhni se začalo 5. 7. klubat mláďe,

naklubané vejce bylo převezeno do ZOO Liberec a bylo podloženo pod pěstouny, kteří měli neoplozené vejce, mládě se vylíhlo a bylo úspěšně přirozeně odchováno. Stav plameňáků růžových byl doplněn o 14 ptáků ze ZOO Praha a 2 ptáky ze ZOO Ohrada. Na podzim kolekci rozšířil nový druh plameňáka, od obchodníka z Holandska přišlo 16 **plameňáků malých** (*Phoeniconaias minor*). Před hnízdní sezónou odešlo 10 plameňáků karibských do ZOO Praha a 6 do ZOO Ostrava.

Dravci

V roce 2013 snesla samice **hadilova písáře** (*Sagittarius serpentarius*) celkem 7 vajec ve 3 snůškách (1, 3 a 3). Všechna vejce byla ponechána v hnízdě. Pár na všechny snůšky zasedl, ale všechna vejce byla v průběhu inkubace rozbita. Ve vejcích nebyl nalezen zárodek, není vyloučeno, že zárodek mohl odumřít v raném stádiu a ve vejci se rozložit. Dva mladé páry byly přes sezónu bez problémů chovány ve společném výběhu se sitatungami. Pár odchovaný v roce 2012 odešel v dubnu do ZOO Beauval. Na podzim byla vyměněna jedna samice za samici odchovanou u soukromého chovatele ve Španělsku, tento pták je odchován ručně a nevidí na jedno oko, v Evropě nebyl v průběhu roku 2013 jiný pták k dispozici pro získání nové krve, tuto samici se pokusíme spojit v následujícím roce se samcem. Pro druhý potenciálně chovný pár hadilovů byl vybudován v zázemí prostorný zasíťovaný výběh, na který navazuje zimoviště.

Krátkokřídlí

Smíšený poddruhový pár složený ze samce **jeřába královského jihoafrického** (*Balearica regulorum regulorum*) a samice **jeřába královského východoafrického** (*Balearica regulorum gibbericeps*) snesl jedno vejce, které nebylo inkubováno. Tato samice odešla v říjnu do ZOO Olomouc. V kolekci zůstali 3 samci jeřába královského jihoafrického, ke kterým jsou hledány samice stejného poddruhu. Kolekce krátkokřídílých se rozrostla o samce **chřástala žlutozobého** (*Amaurornis flavirostris*), ze ZOO Plzeň a pár **slípek modrých** (*Porphyrio porphyrio*) ze ZOO Praha.

Bahňáci

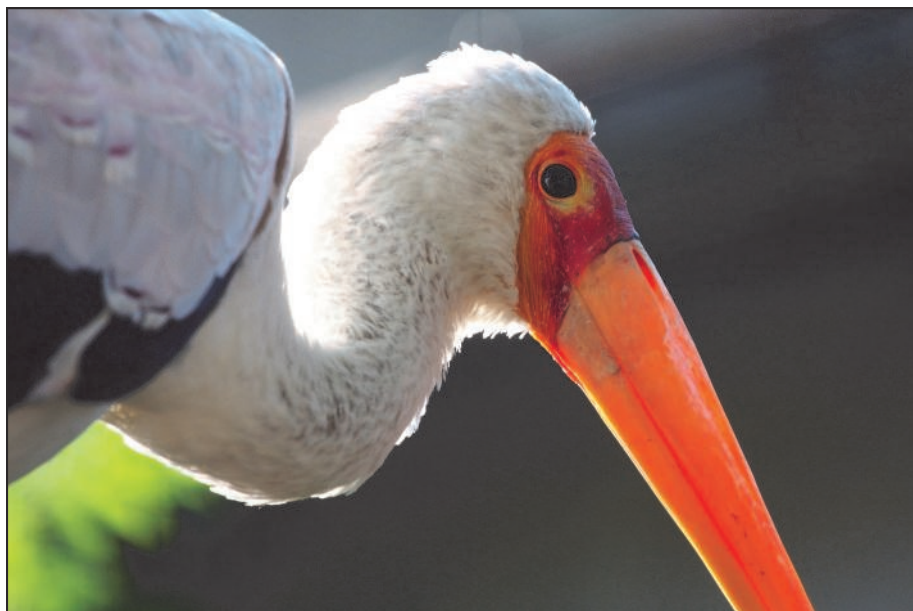
Vzhledem k chladnému jaru přestali po přesunutí do venkovní voliéry **tenkozobci opační** (*Recurvirostra avosetta*) tokat a nesnesli žádné vejce. K samci **dytíka úhorního** (*Burhinus oedicnemus*) byla přivezena samice ze ZOO Dresden. Ze ZOO Ohrada přibyl pár **ústříčníků velkých** (*Haematopus ostralegus*).

Měkkozobí

Od **korunáčů chocholatých** (*Goura cristata*) bylo odchováno 1 mládě. Pár **korunáče vějířového** (*Goura victoria*) opět přestával inkubovat vejce v 10 - 20 dni a neodchoval žádné mládě. Pár **holubů horských** (*Otidiphaps nobilis*), pár **holubů celebeských** (*Gallinolumba tristigmata*) a pár **holubů černošijích** (*Ptilinopus melanospila*) odchoval po 1 mláděti. V průběhu roku byla kolekce měkkozobých výrazně změněna, nově přišlo 6 **holubů afrických** (*Treron calvus*) ze ZOO Plzeň a ZOO Olomouc, 6 **holubů sahelských** (*Treron waalia*) od soukromých chovatelů z Německa a Francie, chov těchto holubů není jednoduchý, což se odrazilo na vysokém počtu úhynů v průběhu aklimatizace. Dále bylo získáno 5 **holubů skvrnitých** (*Columba guinea*) od soukromého chovatele, 5 **hrdliček senegalských** (*Streptopelia senegalensis*), 2 **hrdličky kapské** (*Oena capensis*) a pár vzácně

Mláděta pižmovky ostruhaté ve věku jednoho měsíce. (pb)

Nesyt africký. (zč)

chovaných **hrdliček modrohlavých** (*Turtur brehmeri*) vše ze ZOO Plzeň a 1 **hrdlička damarská** (*Streptopelia capicola*) ze ZOO Köln. Byl ukončen chov **holubů nikobarských** (*Calaenas nicobarica*) přesunem do ZOO Olomouc, **holubů wongo** (*Leucosarcia melanoleuca*) do ZOO Praha, **holubů zelenokřídých** (*Chalcophaps indica*), **holubů celebeských** a **holubů černošjších** vše do soukromého sektoru.

Sovy

Příchodem 4 **výrů afrických** (*Bubo africanus*) ze ZOO Plzeň byl opět obnoven chov sov. V roce 2014 by měla být vybudována voliéra pro tento druh v lesíku vedle výběhu bong.

Papoušci

Kolekce papoušků též zaznamenala velké změny. Nově přišli 4 **agapornisové hnědohlaví** (*Agapornis nigrigenis*) a 4 **agapornisové růžovohlaví** (*Agapornis lilianae*) ze ZOO Olomouc, pár **papoušků hnědohlavých** (*Poicephalus cryptoxanthus*) ze ZOO Plzeň, samice **papouška zelenobřichého** (*Poicephalus robustus*) ze ZOO Zlín, 3 **papoušci hnědí** (*Poicephalus rueppellii*) a 2 **papoušci žlutotemení** (*Poicephalus meyeri*) od soukromých chovatelů. Byl ukončen chov **loriů tříbarvých** (*Lorius lory*) odchodem do ZOO Ostrava, **loriů mnohobarvých sumbawských** (*Trichoglossus haematodus forsteni*) do ZOO Plzeň a **amazonů vínorudých** (*Amazona vinacea*) k soukromému chovateli.

Kukačky

Africká skupina turakovití se rozrostla o pár **sparáků naholících** (*Corythaixoides personata*) od soukromého chovatele, samec uletěl druhý den po vypuštění z velké průchozí voliéry a tři týdny létal na volno po ZOO, než se ho podařilo odchytit. Dále byl přivezen pár **sparáků hnědých** (*Crinifer piscator*) od soukromého chovatele, samec **sparáka bělobřichého** (*Corythaixoides leucogaster*) ze ZOO Praha, pár **banánovců chocholatých** (*Musophaga rossae*), pár **turak černozobých** (*Tauraco schuetti*), pár **turak Hartlaubových** (*Tauraco hartlaubi*) a pár **turak lesklohlavých** (*Tauraco porphyreolophus*) vše od soukromých chovatelů.

Myšáci

Myšáci hnědokřídí (*Colius strigoides*) odchovali 6 mláďat. Ze ZOO Köln bylo přivezeno 5 **myšáků dlouhoocasých** (*Urocolius macrourus*).

Srostloprstí

Pár **mandelíků hajních** (*Coracias garrulax*) inkuboval 3 vejce, která nebyla oplozená. Samice **mandelíka modropsého** (*Coracias cyanogaster*) měla problém se snůškou, zadržela jedno vejce, které se jí po veterinárním zákroku podařilo snést, celkem nanesla 4 vejce, na které ptáci nezasedli. V dubnu přibyla k samci samice **dudkovce stromového** (*Phoeniculus purpureus*), v srpnu snesla 3 vejce, která vyhodila z budky. **Zoborožci kaferští** (*Bucorvus leadbeateri*) měli dvě vejce ve dvou snůškách, první vejce pár rozbil záhy po snesení, druhé vejce se podařilo vyměnit za podkladek, vejce bylo neoplozené. Pár **zoborožců naříkavých** (*Bycanistes bucinator*) odchoval jedno mláďe. Do kolekce přibyl nový druh zoborožce **zoborožec šedolící** (*Bycanistes brevis*) samec ze ZOO Hodonín a pár ze ZOO Olomouc.

Pěvci

Snovači zahradní (*Ploceus cucullatus*) odchovali 8 mláďat, **medosavky modrolící** (*Entomyzon cyanotis*) 3 mláďata, **drozdíci bělotemení** (*Cossypha niveicapilla*) 10 mláďat, **leskoptve bělobřiché** (*Cinnyricinclus leucogaster*) 1 mláďě, **leskoptve zlatoprsé** (*Cosmopsarus regius*) 1 mláďě. **Sojkovci karmínovoocasí** (*Trochalopteron milnei*) a **majny Rotschildovi** (*Leucopsar rotschildi*) snesli vejce, ale nic se nevylíhlo. Nově přišli dva páry **drozdíků běločapkových** (*Cossypha albicapilla*), pár **leskoptví smaragdových** (*Lamprotornis iris*) a dva páry **špačků rudokřídlých** (*Onychgnathus morio*) od soukromých chovatelů a 10 druhů snovačovitých (*Ploceidae*) ze ZOO Plzeň a ZOO Praha. Byl ukončen chov 5 druhů asijských bulbulovitých (*Pycnonotidae*), **drozdů východních** (*Turdus hortulorum*), **drozdů černoprsých** (*Turdus dissimilis*), **iren tyrkysových** (*Irena puella*), **šám stračích** (*Copsychus saularis*), **šám bělořítých** (*Copsychus malabaricus*), **tímálií čínských** (*Leiothrix lutea*) a **špačků tlustozobých** (*Scissirostrum dubium*) ptáci byli přemístěni do jiných ZOO nebo k členům Spolku chovatelů hmyzožravého a plodožravého ptactva, se kterým probíhá úzká spolupráce.

Rok 2013 byl velice náročný z hlediska výměny zvířat. Podařilo se získat některé velice vzácně chované druhy ptáků a postupně plnit koncepci chovu afrických živočichů. Tento rok nebyl jednoduchý pro pracovníky obchodního oddělení a karantény, proto jim patří poděkování. Některé druhy se podařilo rozmnožit poprvé v historii ZOO, jiné se podařilo rozmnožit opakovaně, opakované odchovy jsou cennější a ukazují, že se podařilo osvojit si metodiku chovu daného druhu. Těchto výsledků by nebylo možné dosáhnout bez sehraného kolektivu ošetřovatelů, který to v tomto roce neměl též moc jednoduché, proto jim na závěr patří velké poděkování a poklona.

Oddělení ptáků: Jiří Vodehnal, Dagmar Rejchrtová, Miroslav Máslo, Zlataše Jarošová, Bc. Dominika Vojtěchová, Jana Klementová a Mgr. Michal Podhráský. (zč)

Primáti

Michal Podhrazský, Radek Hlávka & Josef Brokeš

Guerezza angolská. (jm)

V roce 2013 proběhly změny hlavně u nižších primátů. U lemuru kata se podařila odchovat 3 mláďata. Vzhledem k plánované nové koncepci chovu afrických zvířat byl ukončen chov kosmanů bělovousých. Byla sestavena nová skupina guaréz angolských, kde se podařilo odchovat jedno mláďe. Při povodních byl poskytnut azyl pražské skupině guaréz pláštíkových. Dospívající samec orangutana Beasar byl přesunut do ZOO Arcachon.

Lemur kata

Rok 2013 byl v chovu lemuru kata ve znamení postupného přebudování a obměny skupiny. K tomuto kroku mohlo dojít zejména z důvodu úspěšného odchovu tří samic, které se narodily dvěma samicím začátkem měsíce dubna. Tyto tři samičky by měly být základem nové chovné skupiny. Naopak ze skupiny byly odděleny dvě nerodící samice, jedna z nich opustila zoo již v průběhu roku, druhá je připravena na odchod v následujícím roce. Odejde spolu s původním chovným samcem Opekem, který byl po období podzimních řjíj ze skupiny oddělen. Dále během roku ZOO opustili i dva mladí samci, jeden v ZOO odchovaný a druhý původem ze ZOO Straubing. Další samec ze ZOO Straubing bude začátkem následujícího roku postupně začleněn do skupiny a měl by převzít roli nového chovného samce.

Kosman bělovousý

Začátkem roku ZOO opustily dvě samice chované odděleně od skupiny a dva samci odchovaní v roce 2011. Ve skupině zůstal chovný pár Pedro a Urquel a dvě mláďata narozená v roce 2012. V květnu Urquel porodila tři mláďata. Dvě mláďata uhynula krátce po porodu, třetí mládě se podařilo přirozeně odchovat. V říjnu opět Urquel porodila tři mláďata, všechna tři mláďata do devíti dnů po porodu postupně uhynula. Pitvou bylo zjištěno, že mláďata měla prázdné žaludky, samice měla pravděpodobně problémy s laktací. Vzhledem k nové koncepci chovu zvířat, zaměřené na chov afrických živočichů, byl chov kosmanů bělovousých v listopadu odchodem chovného páru a tří mláďat ukončen.

Lvíček zlatý

V chovu lvíčků zlatých nedošlo k žádným změnám. Skupina byla složená z páru a jednoho mladého samce. V roce 2011 byl samici podán antikoncepční implantát, aplikace nebyla zopakována po půl roce, jak je doporučeno, samice přesto druhým rokem neporodila.

Kočkodan Campbellův

Ani v chovu kočkodanů Campbellových nedošlo k žádným změnám. Jednání o dovozu samce ze Španělska zahájená v prosinci 2012 neskončila jeho dovozem. Další možností bylo pokusit se o dovoz páru kočkodanů ze ZOO Twycross. Společně se zoologem ze ZOO Jihlava, Janem Vašákem, jsme se o tuto možnost pokusili, jednání do konce roku nedopadla úspěšně. Třetí možností je chovný samec, který je chován ve skupině v ZOO Jihlava.

Gueréza angolská

Na začátku roku byly v ZOO chovány dvě oddělené skupiny gueréz angolských. První skupina chovaná v Pavilonu goril složená z chovné samice Senty (23 let) a jejího mláděte Suly (3 roky), dospívajících samic Vereny (5 let) a Viktorie (4 roky) a mladého samce Vuka (3 roky). Druhá skupina umístěná na karanténě složená z dvou samců Darděje (9 let) a Samuela (7 let), kteří přišli na konci předešlého roku ze ZOO Bratislava. V únoru došlo k několika změnám. Samec Samuel odešel přes soukromého chovatele do ZOO Plzeň, kde uhynul chovný samec. Ze skupiny byli odděleni nejmladší jedinci samec Vuk a samice Sula, byli přesunuti na karanténu z důvodu příbuzenských vztahů a možné infanticidy při zapojování nového samce do skupiny. A z karantény byl do Pavilonu goril přesunut samec Darděj, který se přes bariéru seznamoval se skupinou samic. Darděj byl zvolen, protože byl dominantnější a sebevědomější než Samuel. Darděj byl k samicím vpuštěn v březnu, spojení proběhlo v klidu, samec začal samice pářit. V dubnu odešli do ZOO Hodenhagen Vuk a Senta. Na konci října se narodilo první mládě nejmladší samici Viktorii. Porod vyvolal ve skupině napětí a potyčky, samice se o mládě přetahovaly. Druhý den bylo zjištěno, že má mládě prokousnuté břicho a vyhrzlá stěva. Bylo samici odebráno a operováno, při probouzení z narkózy se udusilo zvratky. První týden v listopadu se narodilo mládě nejstarší samici Sentě. Situace ve skupině se uklidnila, Senta si byla schopná mládě před ostatními samicemi uhlídat. Nicméně bylo pozorováno, že má mládě problémy s uchopovacím reflexem a při předávání mláděte mezi samicemi opakovaně upadlo z více jak dvoumetrové výšky. Mládě 8 dní po porodu uhynulo. Třetí mládě se

Tadao. (ab)

Oddělení primátů: Naděžda Humlová, Žaneta, Alice Ryšavá, Ing. Pavla Židuliaková, Mgr. Michal Podhrazský. (zč)

narodilo druhý týden v listopadu samici Vereně, toto mládě se již podařilo odchovat. Na konci listopadu se začala pářit Senta s Dardějem, v tomto období bylo u Senty zjištěno silné krvácení pochvy, byla uspána a podrobena vyšetření. U Senty došlo k ruptuře pochvy, vzhledem k rozsahu poškození a vysokému věku bylo přikročeno k euthanasii.

Guaréza pláštíková

Při povodních v červnu byl nabídnut azyl skupině guaréz pláštíkových (1,2,5) ze ZOO Praha. Guarézy byly umístěny na karanténě, kde měly k dispozici vnitřní ubikaci a venkovní voliériu. Zvířata si v novém prostředí dobře zvykla. V první polovině října došlo k porodu a úspěšnému odchovu jednoho mláděte. Začátkem listopadu byla celá skupina úspěšně převezena zpět do ZOO Praha.

Hulman jávský

V chovu hulmanů se v roce 2013 moc nedařilo. Na začátku roku byla skupina složena z chovného samce Ferdy, tří chovných samic Artemis, Hery, Kediri a třech mláďat samiček Áté, Hébé a Kalipsó. Koncem května se narodilo mládě samici Héře, samice se o něj přetahovaly, mládě jim opakovaně upadlo a po 7 dnech uhynulo. V červnu se vyskytly zdravotní problémy u mladé samičky Áté. Jedinec měl zvětšené břicho, posedával a polehával v atypických polohách za účelem ulevit bolestem břicha. V první řadě byla upravena krmná dávka, problémy neustupovaly. Áté byla odchycena, uspána, vyšetřena a operována, byla zjištěna rozsáhlá invaginace střev s pokročilou nekrózou. Vzhledem k rozsahu invaginace a nekróze bylo přistoupeno k euthanasii. V listopadu porodila samice Artemis, mládě uhynulo do druhého dne.

Orangutan bornejský

V chovu orangutanů došlo jen k jedné změně. Dospívající samec Besar, který byl stále chován se svojí matkou Žanetou a sestrou Indah-Tesa, začal projevovat sexuální zájem o svoji matku. Zhruba do začátku roku se mu Žaneta byla schopná ubránit. Dospívající Besar začal mít větší sílu a matka se mu již neubráníla, snažila se jeho naléhání převést do hry, ale někdy se jí to nepodařilo a několikrát bylo zaznamenáno páření. Z těchto důvodů byl Besar v červenci přemístěn do ZOO Arcachon, kde vzniká nový pavilon pro orangutany. Druhá skupina byla složená ze samice Satu a její dcery Dewi.

Gorila nížinná

V průběhu roku byl chován jen Tadao, starý neplodný samec. Izolovaný chov se nijak na chování a zdravotním stavu neprojevil. Tadao si vyžaduje zvýšenou pozornost chovatelek a prospívá dobře.

Šimpanz

Početní stav šimpanzů se v roce 2013 nezměnil. Byla chována skupina složená ze samce Dinga a samic Bonie, Babety a Uke. I přes svůj vysoký věk Bonie a Babeta stále cyklují a přichází do říje.

Na závěr bych chtěla poděkovat za spolupráci a ochotu všem třem chovatelkám.

Obojživelníci, plazi a ryby

Pavel Moucha

Právě vylíhlé mládě chameleona pardálího. (ms)

Rok 2013 začínal v netrpělivém očekávání mláďat chameleonů pardálích (*Furcifer pardalis*). Vajíčka byla v líhni od 1.6.2012 a musela se líhnout každým dnem. Vylíhnutí by znamenalo prvoodchov tohoto druhu pro naši zoo. Dne 21.1.2013 jsme se dočkali. První chameleon opustil vajíčko, po dlouhých 8 měsících. Další v odstavu několika dnů až týdnů následovali. Celkem jich bylo 7 a poslední se z této snůšky vylíhl 22.3.2013, tzn. po 295 dnech inkubace. Chameleoni pardálí si s líhnutím dovedou dát na čas! Krátce na to se líhla mláďata z dalších snůšek, ještě během roku dospěla a začala snášet. Díky odchovům jsme si pořídili solidní chovnou skupinu těchto klenotů Madagaskaru. Ostatní plazi chované v zoo nikterak nevybočili z normálu minulých let. Druhy, jako želvy uhlířské (*Chelonoidis carbonaria*), bojgy stromové (*Boiga dendrophila*), užovky mandarínské (*Euprepiophis mandarinus*) a kajmani hladkočelí (*Paleosuchus palpebrosus*) se úspěšně rozmnožovali. Některé i opakovaně (bojgy). Lze konstatovat, že překvapili, bohužel negativně, jen naši největší plazi, tomistomy úzkohlavé (*Tomistoma schlegelii*). Po šesti letech pravidelných snůšek, i když neoplozených vajíček, v tomto roce žádná snůška nebyla. Znamená to snad, že se něco změnilo a dočkáme se konečně oplozené snůšky?

Díky úspěšným odchovům chameleonů dozнала in nevelká kolekce obojživelníků malé změny. Se zoo v polské Lodži jsme vyměnili samečka pardálího chameleona za skupinku pralesniček harlekýn (*Dendrobates leucomelas*). Nádrže korálového útesu z pohledu návštěvníka nezaznamenaly žádné podstatné změny. V předešlém roce pořízené nové komponenty filtračního systému se osvědčily, nejen co se týká funkčnosti, ale i energetické úspornosti. V tomto trendu hodláme pokračovat v dalších letech. Pro sladkovodní tůň expozice Tro-

pická řeka bylo největší událostí přemístění pětice kostlínů obrovských (*Lepisosteus spatula*) z menší nádrže, která jim začínala být malá, do hlavní expoziční nádrže o objemu 30 000 litrů, kterou mimo ryb a želv obývají i kajmani hladkočelí (*Paleosuchus paplpebrosus*). V minulých letech jsme neudělali dobrou zkušenost s přidáváním nových ryb do této nádrže za přítomnosti kajmanů. Nové ryby, neznalé místních poměrů, se staly kořistí kajmanů, kteří je považovali za potravu, přičemž si stálých obyvatel nádrže běžně nijak nevšímají. Před přemístěním kostlínů jsme raději kajmany pochytili a dočasně, na pár týdnů, umístili do depozitních prostor. Byla to příležitost k jejich dokonalému proměření a zvážení. Přemístění kostlínů a následný návrat kajmanů do nádrže proběhl beze ztrát. Očekáváme, že kostlíni ve větší nádrži budou mít více prostoru a dále porostou. Vždyť se jedná o největší severoamerickou sladkovodní rybu, která může dorůst do délky přes dva metry. Rok 2013 byl tak posledním rokem „starých časů“ na pavilonu Vodní světy, kde především může návštěvník obdivovat tzv. „nižší obratlovce“, tzn. obojživelníky, plazy a ryby. Skladba vystavované kolekce byla zaměřena na druhy z celého světa a hlavním důvodem jejich pořízení byly nároky na životní prostředí, tzn. že se jednalo o druhy žijící ve vodě nebo na vodu úzce vázané a za další, že se jednalo o atraktivní zvířata a často i všeobecně známá zvířata, např. anakondy velké nebo dravé piraně, o kterých někdy slyšel každý návštěvník. V roce 2013 byl přijat nový směr dalšího rozvoje zoo s dalším prohloubením specializace na africké druhy. Koncem roku byla připravena v tomto duchu i nová koncepce chovu a první africké druhy již byly pořízeny: 1.1 zmije útočná (*Bitis arietans*), 2.4 agama osadní (*Agama agama*) a 2.2 varan nilský (*Varanus niloticus*). Další druhy budou následovat.

Hajman hladkočelý. (pv)

Bezobratlí

Radek Hlávka

Mnolonožka. (zč)

V druhovém zastoupení v expozici bezobratlých živočichů, nazvané Svět hmyzu, došlo k několika změnám, které ale zásadně záměr ani smysl této expozice neovlivňují. Druhová skladba těchto krátkodobě žijících tvorů, totiž byla a bude obměňována, a to zejména v závislosti na chovatelských úspěších. Některé druhy těchto bezobratlých totiž vyžadují specifické podmínky pro rozmnožování a ne vždy se je daří splnit.

Ze skupiny pavoukoců byly získány druhy, jako např. *Cupiennius getazi*, *Loxosceles reclusa*, několik druhů snovaček. Přibyl další druh štíra, a to *Heterometrus petersi*. Ze skupiny brouků, mezi jinými, to jsou dva druhy rodu *Pachnoda*, dále *Mecynorrhina ugandensis*, dva druhy potěmníků rodu *Psammodes*, střevlící *Anthia sexmaculata*.

Zajímavým novým druhem je terestrická všežravá kobylka *Magiga liberiana*. O dalších osm druhů se také rozrostla kolekce strašilek a pakobylek.

Rozmnožit se podařilo, mezi jinými, téměř všechny druhy strašilek, včetně lupenitek, dále pak všechny druhy švábů, oba druhy zákeřnic rodu *Platymeris*, několik druhů brouků zlatohlávků.

Saranče stěhovavá. (zč)

Sklípkan. (zč)

Veterinární zpráva

MVDr. Jiří Váhala, Ph.D., MVDr. Lukáš Pavlačík, Ph.D. a MVDr. Tomáš Krejčí

Vyšetření levharta perského. (gk)

Četnost a charakter zákroků se v roce 2013 výrazně nelišily ve srovnání s předchozími léty. I přes častý dovoz ptáků byla nákazová situace v roce 2013 dobrá. Jen v jednom případě, po dovozu čtyř kusů husičky vdovky ze zahraničí, došlo na odděleném stání k úhynu jedné husičky s nálezem infekčního agens. Vzhledem k závažnosti nálezu byly zbylé tři kusy vyřazeny z chovu a následně podrobeny komplexnímu vyšetření. Vyšetření neodhalilo u těchto kusů žádné infekční zárodky.

Mírně se zvýšil výskyt parazitů, jak v důsledku častějších dovozů, tak omezenými možnostmi odčervování v době pobytu zvířat v letních smíšených expozicích. U mladých jedinců antilopy losí se v jarních měsících klinicky manifestovala invaze podkožních střečků. Stádo stejného druhu bylo v době letního pobytu ve volných výběžích napadeno vnitřními parazity, proto bylo celé stádo opakovaně odčervováno. Rovněž k zamezení výskytu střečků byl celému stádu aplikován preparát ivermectin.

U gazel se často vyskytuje invaze kokciemi, v současné době probíhá zkušební tlumení invaze aplikací rostlinných preparátů do krmiva.

Na úseku ptáků převažovaly zákroky související s léčbou traumat a onemocnění zažívacího aparátu. U čerstvě vylíhlých mláďat odchovávaných uměle se vyskytovaly poruchy lokomoce, častější zdravotní komplikace pak nastávaly u mláďat odchovávaných rodiči ve venkovních smíšených expozicích.

Po potyčce ve skupině guaréz došlo u staré samice k perforaci břišní stěny s výhřezem střev. Po uspání byl konstatován neoperabilní stav u samice byla provedena eutanázie. U uhynulého jávského hulmana byla pitvou zjištěna rozsáhlá invaginace střev.

Mezi nejčastější pacienty u šelem patřilo trio psů hyenových a levharti perští. U trojice starších psů hyenových bylo nutné v důsledku častých šarvátek opakovaně léčit četná poranění. Při ošetřování byla u nich navíc zjištěna silná invaze blech. Až dlouhodobá aplikace anti-parazitik všem zvířatům na pavilonu spojená s celkovou asanací prostředí vedla k utlumení invaze.

U perských levhartů došlo u chovné samice k protrahovanému komplikovanému porodu. Po narození jednoho mrtvého a následně druhého živého mláděte se porod zastavil. Samice byla uspána, z porodních cest bylo vybaveno mrtvé mládě a sonograficky potvrzena přítomnost dalšího živého mláděte v děloze. Mládě bylo vybaveno z matky císařským řezem a následně byla obě živá mláďata odchovávána na náhradní výživě. Mláďata dobře prospívala, u obou však bylo nutné v průběhu růstu provést chirurgické ošetření poranění končetin způsobené jiným dospělým levhartem přes pleťou.

U dospělého chovného levharta perského, stejně jako u samce tygra sibiřského, se vyskytlo zarůstání drápů do polštářků. Drápy byly v narkóze zkráceny a rány ošetřeny.

Samice geparda úspěšně porodila pět mláďat. Jedno mládě bylo nutné v krátké době utratit v důsledku bakteriálního onemocnění nervového systému projevujícího se postupným ochrnutím. Druhé mládě zaostávalo v růstu, přestalo přijímat potravu, proto bylo odebráno na náhradní výživu. I přes komplikovaný průběh vyžadující častou léčebnou intervenci se mládě úspěšně vyvíjelo. V průběhu růstu si mládě zlomilo stehenní kost a bylo nutné provést chirurgické ošetření. I toto úskalí úspěšně zvládlo. Zbýlá tři mláďata byla bez komplikací odchována matkou.

Starý samec hrošíka liberijského trpí pohybovými potížemi souvisejícími s artrózami kloubů. Navíc se u něj objevují hnisavá ložiska pod kůží. Po léčbě se abscesy vyhojí, ale čas od času opět na jiném místě recidivují.

Velké a časté problémy s výskytem hnisavě nekrotických osteomyelitid spodních čelistí a nektrózou přilehlých měkkých tkání se vyskytují u stáda gazely dama. I přes dlouhodobou léčbu dochází k postupnému rozpadu kostí, uvolnění zubů a postupující infekci okolí. V menší míře se toto onemocnění vyskytuje i u několika jedinců ostatních druhů antilop.

Na počátku roku bylo nutno ošetřit zánět porodních cest u staré samice nosorožce černého, která porodila mrtvé mládě. Po provedeném výplachu a antibiotické léčbě, a připuštění k samci se zdá, že ke konci roku by samice mohla být opět gravidní.

Jiná samice nosorožce černého, trpící dlouhodobě poruchami přijímání a hlavně zpracování předložené potravy, byla po vyšetření a zjištění hnisavého zánětu lůžek zubů horní čelisti podrobena extrakci dvou horních premolárů. Po úspěšné intervenci se stav u samice mírně zlepšil, ale stále není problém přijmu potravy zcela vyřešen.

Oddělení výměny zvířat

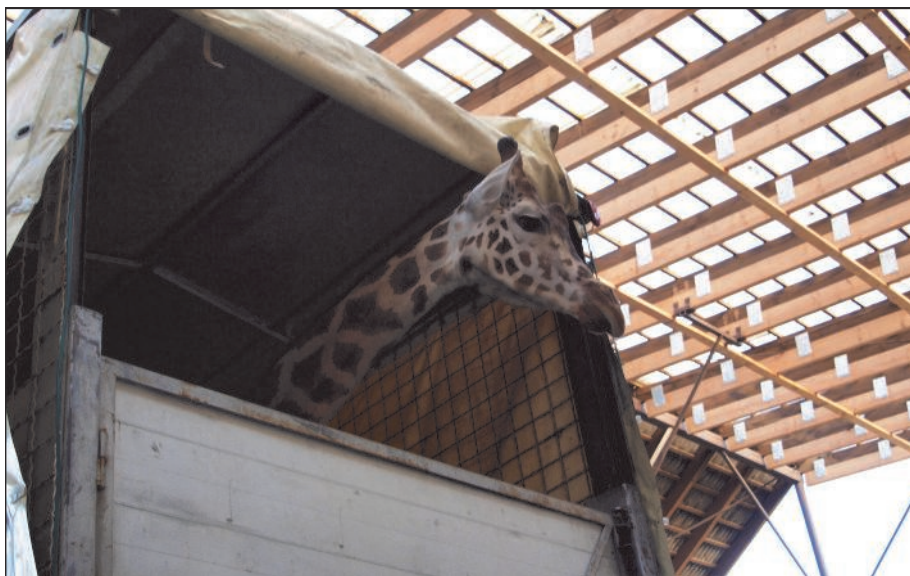
Zdeněk Bárta, Kateřina Marvanová

Transport žiraf pro ZOO Krakow. (zb)

Rok 2013 byl zpočátku poznamenán celoevropskou finanční krizí, kdy zoologické zahrady velmi opatrně začínají hospodařit se svými rozpočty. Což je ale v poslední době běžný jev. Důležitým krokem, kterým se vydala dvorská zoo je to, že chovaná zvířata, která nejsou původem z afrického kontinentu budou přemístěna do jiných českých a evropských zoologických zahrad a uvolněné expozice budou osazovány zvířaty africkými. Tímto krokem odstartovala na oddělení výměny zvířat, v úzké spolupráci se zoology, několikaletá zajímavá práce s hledáním nových, odpovídajících domovů pro tygry, lvy indické, hulmany, spousty druhů ryb, ptáků a mnoha dalších neafrických druhů. V roce 2013 již proběhla velká výměna druhů na oddělení ptáků, které naše oddělení zajišťovalo převážně legislativně. Transporty byly prováděny především oddělením ptáků v úzké spolupráci s námi. Též jsme se zaměřili na transporty jak pro vlastní potřeby tak pro potřeby jiných evropských zoo. Jako jeden z prvních transportů na našem oddělení byl transport zvířat na sever Evropy a to do Švédska pro ZOO Olomouc a ZOO Budapest, kam jsme vezli bizona, losa a dhouly. Též jsme měli premiéru s transportem zvířat na Ukrajinu, kdy jsme pro Berdyansk ZOO vezli přímořce a makaky ze ZOO Olomouc a pár kiangů ze ZOO Brno. Transport spadl zrovna do termínu, kdy byla na Ukrajině sněhová kalamita, ale naši zkušení dopravci situaci zvládli na jedničku a zvířata předali v pořádku. S naším dlouholetým partnerem Safariparkem Hodenhagen z Německa jsme se domluvili na výměně zvířat, kde jsme získali samici nosorožce širokohubého jižní formy, kterou jsme na jaře dovezli. Součástí této výměny byl ještě samec tohoto druhu, kterého si přivezeme do začátku letní sezony 2014. Náhradou cestovali do Hodenhagenu samci gepardů, antilopy, guerézy a žirafa. Druhá polovina roku byla ve znamení žirafích transportů, kterých jsme celkem realizovali 24, a to převážně pro jiné

evropské zoo. Za zmínku stojí převoz dvou samic žirafy síťované z německého Duisburgu do nově otevřeného pavilonu žiraf v polském Chorzowě. Sousedé Chorzowa, ZOO Krakow, také postavili krásný nový pavilon pro žirafy, kam jsme během týdne dovezli tři samečky žiraf ze ZOO Liberec, Stuttgart a z Varšavy. Nový pavilon pro žirafy si postavili i kolegové ze Zoolandu Arcachon ve Francii, kam jsme přivezli jednoho samce žirafy Rothschildovy ze Dvora Králové a při té příležitosti jsme jim přestěhovali jejich tři dospělé, pětimetrové samce z pavilonu starého do nového. Tato akce trvala 6 hodin, přičemž pracovníci tamní zoo počítali se třemi dny. Pomohli jsme též kolegům ze ZOO Poznaň a ZOO Erfurt při výměně dospělých samců nosorožce bílého, když se nám podařilo tento náročný a rizikový transport uskutečnit během dvou dnů. Nosorožčí dámu jsme transportovali pro kolegy z Sosto ZOO v Maďarsku ze ZOO Kolmarden ve Švédsku. Do Sosto ZOO jsme též během roku dovezli samice zebry Grévyho z Ostravy a Poznaně a žirafí samici z Prahy. Přestěhovali jsme tři dospělé žirafy zpět do ZOO Plock, které jsme v předešlém roce odvezli do ZOO Gdaňsk a Poznaň, aby pločtí mohli svůj starý pavilon zmodernizovat. Konečně se nám podařilo dokončit výměnu zvířat s Nehru ZOO v Indii, kam jsme dodali dlužnou samici geparda a oni nám poslali zbytek domluvených zvířat, což byli gaviáli. Za zmínku ještě stojí to, že jsme byli osloveni zlínskou ZOO, abychom jim dovezli samici tapíra indického do jejich nové expozice. Koncem roku, v listopadu jsme vyhráli výběrové řízení na dovoz tří žirafích samců ze ZOO Stuttgart, Frankfurt a Arnhem do makedonské Skopje ZOO a ještě jsme stačili za příznivého počasí tato zvířata převézt. Jednalo se o již tříleté samce, které jsme museli vézt každého zvlášť. Tento transport byl náročný i tím, že jsme museli překračovat srbské a makedonské hranice a vyřizovat veškeré celní formality, protože tyto země nejsou součástí Evropské unie. Transportů bylo jako každý rok mnoho a předpokládáme, že v tomto trendu budeme pokračovat i v roce 2014.

Nakládání samce žirafy Lagase. (gk)

Výživa

Monika Ptáčková

Míchací krmný vůz. (mp)

Oddělení výživy zvířat, v souladu s celkovou organizační koncepcí zoo, zaměřilo svoji práci na plný servis pro jednotlivé úseky zoologie. V důsledku zvyrazňování specializace našich chovů na živočišné druhy afrického kontinentu bylo nutné během roku 2013 doplnit a částečně obměnit krmivovou základnu. Zajištění dostatečného množství kvalitních dodavatelských zdrojů se již stalo každoroční samozřejmostí. V souvislosti s touto problematikou jsme vynaložili největší energii na kategorii objemných krmiv.

Základem pro vyrovnanou nutriční hodnotu denního krmiva velkých afrických kopytníků (např. slonů, žiraf, nosorožců, vodušek jelenovitých, vodušek znamenanych, antilop losích, antilop koňských), přežvýkavců i monogastrů, je v zásadě kvalitní „objem“. Do značné míry se tak nepřímo podílí na výsledcích chovů (reprodukčních ukazatelích, dlouhověkosti zvířat). Nabídka tohoto druhu krmiva na tuzemském trhu byla však velmi proměnlivou veličinou. Ekonomikou podmíněný úbytek osevních ploch pícnin a konkurence výrobců bioenergie a biopaliv povyšují dosažitelnost kvalitního objemného krmiva do oblastí hlavolamů. Řešení otázky plynulého zásobování početných stád, svým charakterem ojedinělým nejenom v Evropě, bylo tak hlavním předmětem činnosti pracovníků výživy.

Význam objemných krmiv se současně zvyrazňoval také při hodnocení nákladovosti „výživy zvířat“. V roce 2013 dosáhla výše nákladů na spotřebovaná krmiva částky 11. 400 tis. Kč. Meziroční nárůst činil přibližně 2,5 %. Výše procenta odpovídá průměrnému ročnímu navýšení spotřeby krmiv v období pěti let (14 %). Tento časový úsek jsme pro vyhodnocení zvolili v souvislosti s uplatňováním trendu výrazného z kvalitňování „objemu“ v jeho průbě-

hu . Především navýšení podílu vojtěškového sena (volná i lisovaná forma) v krmné dávce žiraf a nosorožců druhově obohatilo tradiční krmivo, luční seno.

Podíl jednotlivých kategorií krmiv na celkové spotřebě v období 2009 - 2013

Kategorie krmiva	Rok 2013	Rok 2012	Rok 2011	Rok 2010	Rok 2009
	%	%	%	%	%
Ovoce, zelenina	15	16	17	18	18
Maso	11	10	8	6	6
Krmná zvířata	18	17	19	19	19
Jadrná krmiva	24	23	22	23	23
Objemné krmivo, stelivo	18	18	17	16	16
Ostatní krmiva*	14	16	17	18	18

*potravní doplňky, vitamíny, minerální látky, krmiva se specifickými účinky (např. chondroprotektiva)

Z přehledu vyplývá, že více než jednu třetinu finančních prostředků vynaložených na spotřebovaná krmiva v průběhu pěti let tvořila dominantní položka „krmiv jadrných a objemných“. Tato realita spolu s výše uváděnými fakty nás vedla k postupnému přehodnocování dosavadních osvědčených praktik střídání letní krmné dávky (zelená luční, jetelotravní a vojtěšková píče) se zimním obdobím (seno luční a vojtěškové). Nedostatečná kvalita pastvin a luk bez základních agrotechnických opatření, proměnlivost jakosti a chutnosti čerstvé píče, v extrémních případech až 50 % ztráty živin při sklizni sena tradičním způsobem, vliv klimatických podmínek, neefektivní manipulace a skladování suchého objemu nás stále více limitovaly a nutily ke změně. Zvolení jiného, technologicky dostupného a ekonomicky přijatelného zdroje kvalitní konzervované píče bylo jeho přirozeným důsledkem. Jako vhodnou kompenzaci jsme zvolili jetelotravní a travní senáž balenou do speciální fólie.

Jetelotravní senáž. (mp)

Rok 2013 tak můžeme, s trochou nadsázky, označit jako mezník pro další vývoj struktury krmné dávky kopytníků. Společně se zoology a veterinárními lékaři jsme vybrali čtyři druhy zvířat (antilopy losí, buvoly kaferské, watusi a slony), kterým jsme zařadili do zimní krmné dávky senáž. Výběr byl určen nejenom nutričními požadavky, ale i dostupností pavilónů pro obslužnou mechanizaci a technologii zakládání nového objemného krmiva. Abychom eliminovali riziko výskytu dietetických poruch, využili jsme pro začlenění senáže do krmné dávky přechodné období ukončování krmení čerstvou pící. V zájmu získání širokého spektra „vzorků“ jsme senáž nakoupili od šesti malovýrobců. Krmivo bylo vyšetřeno na jakostní parametry a následně předkládáno postupně, namíchané spolu se senem nebo krmnou slámou. Předkládání homogenní, kypré směsi bylo realizováno během jednoho kalendářního měsíce s pomocí firmy Cernin s. r. o., Kružberk. Vedení zmiňované firmy nám pronajalo míchací krmný vůz (vertikální míchání) s vážní jednotkou. Kvalita míchaného „objemu“ byla kontrolována nejenom při vlastním míchání za účasti pracovníků oddělení výživy, ale také po celou dobu zkrmování. Senáž naskladněná do plechových kontejnerů byla dostupnou technikou rozvezena na jednotlivé úseky, kde zůstávala meziskladem po dobu max. čtyř dnů. Žádné očekávané možné zdravotní poruchy u zvířat v důsledku zkrmování senáže dosud nenastaly. Nemalou měrou se o to jistě zasloužila i odpovědná práce ošetřovatelů, kteří byli posledním článkem kontrolního mechanismu.

Cílem pro rok 2014 je získání dostatečného množství výborné senáže v rozšířené druhové pestrosti (vojtěškojetelotravní směsky), vylepšení vlastní technologie přípravy objemné směsi, v optimálním případě zlepšení ekonomických parametrů nové krmné technologie.

Míchání a řezání senáže. (mp)

Pracovníci oddělení Výživy: Jitka Kopecká, Růžena Budářková, Ing. Radmila Maříková, Jiří Kroupa, Ing. Monika Ptáčková, Jana Tlustá, Josef Tlustý, Milan Nesvadba. (zč)

Pracovníci oddělení Výživy: Petr Klust, Pavel Langr, Jaroslav Voňka, Jiří Dubský, Jan Janota, Petr Kiss, Miroslav Havelka, František Barták, Martin Vala. (zč)

In situ a další ochranářské projekty

Jan Stejskal, Michal Podhrazský

Tony Fitzjohn, jehož zásluhou se podařilo záchranou stanici pro nosorožce dvourohé v Mkomazi vybudovat, v říjnu 2013 se samcem Jabu, který byl do Mkomazi převezen ze Dvora Králové v roce 2009. (pr)

Nosorožci dvourozí v Mkomazi, Tanzanie

Základní informace o projektu: V roce 2009 ZOO Dvůr Králové poslala tři nosorožce dvourohé (jinak též černé, *Diceros bicornis*) do tanzanského národního parku Mkomazi. Samice Deborah a samci Jamie a Jabu si na nové podmínky rychle zvykli. V říjnu 2011 Deborah dokonce porodila samičku Hillu. V Mkomazi, kde byli v 80. letech všichni nosorožci vybiti, se tak dnes i díky ZOO Dvůr Králové rozvíjí nadějný projekt, který přispívá k záchraně nosorožců v Tanzanii.

Hlavní zásluhu na tom má legendární ochránář Tony Fitzjohn, který za svého mládí společně s Georgem Adamsonem vracel do divočiny lvy. Na konci 80. let začal v tu dobu pytláctvím a pasením dobytka značně zpusťšenou oblast obnovovat a od roku 1997 v Mkomazi běží záchraný program východního poddruhu nosorožce dvourohého. Zvířata jsou přísně střežena v oplocené rezervaci uvnitř národního parku, který se rozkládá na území přibližně 3250 kilometrů čtverečních podél hranic s Keňou. Za hranicemi na něj navazuje národní park Tsavo, kde byli v 70. letech odchyceni nosorožci dvourozí tehdejšího ředitelem zoo Josefem Vágnerem. Dvorští nosorožci se tak vrátili do země svých předků.

Nosorožců dvourohých žilo na jih od Sahary v roce 1970 okolo 65 000 kusů. V důsledku nekontrolovaného lovu a zejména pytláctví však jejich stavy poklesly až na 2 300 jedinců v roce 1993. Po řadě ochranářských opatření se jejich počet ve volné přírodě vyšplhal na přibližně pět tisíc, počet zvířat východního poddruhu je ale stále odhadován na pouhých 800, přičemž v Tanzanii jich zřejmě není více než 100. V ZOO Dvůr Králové je tento poddruh

chován od 70. let minulého století a dosud se v zoo narodilo 39 mláďat. Jako jeden z nejlepších chovatelů nosorožců dvourohých v zajetí na světě si velice ceníme toho, že se můžeme alespoň částečně podílet na jejich záchraně přímo v jejich původním prostředí.

Vývoj projektu v roce 2013: Jamie, Deborah a Hilla žijí od přesunu v roce 2012 v podstatně větším výběhu než dříve. Nové prostředí se jim podle všeho zalíbilo, protože během roku celá trojice vypadala spokojeně. Do výběhu, který opustili, byl přesunut Jabu a do Jabuova starého výběhu přišli nosorožci z anglické zoo Port Lympne. Jabu žil i po celý rok 2013 bez partnerky, nicméně společnost přece jen měl. Kamarádil s krotkou buvolí samicí, která byla ve stejném výběhu jako on.

Ke konci roku 2013 však buvolí samice odešla a Jabu se dočkal ve svém výběhu dalšího nosorožce – šlo o samce Monduliho, který byl do rezervace převezen v létě 2012 z Port Lympne. „Monduli je sice mladší než Jabu, má ale dominantnější povahu,“ komentoval to Tony Fitzjohn. Monduliho tak bylo víc vidět na otevřenějších prostranstvích, zatímco Jabu se častěji někde prodíral houštím a tak trochu se skrýval.

Všem nosorožcům rostly v bomách husté keřovité porosty, které jim zajišťovaly dostatek potravy. I tak ale byli stále trochu přikrmováni. Mkomazi je velice suchou oblastí, takže nosorožcům musela být každé dva až tři dny cisternou dovezena voda a při té příležitosti dostávali i jádro a trochu mrkve.

Zatímco úplně první výběhy v Mkomazi byly stavěny především z dřevěných sloupů, dnes už se v rezervaci snaží, aby rohové sloupy byly kovové. Jinak převládají sloupy dřevěné, i mezi nimi je ale každý třetí, čtvrtý kovový, aby udržel dráty v případě, kdyby náhodou nějaký dřevěný sloup uhnul. V drátech je elektrina a celý plot je vybaven výstražným systémem. Případné přerušení drátů na kterémkoli místě by bylo hned hlášeno na kontrolních místech. Takhle vybavené jsou i výběhy dvorských nosorožců. Celou oblast navíc hlídají strážci se zbraněmi.

Stejně jako u dalších výběhů byly i u dvorských nosorožců rozmístěny lapače na mouchy tse tse (přenašeč spavé nemoci). Jde o kus látky velký asi metr na 60 cm složený ze dvou černých pruhů po stranách a modrého uprostřed. Celé je to napuštěno feromonem i jedem zároveň, takže když na látku mouchy sednou, vzápětí padnou k zemi.

V říjnu 2013 nosorožce v Mkomazi navštívil ředitel zoo Přemysl Rabas. Pro vzdělávací středisko, které je umístěno přímo v Mkomazi, přivezl školní potřeby, které darovaly děti z českých škol. Společně s vedoucím rezervace Tonym Fitzjohnem také zkontrolovali všechny nosorožce, kteří byli do Mkomazi přesunuti ze ZOO Dvůr Králové, a předběžně se dohodli, že by v roce 2015 mohla být do Mkomazi převezena další samice nosorožce černého z dvorského chovu.

Záchraná stanice pro nosorožce v Mkomazi není běžně přístupná veřejnosti a jejím hlavním cílem je odchovat co největší množství nosorožců černých pro případné budoucí vypuštění do volné přírody.

Nosorožci ze Dvora Králové Jamie (vlevo) a Deborah (vpravo) s Hillou, která se jim v tanzanském národním parku Mkomazi narodila na podzim 2011. Snímek je z října 2013. (pr)

Samice Fatu v říjnu 2013 ve velkém výběhu rezervace Ol Pejeta společně se svým ošetřovatelem Mohammedem Doyo. (pr)

Nosorožci tuponosí severní v Ol Pejetě, Keňa

Základní informace o projektu: V prosinci 2009 převezla ZOO Dvůr Králové čtyři nosorožce tuponosé severní (jinak též bílé nebo širokohubé, *Ceratotherium simum cottoni*) do rezervace Ol Pejeta v Keni. ZOO Dvůr Králové je jedinou zoo na světě, kde se tato vzácná zvířata podařilo rozmnožit, jejich reprodukce však probíhala příliš pomalu. Proto jsme je v naději, že v přírodnějších podmínkách jim to půjde lépe, vrátili do Afriky.

Nosorožci bílí severní jsou nejhroženějšími savci současnosti. V přírodě byli naposledy spatřeni v roce 2007 a dnes je na světě známo pouze sedm zvířat. Všechna žijí v lidské péči: čtyři v Ol Pejetě, jedna samice v ZOO Dvůr Králové a jeden starý pár v zoo v americkém San Diegu. Kromě starého samce v San Diegu přitom šest zbylých zvířat patří ZOO Dvůr Králové. Jsme tak jedním z hlavních hybatelů snah o záchranu těchto nosorožců.

Dlouhodobým cílem přesunu bylo vytvořit životaschopnou chovnou skupinu pro reintrodukcii zpět do bezpečných oblastí jejich původního výskytu ve střední Africe. V době přesunu existovala rovněž naděje, že by několik posledních severních bílých nosorožců mohlo žít i ve volné přírodě. Dosud se však žádné najít nepodařilo, proto je v současné době hlavním cílem jakkoli severní bílé nosorožce rozmnožit a uchovat jejich genetickou informaci. Snahy o záchranu severních bílých nosorožců v Ol Pejetě probíhají ve spolupráci s organizacemi Fauna & Flora International, Ol Pejeta Conservancy, Lewa Wildlife Conservancy, Back to Africa a Kenya Wildlife Service.

Vývoj projektu v roce 2013: Na začátku roku 2013 žil ve velkém výběhu starší samec Sudán s mladší samicí Fatu, a to společně s několika jižními samicemi a také jedním jižním mládětem. Menší výběh obýval mladší samec Suni se starší samicí Nájín. Společně s nimi tam byly i dvě jižní samice.

Všechna čtyři zvířata se přes den zpravidla potulovala po svých výběžích, samci trávili velkou část dne sami nebo kousek stranou od ostatních nosorožců. Fatu se ve velkém výběhu pásala spíše společně s jižními samicemi. V menším výběhu se Suni držel trochu stranou, k Nájín se však choval velmi vstřícně a občas pobývali spolu. Ačkoli se v roce 2012 Suni s Nájín pářil, v roce 2013 projevil letmý zájem jen o jižní samice, páření ale pozorováno nebylo.

Ve čtyři odpoledne Sudán i Fatu chodily na místo poblíž vjezdu do velkého výběhu, kde na ně čekala pravidelná denní dávka příkrmu skládající se ze sena, mrkvi, vojtěšky a banánů. Příkrmování byli i Suni a Nájín, aby se tak posílila jejich kondice. Právě v době krmení také do výběhu mohla vjíždět omezená skupinka turistů. V jinou dobu turisté k severním bílým nosorožcům nesmějí, někdy je ale mohou zahlédnout z cesty, která vede podél jejich výběhu.

Na začátku roku 2013 (25. února) proběhlo v Ol Pejetě pravidelné setkání expertní komise, která projekt záchranu severních bílých nosorožců (NWR) řídí. Za ZOO Dvůr Králové se ho zúčastnili současný ředitel Přemysl Rabas společně s bývalou ředitelkou Danou Holečkovou, která za zoo projekt vedla v předchozích letech.

Na jednání bylo dohodnuto, že se jako obvykle odvezou vzorky trusu na vyšetření na Veterinární univerzitu do Vídně, a pokud budou výsledky negativní, přistoupí se k zásadní změně v chovu – k samicím NWR bude přidán jižní samec. Ačkoli se severním bílým nosorožcům po přesunu do Afriky zlepšila pohlavní aktivita, zabřežnout se jim nepodařilo.

Příchod jižního samce je tak pokusem vyvolat u samic další zájem o páření.

V případě narození mláďat by samozřejmě nešlo o zcela čisté severní bílé nosorožce, ale o křížence severního a jižního poddruhu. Mláďe by ovšem i tak neslo geny severních bílých nosorožců a v budoucnu by teoreticky mohlo být zapojeno do programu, v němž by byli zpětně šlechtěni jedinci s větším zastoupením čistě „severních“ genů. Po případné březosti severní samice s jižním samcem by se později dalo také znovu uvažovat o jejím spojení se severním samcem, případně o jejím umělém oplodnění severním samcem.

Na jednání 25. února bylo zároveň dohodnuto, že ZOO Dvůr Králové zahájí jednání s berlínským Institutem pro výzkum zoo a divokých zvířat (IZW) o případné spolupráci s odborníky na umělé rozmnožování z této instituce.

Výsledky analýzy vzorků trusu se podle očekávání ukázaly jako negativní. Na začátku září 2013 byly do rezervace OI Pejeta z Lewy přesunuti dva samci jižního bílého nosorožce, a to vně oplocené části pro NWR. I toto opatření bylo součástí únorových doporučení expertní komise.

Příchod jižního samce k severním samicím byl však neustále odkládán, a proto se v říjnu 2013 vydal ředitel ZOO Dvůr Králové Přemysl Rabas do OI Pejety znovu. Podle zástupců OI Pejety byl přesun jižního samce pozdržen kvůli tomu, že se OI Pejetě rozbilo nákladní auto s jeřábem nutné pro akci. Zoo společně s dalšími partnery projektu urgovala nutnost přesunout samce co nejdříve.

Přemysl Rabas v říjnu znovu přivezl vzorky trusu k analýze. Její závěr byl opět negativní, čímž se ještě více zdůraznila nutnost změn v péči o NWR. Potřebnou částku na přesun jižního samce nakonec věnovala organizace Fauna & Flora International, která OI Pejetu vlastní. Samec Kingi (jde o prověřeného samce, který už má potomky) byl nakonec z Lewy do OI Pejety transportován 25. ledna 2014.

Už předtím, 2. prosince 2013, byla do velkého výběhu k samici Fatu vypuštěna její matka Nájín. O den později byl z velkého výběhu přesunut samec Sudán. Od té doby se střídá se samcem Sunim v menším výběhu – v něm je vždy jeden z NWR samců a dvě jižní samice, druhý samec je v menší bomě (dřevěné ohradě z kůlů). V roce 2013 byli střídáni po třech dnech.

Na začátku listopadu 2013 proběhlo v ZOO Dvůr Králové setkání s vědci z IZW. Ti prováděli před přesunem zvířat do Afriky umělou inseminaci samic, avšak bezvýsledně. Po jednání zoo s IZW uzavřela Dohodu o porozumění, jejímž hlavním bodem je spolupráce na ochraně severních bílých a černých nosorožců. Obě instituce se rovněž dohodly, že v roce 2014 společně prověří zdravotní stav zvířat v OI Pejetě a zhodnotí, zda je potřeba odebrat nějaké biologické vzorky. Zároveň společně s dalšími partnery projektu posoudí, zda by bylo možné přistoupit k nějaké formě umělého oplodnění samic žijících v OI Pejetě.

Z jednání s IZW také vyplynulo, že do snah o záchranu NWR by měla být zapojena i severní samice Nabiré, která dnes žije v ZOO Dvůr Králové společně s párem jižních bílých nosorožců. Nabiré v roce 2009 do Afriky neodcestovala, protože její děloha je téměř celá vyplněna

nádorem, tudíž neexistuje naděje, že by zabřezla.

Jeden z jejích vaječníků by však mohl být zdravý, existuje tedy šance na odběr jejích genetických vzorků pro případné oplodnění mimo její tělo (tzv. oplodnění in vitro). Zárodek by pak teoreticky mohla ve svém těle donosit jiná samice, v úvahu by připadala samice jižního poddruhu tuponosých nosorožců. Získat vajíčko z Nabire by sice bylo riskantní, protože jde o starší zvíře, severních bílých nosorožců je však na světě tak málo, že je potřeba zkusit všechny možnosti jejich záchranu.

ZOO Dvůr Králové v roce 2013 rovněž připravila dohodu o nakládání s pozůstatky samce Sudána po jeho smrti. Zvířeti je přibližně 40 let, což je na nosorožce vysoký věk. Podmínky dohody zatím nebyly uzavřeny a budou ještě projednány během roku 2014.

Vzhledem k Sudánově zcela ojedinělému osudu (jako mládě putoval z Afriky do Evropy a jako dospělý nosorožec se do Afriky zase vrátil) a vzhledem k vzácnosti severních bílých nosorožců by ZOO Dvůr Králové chtěla, aby jeho další ostatky byly důstojně uchovány. O této možnosti ZOO Dvůr Králové bude v průběhu roku 2014 jednat s rezervací Ol Pejeta a také s National Museums of Kenya v Nairobi.

Sledování migrace husy velké

Základní informace o projektu: V roce 2012 zaštitila ZOO Dvůr Králové projekt Sledování migrace husy velké. Společně s Karlovou univerzitou v Praze jsou to dvě hlavní instituce, které tuto dlouhodobou mezinárodní iniciativu zaštiťují. Od roku 2004 je projekt v České republice koordinován Michalem Podhrazským.

Migraci ptáků lze sledovat různými způsoby. Základním principem je individuální značení. U ptáků se používá takzvané kroužkování, při kterém se jedinci připevní na dolní končetinu kroužek s individuálním kódem. První husy byly na našem území okroužkovány už v roce 1934. K jednoduššímu získávání zpětných hlášení se u některých druhů používá takzvané barevné značení. Jedná se o doplňující značení, kterým lze jedince identifikovat bez odchyty. U hus se používají barevné kroužky, barevné kroužky s kódem a barevné krční límce s kódem. První husy byly na našem území límcovány v roce 1973. K získání detailních informací o přesunech a migraci se používají různé vysílače. V roce 2010 byly u nás u hus poprvé použity konvenční vysílače a v roce 2012 byly poprvé použity GPS GSM vysílače.

Dlouhodobým sledováním migrace husy velké byly zjištěny výrazné změny migrace u tohoto druhu. Za posledních 40 let se změnilo načasování přiletu hus na hnízdiště, změnila se doba odletu z našeho území, zimoviště našich hus se posunula na sever a mění se i tahové zastávky.

Vývoj projektu v roce 2013: Začátkem roku požádal koordinátor o povolení odchyty a značení hus na Plzeňsku v oblasti PR Tisovské rybníky. Tato lokalita byla vytipována kvůli tomu, že zde husy hnízdí krátce a od ostatních hnízdních lokalit je izolovaná územím, kde husy nehnízdí. Dalším důvodem je, že se tato lokalita nachází mezi sledovanými oblastmi (Chomutovsko, Českobudějovicko), na nichž se migrační chování ptáků výrazně liší. Povolení k odchyty a značení bylo projektu uděleno.

V roce 2013 byl naplánován odchyt hus na třech tradičních místech: v severozápadních

Husa velká označená v ZOO Dvůr Králové. (dh)

Lubomír Peške vypouští první husu označenou konvenčním vysílačem. (mpo)

Čechách, jižních Čechách a na Vysočině a dále v nové, čtvrté oblasti na Plzeňsku. Samotný odchyt byl výrazně ovlivněn dvěma negativními faktory. Prvním bylo silné sněžení v průběhu března, kdy většina hus nanáší vejce do hnízda. Velká část hus zasněžená hnízda opouštěla a část jich v dubnu nanášela náhradní snůšky, což se projevilo velice malými housaty nevhodnými ke značení v době odchytu (Plzeňsko – bez housat, Vysočina – nevhodně velká housata). Druhým negativním faktorem bylo povodňové počasí na začátku června v době odchytu (Československo – povodňový stav, odchyt zrušen). Odchyt se podařilo uskutečnit v severozápadních Čechách na Chomutovsku a Lounsku, celkem bylo chyceno sedm hus, z čehož bylo šest nově označeno.

Spálení nosorožčích rohů

Základní informace o projektu: Africké druhy nosorožců se nám daří nejen úspěšně odchovávat, ale dokonce je i vracíme na místa, kde byli v minulosti vyhubeni. Pouhý odchov a vrácení do Afriky však nestačí. Tlak ze strany pytláků je natolik silný, že je nutné na problém s pytláčením důrazně upozorňovat a zároveň se snažit o snížení poptávky po rohovině, především ve východní Asii.

Představenstvo ZOO Dvůr Králové proto na konci října 2013 rozhodlo, že zahrada spálí svoje zásoby nosorožčích rohů jako symbolickou tryznu za všechny nosorožce upytlačené v posledních letech a zároveň jako poselství, že jakékoli obchodování s nosorožčí rohovinou je nepřijatelné.

Obchodování s rohovinou je přísně zakázané. Dokud byl obchod povolený, byly pozabíjeny desetitisíce nosorožců. Až po zákazu se podařilo jejich stavy stabilizovat. Obchodování s rohovinou totiž poptávku nesnižuje, ale naopak ji může zvýšit, protože obchodníci se snaží vyvolat co největší zájem o své zboží, například tím, že mu dělají reklamu.

V poslední době překupníci záměrně šíří lži, že rohovina je účinná i proti rakovině. Ve východní Asii se tak během pár let stala statusovým symbolem a jen za rok 2013 bylo kvůli tomu v Africe upytlačeno přibližně 1100 nosorožců, často velmi krutým způsobem.

Jedním z překupních center se stala i Česká republika. Čeští lovci jezdí do Afriky zabíjet nosorožce a jejich rohy pak v České republice předávají kriminálním gangům, které je pašují do Asie. Rohovina přitom nemá účinky, které jí jsou přisuzovány. Je tvořena stejnou látkou jako lidské nehty nebo vlasy.

Samotné spálení bude symbolickým aktem, který upozorní na nutnost zamyslet se nad důsledky svého jednání. Nákupem rohoviny jsou totiž financovány kriminální gangy a pytláci, kvůli pašování a nakupování rohoviny jsou vražděni strážci parků a nádherná zvířata umírají trýznivou smrtí.

Vývoj projektu v roce 2013: Z bezpečnostních důvodů ZOO Dvůr Králové v roce 2013 veškerou rohovinu (tedy rohy odlomené, uříznuté kvůli transportu nebo rohy z uhynulých zvířat) uschovala v trezorových schránkách Československé obchodní banky. Během roku 2013 jsme rovněž zahájili přípravné práce ke spálení rohoviny a ke kampani, která ho bude doprovázet. Samotné spálení a veřejný apel proběhnou v roce 2014.

Chov a prvoodchov pižmovky ostruhaté v ZOO Dvůr Králové

Michal Podhrázký, Miroslav Máslo, Zlataše Jarošová

Líhnutí pižmovky ostruhaté. (mpo)

První dvě pižmovky ostruhaté (*Plectropterus gambensis*) jsme získali 29. 2. 2012 od soukromého chovatele Radima Holovského. Jednalo se o dvě samice severní subspecie *Plectropterus gambensis gambensis*, oba ptáci pocházeli z importu z Tanzánie v roce 2002, který uskutečnil obchodník Zbyněk Laube. Třetí samici jsme získali 19. 11. 2012, jedná se o ptáka nejasné subspecie, který vykazuje znaky obou poddruhů. Samice se pravděpodobně vylíhla v roce 2007 u soukromého holandského chovatele Petera Kooye. Samce se nám nedařilo dlouho nikde sehnat, nakonec jsme se domluvili s Tomášem Pešem ze ZOO Plzeň, na poskytnutí páru chovaného u nich v zoologické zahradě. Plzeňští ptáci připadají též k severní subspecii, pocházejí ze stejného importu z Tanzánie v roce 2002 od Zbyňka Laubeho. 5. 9. 2002 přišli do ZOO Ostrava, kde se je nepodařilo rozmnožit a 14. 4. 2005 byli z prostorových důvodů přesunuti do ZOO Plzeň. V ZOO Plzeň měli od pižmovek několik vajec, ale odchov se zde nezdařil. 18. 1. 2013 přišel tento pár do naší zoo.

První dvě samice byly v roce 2012 chovány ve společné voliéře s mladými pelikány. Společný chov s pelikány se neosvědčil, mladí hraví a zvědaví pelikáni na pižmovky doráželi. Jedna samice byla v dubnu 2012 nalezena utopená v bazénu. Druhá samice se po většinu dne zdržovala v jiné části voliéry než pelikáni. V říjnu byla samice přesunuta na zimoviště, kde se teplota pohybovala v rozmezí 18° - 22°C, byla umístěna v prostorném boxu společně s pižmovkami hřebenatými (*Sarkidiornis melanotos*) a husičkami vdovkami (*Dendrocygna viduata*), spojení s těmito druhy bylo bezproblémové. Po příchodu a karanténování třetí samice byly obě samice bez problému spojeny. Třetí samice byla a je velice plachá. Pár, který přišel v lednu 2013, byl po karanténování umístěn samostatně v menším expozičním

boxu v pavilonu Tropických bažin. Box je vzhledem k makrolonové střeše velice světlý, teplota se zde pohybovala v rozmezí 18°- 20°C. Samec po přesunu ze ZOO Plzeň vykazoval známky toku, proto byla v boxu připravena vyvýšená hnízdní podložka z několika balíků slámy (uvádí se, že si pižmovky staví hnízdní kupy z litorální vegetace). K páru jsme se postupně pokusili připojit první a třetí samici, pokus vždy skončil velice agresivním útokem čtvrté samice na připojované samice. Samice zahrnala samici do rohu, ta se přitiskla k zemi a útočící samice jí skočila na záda a zobákem jí štípala do krku. Samec se do útoku nezapojoval. Od spojování v zimovišti jsme tedy ustoupili.

V dubnu 2013 byli všichni čtyři ptáci najednou přesunuti do prostorné Velké průchozí voliéry, která je napojena na pavilon Tropických bažin. Ve voliéře je několik vodních ploch a po obvodu je zarostlá keří a stromy. Jedná se o společnou voliéru, kde je chováno několik dalších druhů ptáků. Druhy se kterými docházelo k interakcím, jsou menší a středně velké druhy vrubozobých (kachna žlutozobá (*Anas undulata*), čírka hottentotská (*Anas hottentota*), polák malý (*Aythya nyroca*), rzohlávka rudozobá (*Netta rufina*), husička dvoubarvá (*Dendrocygna bicolor*)), bahňáci (tenkozobec opačný (*Recurvirostra avosetta*), ústříčník velký (*Haematopus ostralegus*)) a brodiví (čáp simbil (*Ciconia abdimii*), ibisi sp. a kolpíci sp.). Ke všem druhům se pižmovky v období klidu chovaly neagresivně, bylo pozorováno napadení a zahrnutí pižmovky menší husičkou dvoubarvou. Chování se změnilo v době hnízdění, kdy samec opakovaně napadl několik zástupců brodivých, agrese vyvrcholila napadením samce čápa simbila, kterému samec zlomil nohu.

Hned po spojení všech čtyř pižmovek se projevila velká plachost a submise třetí samice, která se od všech oddělovala a při vzájemném střetnutí velice rychle utekla, cílené napadání této samice pozorováno nebylo. Její strach z ostatních pižmovek byl tak velký, že jsme ji museli z voliéry přesunout. Samice byla po zbytek roku chována ve společném výběhu s kopytníky. Pár, který přišel společně, se ze začátku držel stále spolu. První samice měla v průběhu dubna zájem se k páru připojit, ale čtvrtá samice tyto pokusy okamžitě ukončila agresivním výpadem a zahrnutím první samice. V květnu se k sobě již samice nepřibližovaly a každá se pohybovala v jiné části voliéry, samec doprovázel stále čtvrtou samici. Na začátku června došlo ke zvratu, samec se začal zajímat o první samici, ale zároveň projevoval stále zájem o svoji původní čtvrtou samici. Samice se sobě navzájem vyhýbaly a samec mezi nimi přecházel. Tato situace trvala do poloviny června, kdy byla nalezena čtvrtá samice ukrytá v křoví s vážně poraněným krkem a vykloubenou nohou. Čtvrtá samice byla pravděpodobně napadena první samicí, napadení nebylo pozorováno, ale dle chování mezi samicemi a samcem to lze usuzovat. Samec stále přebíhal mezi samicemi, při přiblížení k napadené samici se samice chovala klidně. Když se k napadené samici přiblížila první samice, napadená samice se snažila utéct či ukrýt v křoví. Čtvrtá napadená samice byla po útoku z voliéry přesunuta a byla zahájena její léčba. Krk se jí zhojil sám, ale zhmožděná noha, na kterou měla problém došlapovat, v kloubu nad běhákem postupně natekla. Po pěti dnech kůže praskla, vazy se potrhaly a obnažilo se kloubní spojení. Rána byla vyčištěna, kůže sešita a noha fixována dlahou, k zánětu nedošlo a kloubní spojení se postupně spojilo. Samice při pohybu kulhá, ale nohu běžně používá. Po zhojení nohy, byla samice přesunuta do voliéry k plameňákům.

Po útoku mezi první a čtvrtou samicí byla dne 15. 6. 2013 nalezena ve voliéře dvě velká

vejce, která rozměry odpovídala vejším pižmovky ostruhaté. Vejce byla nalezena u paty stromu na otevřeném prostoru, na toto místo musela být dokutálena samicí. Cca 2 metry od vajec byl v křoví důlek řídkce vystlaný rostlinným materiálem. 14. 6. 2013 došlo k sekání trávy ve voliérě, tento rušivý faktor pravděpodobně vedl samici k přemístění hnízda. Vejce byla odebrána a inkubována v líhni při teplotě 37,5°C a 50 - 55% vlhkosti dle výpočtu úbytku hmotnosti. 20. 6. bylo objeveno v křoví na odlehlem místě hnízdo, v době objevení samice na hnízdě seděla a to tedy nebylo kontrolováno. Vzhledem k hnízdni aktivitě začala narůstat agrese samce, ten 23. 6. napadl samce čápa simbila, kterému zlomil nohu, dále bylo ve voliérě nalezeno peří ibise, také pravděpodobně po napadení. Samec začal reagovat odvážněji na chovatele, k napadení nedošlo, ale ústupová vzdálenost se výrazně zmenšila, samec vždy přiběhl a zastrašoval, jak akusticky tak postojí těla. Vzhledem k tomu, že je voliéra průchozí a nebylo by příjemné řešit napadení návštěvníka 6,5 kilo těžkým ptákem, který má dvě ostruhy na každém křídle, bylo 24. 6. rozhodnuto samce z voliéry přesunout. Po odchycení samce, začala být samice, která ještě nanášela na hnízdo (což jsme tou dobou nevěděli a dle času stráveného u hnízda jsme mysleli, že samice již inkubuje), nervózní a u hnízda se přestala zdržovat. Ten den bylo chladné počasí a přišlo, samice se k hnízdu po hodině nevrátila, chodila po voliérě a hledala samce. Bylo rozhodnuto vejce odebrat a nahradit podkladky. Vajec bylo v hnízdě celkem 8, byla vložena do líhne k prvním dvěma. Samice po další hodině na hnízdo s podkladky opět zasedla a od 24. 6. na hnízdě pevně sedí.

16. 7. byla naklubaná první dvě vejce, která byla do líhne umístěna 15. 6. Vejce byla ten den vrácena do hnízda inkubující samice, z hnízda byla odebrána ještě další dvě vejce, která byla vložena do líhne. 17. 7. byla pozorována na hnízdě dvě vylíhlá mláďata. Dle standardního postupu při odchovu vrubozobých (mláďat pod kontrolou, nepromočí se a neprochladnou, nejsou ohrožována jinými ptáky ve společné voliérě), byla samice s mláďaty odchycena a přemístěna do zázemí pavilonu tropických bažin do odchovného boxu. Přesunutí snášela samice velice dobře a mláďata si při odchytu a po přesunu bránila útokem na narušitele, při útoku používala křídla s ostruhami. 27. 7. se z dalších 10 vajec vylíhlo 6 mláďat, 3 mláďata uhynula ve vejci v poslední fázi inkubace (měla již zatažený žlutkový váček, nenaklubala se) a 1 mládě uhynulo při klubání. Okamžitě po vylíhnutí a oschnutí byla všechna mláďata přesunuta do odchovné bedny, která měla tři neprůhledné stěny a jednu pletivovou, která sousedila s boxem, kde byla umístěna samice s dvěma staršími mláďaty. V bedně byl zdroj tepla. Mláďata byla bez kontaktu s chovatelem (neprůhledné stěny) a viděla pouze samici s dvěma většími mláďaty (vtisknutí správného rodiče). 28. 7. se mláďata zdržovala u pletiva a reagovala na samici, byla puštěna k samici, okamžitě se k ní začlenila, samice začala mláďata štípat a odhánět, mláďata se k ní i přesto snažila vracet, samice v odhánění nepřestala a mláďata musela být oddělena zpět do odchovné bedny. 29. 7. jsme zopakovali pokus se spojováním, samice opět mláďata napadala, mláďata opět oddělena do odchovné bedny. 30. 7. opět zopakován pokus se spojováním, situace stejná, samice opět mláďata napadala, mláďata oddělena. 31. 7. opět zopakován pokus se spojováním, samice opět mláďata napadala, mláďata oddělena. Bylo rozhodnuto od samice oddělit i dvě starší mláďata, která byla umístěna společně s mladšími v odchovné bedně, samice se zdržovala v sousedství odchovné bedny a reagovala na všechna mláďata. 2. 8. byla k samici puštěna nejdříve dvě menší mláďata, samice je ze začátku přijala, po 10 minutách byla k samici puštěna všechna zbylá mláďata,

samice je chvíli vodila všechna, poté začala menší štípat a odhánět, menší mláďata se jí začala bát a utíkala od ní, byla oddělena zpět do vedlejšího boxu do odchovné bedny. Bylo rozhodnuto v dalších pokusech nepokračovat vzhledem k vzácnosti odchovu. 6 mladších mláďat bylo odchováno v sousedním boxu, člověka si nevtiskla, zachovala si značnou plachost. Samice a dvě mláďata byla ve věku 1,5 měsíce přesunuta zpět do Velké průchozí voliéry. Po pěti dnech byl k samici a mláďatům přesunut samec, který se bez problémů ke skupině připojil a vodil mláďata se samicí. Po dalších 10 dnech byla do voliéry přesunuta všechna mladší mláďata, ta byla ze začátku napadána a odháněna, jak samicí, tak staršími mláďaty, samec se do potýček nezapojoval, situace se po týdnu pomalu uklidnila.

Při odchovu jsme se setkali s několika problémy. Při růstu letek v křídlech docházelo k vytáčení a prověšování křídel, byly zvýšeny dávky vápníku v krmení a zahájeno svícení UV. Vytáčení křídel se nezlepšilo, mláďatům byl vápník aplikován injekčně a křídla byla vyvázána na 5 - 8 dní. Tento problém mělo 6 pižmavek z 8, vyvázáním se ho podařilo odstranit. Další problém, se kterým jsme se v průběhu odchovu setkali, byl rychlý růst. Ze zkušeností s chovem dospělých pižmavek byl zvolen odchov typu husa, v krmné dávce převažovala rostlinná potrava - pastva, bílkovinná složka byla snížena na minimum, i přesto dvě mláďata narostla křivě, jedno má páteř stočenou do boku a druhé má vychýlený krk na stranu.

V roce 2013 se mám podařilo odchovat 8 pižmavek ostruhatých, jedná se o prvoodchov v rámci ZOO i prvoodchov v rámci UCSZOO. Dle zjištěných informací se podařilo tento druh v Evropě rozmnožit jen ve Slimbridge v Anglii, ve Walsrode v Německu a u soukromého chovatele Petera Kooye v Holandsku.

První dvě mláďata pižmavky ostruhaté. (mpo)

Stavy zvířat

Irena Čiháková

Buvol kaferský. (pve)

Stavy zvířat k 1. 1. a 31. 12. 2013

Animal Census on 1st January and 31st December 2013

Stavy zvířat <i>Animal census</i>	Stavy zvířat k 1. 1. 2013 <i>Animal census on 1st January</i>			Stavy zvířat k 31. 12. 2013 <i>Animal census on 31st December</i>		
	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Kusy <i>Specimen</i>	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Kusy <i>Specimen</i>
Savci <i>Mammals</i>	67	77	794	70	81	758
Ptáci <i>Birds</i>	135	136	692	148	149	746
Plazi <i>Reptiles</i>	48	48	167	48	48	164
Obojživelníci <i>Amphibians</i>	8	8	44	7	7	46
Ryby <i>Fish</i>	48	48	302	45	45	282
Obratlovci celkem <i>Vertebrates in total</i>	306	317	1999	318	330	1996
Bezobratlí <i>Invertebrates</i>	-	85	513 + X	-	87	81+X
Celkem <i>Total</i>	306	402	2512 + X	318	417	2077 + X

X – neurčitý počet; *unspecified number*

Změny stavu zvířat 2013

Animal Census Changes in 2013

Změny stavu zvířat <i>Animal Census Change</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Savci <i>Mammals; Mammalia</i>	794 207.582.5	34 16.14.4	141 74.61.6	277 128.108.41	206 93.83.30	758 184.560.14
Ptáci <i>Birds; Aves</i>	692 333.303.56	345 132.120.93	370 161.140.69	231 21.16.194	152 28.32.92	746 297.267.182
Plazi <i>Reptiles; Reptilia</i>	167 49.58.60	16 7.9.0	64 6.7.51	72 2.2.68	27 5.9.13	164 47.53.64
Obojživelníci <i>Amphibians; Amphibia</i>	44 0.0.44	7 0.0.7			5 0.0.5	46 0.0.46
Ryby <i>Fish; Pisces</i>	302 0.0.302	21 0.0.21			41 0.0.41	282 0.0.282
Obratlovci celkem <i>Vertebrates in total</i>	1999 589.943.467	423 155.143.125	575 241.208.126	580 151.126.303	431 126.124.181	1996 528.880.588
Bezobratlí <i>Invertebrates; Evertebrata</i>	513 + X 0.0.513					
Celkem <i>Total</i>	2512 567.932.1013					

1.0.0 - samec; male; 0.1.0 –samice; female; 0.0.1 – neurčené pohlaví; unspecified sex

Mláďata narozená resp. vylíhlá v roce 2013

Offspring born or hatched in 2013

Mláďata <i>Offspring</i>	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Narozeno <i>Born/Hatched</i>	Odchováno <i>Reared</i>
Savci <i>Mammals</i>	39	45	276	183
Ptáci <i>Birds</i>	32	32	231	145
Plazi <i>Reptiles</i>	9	9	72	67
Obojživelníci <i>Amphibians</i>	0	0	0	0
Ryby <i>Fish</i>	2	2	X	X
Obratlovci celkem <i>Vertebrates in total</i>	82	88	579+X	395+X

Savci Mammals *Mammalia*

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Primáti <i>Primates Primates</i>						
Bodlín Telfairův Lesser Madagascar hedgehog tenrec <i>Echinops telfairi</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Ježek bělobřichý Four-toed hedgehog <i>Atelerix albiventris</i>	0 . 0 . 0	1 . 0				1 . 0 . 0
Lemur kata Ring-tailed Lemur <i>Lemur catta</i>	4 . 4 . 0		2 . 1	0 . 3		2 . 6 . 0
Kosman bělovoušý Common Marmoset <i>Callithrix jacchus</i>	3 . 5 . 0		3 . 5 . 1	0 . 1 . 5	0 . 1 . 4	0 . 0 . 0
Lviček zlatý Golden Lion Tamarin <i>Leontopithecus rosalia</i>	2 . 1 . 0					2 . 1 . 0
Kočkodan Campbellův Campbell's Monkey <i>Certhopithecus campbellii</i>	0 . 2 . 0					0 . 2 . 0
Gueréza angolská Angolan Colobus <i>Colobus angolensis palliatus</i>	3 . 4 . 0		2 . 1	1 . 1 . 1	1 . 2	1 . 2 . 1
Gueréza pláštiková Eastern Black-and-white Colobus <i>Colobus guereza</i>	0 . 0 . 0	1 . 3 . 4	1 . 3 . 5	0 . 0 . 1		0 . 0 . 0
Hulman jávský Javan Langur <i>Trachypithecus a. auratus</i>	1 . 6 . 0			0 . 2	0 . 3	1 . 5 . 0
Šimpanz Chimpanzee <i>Pan troglodytes</i>	1 . 3 . 0					1 . 3 . 0
Gorila nížinná Lowland Gorilla <i>Gorilla gorilla gorilla</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Orangutan bornejský Bornean Orang-utan <i>Pongo pygmaeus pygmaeus</i>	1 . 4 . 0		1 . 0			0 . 4 . 0
Šelmy <i>Carnivores Carnivora</i>						

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Surikata Suricate <i>Suricata suricatta</i>	5 . 7 . 0		8 . 0	8 . 1 . 10	0 . 2 . 9	5 . 6 . 1
Mangusta liščí Yellow mongoose <i>Cynictis penicillata</i>	0 . 0 . 0	1 . 2			0 . 2	1 . 0 . 0
Mangusta trpasličí Dwarf moongoose <i>Helogale parvula</i>	0 . 0 . 0	3 . 2	2 . 0	0 . 0 . 4	0 . 0 . 4	1 . 2 . 0
Hyena skvrnitá Spotted Hyaena <i>Crocuta crocuta</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Fenek Fennec <i>Vulpes zerda</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Šakal čabrakový Black-backed Jackal <i>Canis mesomelas</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Pes hyenový African Wild Dog <i>Lycaon pictus</i>	1 . 3 . 0				0 . 1	1 . 2 . 0
Pes ušatý Bat-eared Fox <i>Otocyon megalotis</i>	1 . 1 . 0			0 . 0 . 7	0 . 0 . 7	1 . 1 . 0
Serval Serval <i>Leptailurus serval</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Levhart obláčkový Clouded leopard <i>Neofelis nebulosa</i>	0 . 0 . 0	1 . 1	1 . 1			0 . 0 . 0
Levhart perský Persian Leopard <i>Panthera pardus saxicolor</i>	2 . 3 . 0		1 . 2	1 . 2 . 1	0 . 1 . 1	2 . 2 . 0
Tygr ussurijský Amur Tiger <i>Panthera tigris altaica</i>	4 . 2 . 0		1 . 0			3 . 2 . 0
Lev indický Lion <i>Panthera leo persica</i>	1 . 3 . 0					1 . 3 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Gepard Cheetah <i>Acinonyx jubatus</i>	4 . 2 . 0		3 . 1	4 . 1	0 . 1	5 . 1 . 0
Chobotnatci Elephants <i>Proboscidea</i>						
Slon jihoafrický African Elephant <i>Loxodonta africana africana</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Damani Hyraxes <i>Hyracoidea</i>						
Daman skalní Rock Hyrax <i>Procavia capensis</i>	3 . 1 . 0		2 . 0 . 0			1 . 1 . 0
Lichokopytníci Odd-toed Ungulates <i>Perissodactyla</i>						
Nosorožec dvourohý Black Rhinoceros <i>Diceros bicornis</i>	5 . 8 . 0					5 . 8 . 0
Nosorožec tuponosý severní Northern White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum cottoni</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Nosorožec tuponosý jižní Southern White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum simum</i>	1 . 0 . 0	0 . 1				1 . 1 . 0
Pony šetlandský Domestic Horse - Pony <i>Equus caballus</i>	1 . 3 . 0		2 . 3	1 . 0		0 . 0 . 0
Osel zakrslý Sardinian dwarf donkey <i>Equus asinus domestic dwarf</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Osel somálský African Wild Ass <i>Equus asinus somaliensis</i>	2 . 6 . 0		0 . 1			2 . 5 . 0
Zebra Grévyho Grevy Zebra <i>Equus grevyi</i>	2 . 13 . 0			6 . 3 . 1	2 . 0 . 1	6 . 16 . 0
Zebra Hartmannové Hartmann Zebra <i>Equus zebra hartmannae</i>	2 . 6 . 0			3 . 1	1 . 0	4 . 7 . 0
Zebra Böhmová Grant Zebra <i>Equus burchelli boehmi</i>	1 . 6 . 0			2 . 0		3 . 6 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Zebra bezhřívá Maneless Zebra <i>Equus burchelli borensis</i>	1 . 9 . 0			0 . 0 . 1	0 . 0 . 1	1 . 9 . 0
Zebra damarská Damara Zebra <i>Equus burchelli antiquorum</i>	3 . 6 . 0				1 . 0	2 . 6 . 0
Zebra Chapmanova Chapman Zebra <i>Equus burchelli chapmani</i>	2 . 6 . 0		1 . 0	1 . 3	1 . 0	1 . 9 . 0
Sudokopytníci Even-toed Ungulates <i>Artiodactyla</i>						
Nepřežvýkaví Nonruminants <i>Nonruminantia</i>						
Prase savanové Warthog <i>Phacochoerus africanus</i>	3 . 3 . 0		2 . 1 . 0			1 . 2 . 0
Štětkoun africký African Bush Pig <i>Potamochoerus porcus</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Velbloud jednohřbý Dromedary <i>Camelus dromedarius</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Hrošík liberijský Pygmy Hippo <i>Hexaprotodon liberiensis</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Přežvýkaví Ruminants <i>Ruminantia</i>						
Žirafa Rothschildova Rothschild Giraffe <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	5 . 11 . 0		2 . 0	2 . 3	0 . 1	5 . 13 . 0
Žirafa síťovaná Rothschild Giraffe <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	2 . 13 . 0		0 . 1	3 . 2		5 . 14 . 0
Okapi Okapi <i>Okapia johnstoni</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Sitatunga západoafrická Sitatunga <i>Tragelaphus spekei gratus</i>	6 . 12 . 0		2 . 2	4 . 4	5 . 4	3 . 10 . 0
Nyala nížinná Lowland Nyala <i>Tragelaphus angasii</i>	3 . 17 . 0		1 . 1	3 . 1	2 . 2	3 . 15 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Kudu malý Lesser Kudu <i>Tragelaphus imberbis</i>	11 . 17 . 0			2 . 4	0 . 2	13 . 19 . 0
Kudu velký Greater Kudu <i>Tragelaphus strepsiceros</i>	6 . 13 . 0		1 . 2	1 . 1	0 . 1	6 . 11 . 0
Bongo Bongo <i>Tragelaphus eurycerus isaaci</i>	3 . 9 . 0		2 . 1	0 . 1	0 . 1	1 . 8 . 0
Antilopa losí Eland <i>Taurotragus oryx</i>	6 . 19 . 0		2 . 3	8 . 5	11 . 2	1 . 19 . 0
Antilopa koňská Roan Antelope <i>Hippotragus equinus</i>	7 . 17 . 0	2 . 0	2 . 0	5 . 1	6 . 2	6 . 16 . 0
Antilopa vraná Sable Antelope <i>Hippotragus niger niger</i>	4 . 15 . 0		1 . 1	6 . 3	3 . 0	6 . 17 . 0
Chocholátka červená Red Forest Duiker <i>Cephalophus natalensis</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Adax Addax <i>Addax nasomaculatus</i>	1 . 9 . 0			2 . 2	0 . 2	3 . 9 . 0
Přimorožec arabský Arabian Oryx <i>Oryx leucoryx</i>	2 . 5 . 0		1 . 2	2 . 0	1 . 1	2 . 2 . 0
Oryx jihoafrický Gemsbok <i>Oryx gazella gazella</i>	1 . 8 . 0			3 . 2	1 . 0	3 . 10 . 0
Přimorožec šavlorohý Scimitar-horned Oryx <i>Oryx dammah</i>	1 . 12 . 0		0 . 2		0 . 3	1 . 7 . 0
Buvolec běločelý Blesbok <i>Damaliscus pygargus phillipsi</i>	3 . 9 . 0		1 . 0			2 . 9 . 0
Pakůň modrý Brindled Gnu <i>Connochaetes taurinus taurinus</i>	3 . 11 . 0				2 . 2	1 . 9 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Pakůň bělobradý White-bearded Gnou <i>Connochaetes taurinus albojubatus</i>	2 . 7 . 0					2 . 7 . 0
Pakůň běloocasý White-tailed Gnou <i>Connochaetes gnou</i>	2 . 14 . 0	1 . 0	3 . 0	4 . 3 . 4	1 . 1	3 . 16 . 4
Bahnivec horský Mountain Reedbuck <i>Redunca fulvorufula</i>	4 . 6 . 0				1 . 0	3 . 6 . 0
Voduška jelenovitá Common Waterbuck <i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	4 . 13 . 0	1 . 0		2 . 5	5 . 3	2 . 15 . 0
Voduška znamenaná Ellipsoid Waterbuck <i>Kobus e. ellipsiprymnus</i>	6 . 16 . 0		1 . 1	2 . 6 . 1	4 . 6 . 1	3 . 15 . 0
Voduška abok Nile Lechwe <i>Kobus megaceros</i>	3 . 18 . 0		4 . 5	4 . 1	2 . 0	1 . 14 . 0
Voduška červená Kafue Lechwe <i>Kobus leche kafuensis</i>	11 . 34 . 0		6 . 6	11 . 12	14 . 2	2 . 38 . 0
Impala jihoafrická Impala <i>Aepyceros melampus melampus</i>	4 . 29 . 0	1 . 0			3 . 3	2 . 26 . 0
Gazela Thomsonova Thomson's Gazelle <i>Eudorcas thomsonii</i>	5 . 4 . 0	1 . 0	3 . 0			3 . 4 . 0
Gazela dama Dama Gazelle <i>Nanger dama ruficollis</i>	2 . 7 . 0				0 . 1	2 . 6 . 0
Dikdik Kirkův Kirk's Dik-dik <i>Madoqua kirkii</i>	4 . 6 . 0		2 . 1	0 . 1	0 . 1	2 . 5 . 0
Antilopa skákavá Springbok <i>Antidorcas marsupialis</i>	2 . 10 . 0	0 . 1		2 . 0	1 . 2	3 . 9 . 0
Koza domácí kamerunská Domestic Goat – Cameroun <i>Capra hircus</i>	1 . 29 . 0		0 . 1	17 . 14	17 . 24	1 . 18 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Ovce domácí kamerunská Domestic Sheep <i>Ovis ammon f. aries</i>	9 . 18 . 0		4 . 9	5 . 7	6 . 2	4 . 14 . 0
Paovce hřivnatá Barbary Sheep <i>Ammotragus lervia</i>	3 . 8 . 0		2 . 0	4 . 2	1 . 0	4 . 10 . 0
Buvol kafrský Cape Buffalo <i>Syncerus caffer caffer</i>	2 . 14 . 0			3 . 4	1 . 1	4 . 17 . 0
Buvol pralesní Red Buffalo <i>Syncerus caffer nanus</i>	2 . 3 . 0		1 . 1	1 . 1		2 . 3 . 0
Tur domácí – watusi Ankole Cattle <i>Bos primigenius f. taurus</i>	3 . 12 . 0		0 . 2	4 . 4	0 . 1	7 . 13 . 0
Tur domácí – dahomey Dahomey Miniature Cattle <i>Bos primigenius f. taurus</i>	2 . 2 . 0		1 . 1	1 . 1		2 . 2 . 0
Zebu Dwarf zebu <i>Bos primigenius f. taurus</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Hlodavci Rodents <i>Nonruminantia</i>						
Aguti zlatý Golden Agouti <i>Dasyprocta leporina aguti</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Krysa obrovská Gambian Giant Pouched Rat <i>Cricetomys gambianus</i>	0 . 0 . 0	1 . 2		0 . 0 . 1	0 . 0 . 1	1 . 2 . 0
Veverka kapská Cape Ground Squirrel <i>Xerus inauris</i>	0 . 1 . 5			0 . 0 . 4	0 . 0 . 1	0 . 1 . 8
Celkem 74 druhů, 85 forem <i>Total 74 species</i>	207.582.5	16.14.4	74.61.6	128.108.41	93.83.30	184.560.14

Ptáci Birds Aves

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Pštrosi Ostriches <i>Struthioniformes</i>						

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Pštros dvouprstý African Ostrich <i>Struthio camelus</i>	1 . 2 . 0			vejce		1 . 2 . 0
Veslonozí Pelicans and Relatives <i>Pelecaniformes</i>						
Pelikán kadeřavý Dalmatian Pelican <i>Pelecanus crispus</i>	7 . 4 . 2	1 . 2 . 1	4 . 2 . 4	1 . 0 . 7		5 . 4 . 6
Pelikán australský Australian Pelican <i>Pelecanus conspicillatus</i>	0 . 3 . 0	2 . 0				2 . 3 . 0
Pelikán bílý White Pelican <i>Pelecanus onocrotalus</i>	5 . 5 . 2	0 . 1	0 . 1 . 8	0 . 0 . 12	0 . 0 . 3	5 . 5 . 3
Pelikán skvrnozobý Spot-billed Pelican <i>Pelecanus philippensis</i>	10 . 7 . 0		3 . 2 . 2	0 . 0 . 9	2 . 1 . 1	5 . 4 . 6
Pelikán africký Pink-backed Pelican <i>Pelecanus rufescens</i>	4 . 4 . 6		0 . 0 . 7	0 . 0 . 7		4 . 4 . 6
Brodiví Herons and Relatives <i>Ciconiiformes</i>						
Volavka červená Purple Heron <i>Ardea purpurea</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Volavka rusohlavá Cattle Egret <i>Bubulcus ibis</i>	7 . 5 . 1		4 . 2	3 . 0 . 4	0 . 0 . 4	6 . 3 . 1
Volavka proměnlivá Green-backed Heron <i>Butorides striatus</i>	2 . 0 . 0					2 . 0 . 0
Volavka stříbřitá Little Egret <i>Egretta garzetta</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Kvakoš noční Black-crowned Night Heron <i>Nycticorax nycticorax</i>	0 . 0 . 0	5 . 4			0 . 1	5 . 3 . 0
Volavčík člunozobý Boat-billed Heron <i>Cochlearius c. cochlearius</i>	5 . 3 . 0	4 . 2	9 . 5			0 . 0 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Bukáček malý Little Bittern <i>Ixobrychus minutus</i>	0 . 0 . 0	1 . 0				1 . 0 . 0
Kladivouš africký Hammerkop <i>Scopus umbretta</i>	6 . 5 . 0		2 . 3		1 . 0	3 . 2 . 0
Čáp bílý White Stork <i>Ciconia ciconia</i>	0 . 0 . 0	2 . 0				2 . 0 . 0
Čáp simbil Abdim's Stork <i>Ciconia abdimii</i>	5 . 5 . 0			0 . 0 . 4	1 . 0 . 1	4 . 5 . 3
Čáp sedlatý Saddle-billed Stork <i>Ephippiorhynchus senegalensis</i>	1 . 1 . 0			vejce		1 . 1 . 0
Marabu africký Marabout Stork <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	4 . 3 . 0	1 . 1 . 0	2 . 1	0 . 1		3 . 4 . 0
Nesyt africký Yellow-billed Stork <i>Mycteria ibis</i>	2 . 3 . 0	1 . 0			0 . 1	3 . 2 . 0
Zejozob africký African Openbill <i>Anastomus lamelligerus</i>	0 . 1 . 0	1 . 0				1 . 1 . 0
Ibis hagedaš Hadada Ibis <i>Bostrychia hagedash</i>	2 . 3 . 0			0 . 0 . 6	1 . 0 . 5	1 . 3 . 1
Ibis rudý Scarlet Ibis <i>Eudocimus ruber</i>	23 . 17 . 6		22 . 16 . 12	0 . 1 . 21	0 . 2 . 3	1 . 0 . 12
Ibis hnědý Glossy Ibis <i>Plegadis falcinellus</i>	0 . 0 . 0	2 . 1				2 . 1 . 0
Ibis jihoafrický Bald Ibis <i>Geronticus calvus</i>	0 . 0 . 0	2 . 4			0 . 1	2 . 3 . 0
Ibis žlutokrký Straw-necked Ibis <i>Threskiornis spinicollis</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 1	0 . 0 . 1			0 . 0 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Kolpík africký African Spoonbill <i>Platalea alba</i>	4 . 4 . 0			0 . 0 . 3	0 . 0 . 1	4 . 4 . 2
Kolpík bílý Eurasian Spoonbill <i>Platalea leucorodia</i>	2 . 2 . 0	1 . 2	1 . 1			2 . 3 . 0
Kolpík růžový Roseate Spoonbill <i>Platalea ajaja</i>	10 . 10 . 0		6 . 5	0 . 1 . 10	0 . 3 . 9	4 . 3 . 1
Plameňáci <i>Flamingos Phoenicopteriformes</i>						
Plameňák karibský American Flamingo <i>Phoenicopus ruber</i>	15 . 14 . 0		8 . 8			7 . 6 . 0
Plameňák růžový European Flamingo <i>Phoenicopus roseus</i>	14 . 14 . 4	8 . 8 . 0		vejce		22 . 22 . 4
Plameňák malý Lesser Flamingo <i>Phoeniconaias minor</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 16				0 . 0 . 16
Vrubozobí <i>Waterfowl Anseriformes</i>						
Čája obojková Souther Screamer <i>Chauna torquata</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Husa velká Greylag Goose <i>Anser anser</i>	4 . 3 . 0		0 . 0 . 4	0 . 0 . 7	0 . 0 . 3	4 . 3 . 0
Husička dvoubarvá Fulvous Whistling Duck <i>Dendrocygna bicolor</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Husička vdovka White-faced Whistling Duck <i>Dendrocygna viduata</i>	2 . 2 . 0	0 . 0 . 4			0 . 0 . 4	2 . 2 . 0
Kachnička karolinská Wood Duck <i>Aix sponsa</i>	1 . 0 . 0		1 . 0			0 . 0 . 0
Husice egyptská Egyptian Goose <i>Alopochen aegyptiacus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Husice orinocká Orinoco Goose <i>Neochen jubata</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Pižmovka ostruhatá Spur-winged Goose <i>Plectropterus gambensis</i>	0 . 2 . 0	1 . 1		0 . 0 . 8	0 . 0 . 1	1 . 3 . 7
Pižmovka hřebenatá Comb Duck <i>Sarkidiornis melanotos sylvicola</i>	0 . 2 . 0		0 . 2			0 . 0 . 0
Pižmovka hřebenatá Comd Duck <i>Sarkidiornis m. melanotos</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Husice šedohlavá South African Shelduck <i>Tadorna cana</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Husička krátkoocasá White-backed Duck <i>Thalassornis leucotis</i>	0 . 0 . 0	2 . 2				2 . 2 . 0
Kachnička pestrá African Pygmy-geese <i>Nettapus auritus</i>	3 . 1 . 0					3 . 1 . 0
Kachnice africká Maccoa Duck <i>Oxyura maccoa</i>	0 . 0 . 0	2 . 2				2 . 2 . 0
Ostralka rudozobá Red-billed Pintail <i>Anas erythrorhyncha</i>	1 . 1 . 0	1 . 0				2 . 1 . 0
Kachna madagaskarská Meller's Duck <i>Anas melleri</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Kachna laysanská Laysan Duck <i>Anas laysanensis</i>	2 . 1 . 0		2 . 1	1 . 2	1 . 2	0 . 0 . 0
Čírka hottentotská Hottentot Teal <i>Anas hottentota</i>	1 . 1 . 0	3 . 0	1 . 0			3 . 1 . 0
Čírka modrá Garganey <i>Anas querquedula</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Hvízdák chilský Chiloe Wigeon <i>Anas sibilatrix</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Kachna temná South African Black Duck <i>Anas sparsa</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Kachna vlasatá Patagonian Crested Duck <i>Anas s. specularioides</i>	1 . 1 . 0	1 . 1	2 . 2			0 . 0 . 0
Kachna temná Yellow-billed Duck <i>Anas undulata</i>	0 . 0 . 0	5 . 2	3 . 0	1 . 1 . 2	0 . 0 . 2	3 . 3 . 0
Čírka popelavá Cape Teal <i>Anas capensis</i>	2 . 2 . 0			vejce	0 . 1	2 . 1 . 0
Čírka obecná Green-winged Teal <i>Anas crecca</i>	0 . 0 . 0	1 . 0	1 . 0			0 . 0 . 0
Čírka modrozobá Silver Teal <i>Anas versicolor</i>	2 . 2 . 0		2 . 2 . 0			0 . 0 . 0
Čírka černoskrvná Madagascar Teal <i>Anas bernieri</i>	4 . 10 . 0		0 . 8	0 . 2		4 . 4 . 0
Čírka úzkozobá Marbled Teal <i>Marmaronetta angustirostris</i>	0 . 0 . 0	2 . 2				2 . 2 . 0
Zrzhlávka rudooká Pochard <i>Netta erythrophthalma</i>	0 . 0 . 0	1 . 0				1 . 0 . 0
Zrzhlávka peposaka Rosy-billed Pochard <i>Netta peposaca</i>	1 . 1 . 0		1 . 1			0 . 0 . 0
Zrzhlávka rudozobá Red-crested Pochard <i>Netta rufina</i>	2 . 2 . 0	1 . 0			1 . 0	2 . 2 . 0
Polák černohlavý Baer's Pochard <i>Aythya baeri</i>	1 . 1 . 0		1 . 1			0 . 0 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Polák malý Ferruginous Duck <i>Aythya nyroca</i>	5 . 5 . 0		2 . 2			3 . 3 . 0
Polák proužkozobý Ring-necked Duck <i>Aythya collaris</i>	1 . 0 . 0		1 . 0			0 . 0 . 0
Polák kaholka Greater Scaup <i>Aythya marila</i>	3 . 3 . 0		3 . 3			0 . 0 . 0
Pižmovka velká Muscovy Duck <i>Cairina moschata</i>	1 . 2 . 0		0 . 0 . 3	5 . 0 . 30	5 . 0 . 20	1 . 2 . 7
Kachnička šedoboká Ringed Teal <i>Callonetta leucophrys</i>	2 . 2 . 0		2 . 2			0 . 0 . 0
Husice modrokřídlá Abyssinian Blue-winged Goose <i>Cyanochen cyanopterus</i>	0 . 0 . 0	1 . 0				1 . 0 . 0
Morčák chocholatý Hooded Merganser <i>Mergus cucullatus</i>	0 . 1 . 0		0 . 1			0 . 0 . 0
Dravci Birds of Prey <i>Falconiformes</i>						
Hadilov písář Secretary Bird <i>Sagittarius serpentarius</i>	4 . 4 . 0	0 . 1	1 . 2	vejce		3 . 3 . 0
Hrabaví Gamebirds <i>Galliformes</i>						
Koroptev korunkatá Crested Wood Partridge <i>Rollulus rouloul</i>	8 . 4 . 2		7 . 4 . 2	vejce		1 . 0 . 0
Křepelka čínská Indian Blue Quail <i>Coturnix chinensis</i>	1 . 1 . 3		1 . 1 . 3	vejce		0 . 0 . 0
Křepelka harlekýn Harlequin Quail <i>Coturnix delegorguei</i>	0 . 0 . 0	2 . 3			0 . 1	2 . 2 . 0
Kur bambusový Bamboo Partridge <i>Bambusicola thoracica</i>	1 . 1 . 0		1 . 1			0 . 0 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Frankolín žlutozobý Yellow-necked Spurfowl <i>Francolinus leucoscepus</i>	2 . 2 . 0	1 . 1	1 . 1	0 . 0 . 8	1 . 1 . 4	1 . 1 . 4
Hoko přílbový Northern Helmeted Curassow <i>Pauxi pauxi</i>	1 . 1 . 0		1 . 1			0 . 0 . 0
Perlička kropenatá Helmeted Guineafowl <i>Numida meleagris</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 54			0 . 0 . 5	0 . 0 . 49
Perlička chocholatá Crested Guineafowl <i>Guttera p. pucherani</i>	1 . 2 . 0		2 . 0 . 7	4 . 2 . 12	0 . 0 . 3	3 . 4 . 2
Krátkokřídlí Cranes and Relatives <i>Gruiiformes</i>						
Chřástal žlutozobý Black Crake <i>Limnocorax flavirostra</i>	0 . 0 . 0	0 . 1			0 . 1	0 . 0 . 0
Slípka modrá Purple Swampphen <i>Porphyrio p. porphyrio</i>	0 . 0 . 0	1 . 1			0 . 1	1 . 0 . 0
Jeřáb královský Crowned Crane <i>Balearica regulorum</i>	3 . 1 . 0		0 . 1			3 . 0 . 0
Bahňáci Waders and Auks <i>Charadriiformes</i>						
Ostnák africký African Jacana <i>Actophilornis africana</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Dytík úhorní Stone Curlew <i>Burhinus oedipnemos</i>	1 . 0 . 0	0 . 1 . 0				1 . 1 . 0
Ústříčnik velký Eurasian Oystercatcher <i>Haematopus ostralegus</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Tenkozobec opačný Pied Avocet <i>Recurvirostra avosetta</i>	9 . 5 . 0					9 . 5 . 0
Čejka australská Masked Plover <i>Vanellus miles</i>	2 . 2 . 0					2 . 2 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Čejka žltonohá Wattled Lapwing <i>Vanellus senegallus</i>	1 . 1 . 0				0 . 1	1 . 0 . 0
Čejka běločelá Blacksmith Plover <i>Vanellus armatus</i>	3 . 2 . 0					3 . 2 . 0
Běhulík pestrý Egyptian Plover <i>Pluvianus aegyptius</i>	0 . 1 . 0				0 . 1	0 . 0 . 0
Vodouš rudonohý Common Redshank <i>Tringa totanus</i>	1 . 2 . 0				0 . 1	1 . 1 . 0
Stepokurové Sandgrouses <i>Pteroclidiformes</i>						
Stepokur hnědobříchý Chestnut-bellied Sandgrouse <i>Pterocles exustus</i>	0 . 0 . 0	2 . 3 . 0				2 . 3 . 0
Měkkozobí Pigeons and Relatives <i>Columbiformes</i>						
Holub celebeský Sulawesi Quail Dove <i>Gallinolumba tristigmata</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 1	0 . 0 . 1		0 . 0 . 0
Holoubek diamantový Diamond Dove <i>Geopelia cuneata</i>	1 . 1 . 2		0 . 1 . 2		1 . 0	0 . 0 . 0
Korunáč chocholatý Western Crowned Pigeon <i>Goura cristata</i>	2 . 1 . 1		1 . 1 . 1	0 . 0 . 1		1 . 0 . 1
Korunáč vějířový Victoria Crowned Pigeon <i>Goura victoria</i>	2 . 3 . 0		0 . 2	vejce		2 . 1 . 0
Korunáč novoguinejský Scheepmaker's Crowned Pigeon <i>Goura scheepmakeri</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Holub wonga Wonga Pigeon <i>Leucosarcia melanoleuca</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Holub horský Pheasant Pigeon <i>Otidiphaps nobilis nobilis</i>	4 . 3 . 0		3 . 3 . 0	0 . 1 . 1	0 . 0 . 1	1 . 1 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Holub černošjší Black-naped Fruit Dove <i>Ptilinopus melanospila</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0	0 . 0 . 1	0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Holub nikobarský Nicobar Pigeon <i>Caloenas nicobarica</i>	5 . 2 . 0		4 . 2		1 . 0	0 . 0 . 0
Holub zelenokřídlý Green-winged Dove <i>Chalcophaps indica</i>	1 . 0 . 0		1 . 0			0 . 0 . 0
Holub guinejský Speckled Pigeon <i>Columba guinea</i>	0 . 0 . 0	1 . 1 . 3				1 . 1 . 3
Holub dvoubarvý Pied Imperial Pigeon <i>Ducula bicolor</i>	3 . 4 . 0		2 . 3	0 . 0 . 1	0 . 0 . 1	1 . 1 . 0
Hrdlička kapská Namaqua dove <i>Oena capensis capensis</i>	0 . 0 . 0	0 . 1 . 1				0 . 1 . 1
Hrdlička damarská Ring-necked Dove <i>Streptopelia capicola</i>	0 . 0 . 0	0 . 1 . 0				0 . 1 . 0
Hrdlička madagaskarská Madagascar Turtle Dove <i>Streptopelia picturata picturata</i>	1 . 1 . 0	0 . 1				1 . 2 . 0
Hrdlička senegalská Laughing Dove <i>Streptopelia s. senegalensis</i>	0 . 0 . 0	2 . 1 . 2		vejce	1 . 0	1 . 1 . 2
Holub africký Reichenow's Pigeon <i>Treron calvus</i>	0 . 0 . 0	4 . 2 . 0		vejce		4 . 2 . 0
Holub sahelský Bruce's Green Pigeon <i>Treron waalia</i>	0 . 0 . 0	3 . 3 . 0			1 . 2	2 . 1 . 0
Hrdlička modrohlavá Blue-headed Dove <i>Turtur brehmeri</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Papoušci Parrots <i>Psittaciformes</i>						
Agapornis Fischerův Fischer's Lovebird <i>Agapornis fischeri</i>	1 . 1 . 0		1 . 1			0 . 0 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod Arrival	Odchod Depart	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2013
Agapornis růžovohlavý Nyasa Lovebird <i>Agapornis lilianae</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 4				0 . 0 . 4
Agapornis hnědohlavý Black-cheeked Lovebird <i>Agapornis nigrigenis</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 4				0 . 0 . 4
Agapornis škraboškový Masked Lovebird <i>Agapornis personata</i>	0 . 2 . 0	1 . 1	0 . 1			1 . 2 . 0
Agapornis růžovohrdlý Rosy-faced Lovebird <i>Agapornis roseicollis</i>	8 . 2 . 5		8 . 2	0 . 0 . 3	0 . 0 . 1	0 . 0 . 7
Papoušek hnědohlavý Tanzanian Brown-headed Parrot <i>Poicephalus cryptoxanthus</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Papoušek žlutotemenný Meyer's Parrot <i>Poicephalus meyeri</i>	0 . 0 . 0	2 . 0				2 . 0 . 0
Papoušek zelenobřichý West Cape Parrot <i>Poicephalus robustus</i>	0 . 0 . 0	0 . 1				0 . 1 . 0
Papoušek hnědý Ruppell's Parrot <i>Poicephalus rueppellii</i>	0 . 0 . 0	2 . 1			1 . 0	1 . 1 . 0
Ara ararauna Blue-and-Yellow Macaw <i>Ara ararauna</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Amazoňan vínorudý Vinous Amazon <i>Amazona vinacea</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0	vejce		0 . 0 . 0
Lori mnohobarvý sumbawský Rainbow Lorikeet <i>Trichoglossus haematodus forsteni</i>	3 . 2 . 0		3 . 2 . 0			0 . 0 . 0
Lori tříbarvý papuánský Black-capped Lory <i>Lorius lory erythrothorax</i>	2 . 3 . 0		2 . 3 . 0	vejce		0 . 0 . 0
Neroféma bourek Bourke's Parrot <i>Neophema bourkii</i>	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0			0 . 0 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Neoféma ozdobná Elegant Parrot <i>Neophema elegans</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Kukačky Cuckoos and Turacos <i>Cuculiformes</i>						
Banánovec obecný Violet Turaco <i>Musophaga violacea</i>	3 . 1 . 0		2 . 0	vejce	1 . 0	0 . 1 . 0
Banánovec chocholatý Lady Ross' Turaco <i>Musophaga rossae</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Turako chocholatý Guinea Turaco <i>Tauraco persa buffoni</i>	1 . 1 . 0			vejce		1 . 1 . 0
Turako černozobý Black-billed Turaco <i>Tauraco schuettii</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Turako Hartlaubův Hartlaub's Turaco <i>Tauraco hartlaubi</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Turako lesklohlavý Violet-crested Turaco <i>Tauraco p. porphyreolopus</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Sparák naholící Ugogo Black-faced Go-away Bird <i>Corythaoides personatus</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Sparák bělobřichý White-bellied Go-away Bird <i>Corythaoides leucogaster</i>	0 . 0 . 0	1 . 0				1 . 0 . 0
Sparák hnědý Western Grey Turaco <i>Crinifer piscator</i>	0 . 0 . 0	2 . 2	1 . 1			1 . 1 . 0
Sovy Owls <i>Strigiformes</i>						
Výr africký Spotted Eagle Owl <i>Bubo africanus</i>	0 . 0 . 0	3 . 1				3 . 1 . 0
Lelkové Nightjars and Frogmouths <i>Caprimulgiformes</i>						
Lelkoun soví Tawny Frogmouth <i>Podargus strigoides</i>	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0			0 . 0 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Myšáci <i>Coliies Coliiformes</i>						
Myšák hnědokřídlý Speckled Mousebird <i>Colius striatus</i>	3 . 1 . 12		0 . 0 . 6	0 . 0 . 6	0 . 0 . 1	3 . 1 . 11
Myšák dlouhoocasý Blue-naped Mousebird <i>Urocolius macrourus</i>	0 . 0 . 0	2 . 3 . 0				2 . 3 . 0
Srostloprstí <i>Kingfishers and Relatives Coraciiformes</i>						
Dudek chocholátý Hoopoe <i>Upupa epops</i>	2 . 1 . 0		1 . 0		0 . 1	1 . 0 . 0
Dudkovec stromový Green Woodhoopoe <i>Phoeniculus purpureus</i>	1 . 0 . 0	0 . 1		vejce		1 . 1 . 0
Mandelík hajní European Roller <i>Coracias garrulus</i>	1 . 2 . 0		0 . 1	vejce		1 . 1 . 0
Mandelík modrobřichý Blue-bellied Roller <i>Coracias cyanogaster</i>	2 . 2 . 0			vejce		2 . 2 . 0
Zoborožec Deckenův Von der Decken's Hornbill <i>Tockus deckeni</i>	1 . 1 . 0				1 . 0	0 . 1 . 0
Zoborožec žlutozobý Eastern Yellow-billed Hornbill <i>Tockus flavirostris</i>	0 . 1 . 0	1 . 0				1 . 1 . 0
Zoborožec šedý Grey Hornbill <i>Tockus nasutus</i>	1 . 2 . 0	1 . 0			1 . 1	1 . 1 . 0
Zoborožec strakatý African Pied Hornbill <i>Tockus fasciatus</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Zoborožec naříkavý Silvery-cheeked Hornbill <i>Bycanistes brevis</i>	0 . 0 . 0	2 . 1				2 . 1 . 0
Zoborožec šedolící Trumpeter Hornbill <i>Bycanistes bucinator</i>	2 . 1 . 0		1 . 0 . 1	0 . 0 . 1		1 . 1 . 0

Druh Species	1.1.2013	Příchod Arrival	Odchod Depart	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2013
Šplhavci Woodpeckers and Toucans <i>Piciformes</i>						
Vousák senegalský Bearbet Barbet <i>Lybius dubius</i>	1 . 0 . 0	1 . 1			0 . 1	2 . 0 . 0
Pěvci Passerines <i>Passeriformes</i>						
Tyran benteví Great Kiskadee <i>Pitangus sulphuratus</i>	3 . 1 . 0				1 . 0	2 . 1 . 0
Medosavka modrolící Blue-faced Honeyeater <i>Entomyzon cyanotis</i>	3 . 8 . 2		2 . 6 . 1	0 . 2 . 2	0 . 0 . 1	1 . 4 . 2
Krkavec bělokrký White-necked Raven <i>Corvus albicollis</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Bulbul zahradní White-vented Bulbul <i>Pycnonotus barbatus inornatus</i>	1 . 2 . 0	2 . 3			0 . 1	3 . 4 . 0
Bulbul černochocholý Ruby-throated Bulbul <i>Pycnonotus dispar</i>	2 . 1 . 0		2 . 1			0 . 0 . 0
Bulbul šupinkový Red-vented Bulbul <i>Pycnonotus cafer</i>	2 . 0 . 0		2 . 0			0 . 0 . 0
Bulbul červenouchý Red-whiskered Bulbul <i>Pycnonotus jocosus</i>	2 . 3 . 0		2 . 3			0 . 0 . 0
Bulbul bělolící Red-whiskered Bulbul <i>Pycnonotus leucogenys</i>	1 . 0 . 0				1 . 0	0 . 0 . 0
Bulbulčík bělohlavý Himalayan Black Bulbul <i>Hypsipetes leucocephalus</i>	1 . 1 . 0		1 . 1 . 0			0 . 0 . 0
Drozdík bělotemenný Snowy-headed Robin Chat <i>Cossypha niveicapilla</i>	2 . 2 . 0		1 . 1	5 . 3 . 2		6 . 4 . 2
Drozdík běločapkový White-crowned Robin Chat <i>Cossypha albicapilla</i>	0 . 0 . 0	2 . 2				2 . 2 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Drozd černoprký Black-breasted Thrush <i>Turdus dissimilis</i>	1 . 2 . 0		1 . 2			0 . 0 . 0
Drozd východní Greybacked Thrush <i>Turdus hortulorum</i>	1 . 0 . 0		1 . 0			0 . 0 . 0
Šáma stračí Magpie Robin <i>Copsychus saularis</i>	2 . 2 . 1		2 . 2 . 1			0 . 0 . 0
Šáma bělořítá White-rumped Shama <i>Copsychus malabaricus</i>	3 . 1 . 0		3 . 1			0 . 0 . 0
Sojkovec chocholatý White-crested Laughingthrush <i>Garrulax leucolophus</i>	2 . 1 . 0		1 . 1			1 . 0 . 0
Sojkovec rudoocasý Red-tailed Laughingthrush <i>Trochalopteron milnei</i>	1 . 1 . 0			vejce		1 . 1 . 0
Timálie čínská Red-billed Leiothrix <i>Leiothrix lutea</i>	2 . 2 . 0		2 . 2			0 . 0 . 0
Křivozobka kaštanovohřbetá Chestnut-backed Scimitar Babbler <i>Pomatorhinus montanus</i>	1 . 0 . 0					1 . 0 . 0
Irena tyrkysová Asian Fairy Bluebird <i>Irena puella</i>	0 . 2 . 0		0 . 2 . 0			0 . 0 . 0
Špaček tlustozobý Celebes Starling <i>Scissirostrum dubium</i>	0 . 2 . 1		0 . 2 . 1			0 . 0 . 0
Špaček laločnatý Wattled Starling <i>Creatophora cinerea</i>	3 . 2 . 0					3 . 2 . 0
Špaček pagodový Brahminy Mynah <i>Sturnus pagodarum</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Majna Rothschildova Bali Myna <i>Leucopsar rothschildi</i>	3 . 3 . 0			vejce	1 . 0	2 . 3 . 0

Druh Species	1.1.2013	Příchod Arrival	Odchod Depart	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2013
Leskoptev hnědokřídlá <i>Red-winged Starling</i> <i>Onychognathus morio</i>	0 . 0 . 0	3 . 4	1 . 2			2 . 2 . 0
Leskoptev purpurová <i>Purple Glossy Starling</i> <i>Lamprotornis purpureus</i>	1 . 1 . 0	0 . 3				1 . 4 . 0
Leskoptev smaragdová <i>Emerald Starling</i> <i>Lamprotornis iris</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Leskoptev nádherná <i>Superb Starling</i> <i>Lamprotornis superbus</i>	1 . 1 . 0	1 . 0			1 . 0	1 . 1 . 0
Leskoptev zlatoprsá <i>Regal Starling</i> <i>Cosmopsarus regius</i>	2 . 1 . 0	0 . 1		0 . 0 . 4	1 . 0 . 3	1 . 2 . 1
Leskoptev bělobřichá <i>Plum-coloured Starling</i> <i>Cinnyricinclus leucogaster</i>	3 . 2 . 0	0 . 1		1 . 0 . 1	1 . 0 . 1	3 . 3 . 0
Loskuták posvátný <i>Hill Mynah</i> <i>Gracula religiosa</i>	1 . 0 . 0		1 . 0			0 . 0 . 0
Snovač kaferský <i>Red Bishop</i> <i>Euplectes orix</i>	3 . 2 . 0					3 . 2 . 0
Snovač oranžový <i>Orange Bishop</i> <i>Euplectes franciscanus</i>	0 . 0 . 0	2 . 2				2 . 2 . 0
Snovač zahradní <i>Black-headed Weaver</i> <i>Ploceus cucullatus</i>	5 . 9 . 6		0 . 0 . 2	0 . 0 . 20	0 . 2 . 13	5 . 7 . 11
Snovač zahradní <i>Black-headed Weaver</i> <i>Ploceus cucullatus nigriceps</i>	0 . 0 . 0	2 . 3 . 2				2 . 3 . 2
Snovač rudohlavý <i>Red-headed Quelea</i> <i>Quelea erythrops</i>	0 . 0 . 0	1 . 2			1 . 0	0 . 2 . 0
Snovač rudozobý <i>Red-billed Quelea</i> <i>Quelea quelea</i>	0 . 0 . 0	5 . 4				5 . 4 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Snovač ohnivý Black-winged Red Bishop <i>Euplectes hordeaceus</i>	2 . 1 . 0	1 . 3			0 . 1	3 . 3 . 0
Snovač bělohlavý White-headed Buffalo Weaver <i>Dinemellia dinemelli</i>	1 . 1 . 0	2 . 2 . 1			0 . 2	3 . 1 . 1
Snovač Napoleonův Golden Bishop <i>Euplectes afer afer</i>	0 . 0 . 0	2 . 0				2 . 0 . 0
Snovač černobřichý Zanzibar Red Bishop <i>Euplectes nigroventris</i>	0 . 0 . 0	0 . 1				0 . 1 . 0
Vida dlouhoocasá Yellow-mantled Whydah <i>Euplectes m. macrourus</i>	0 . 0 . 0	2 . 3 .				2 . 3 . 0
Vida límcová Red-collared Widow Bird <i>Euplectes ardens</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Přádelník rezavoocasy Rufous-tailed Weaver <i>Histurgops ruficauda</i>	0 . 0 . 0	1 . 0				1 . 0 . 0
Vrabec hnědohřbetý Sudan Golden Sparrow <i>Auripasser luteus</i>	0 . 0 . 0	3 . 1				3 . 1 . 0
Amadina Gouldové Gouldian Finch <i>Chloebia gouldiae</i>	1 . 1 . 0		1 . 1			0 . 0 . 0
Zebříčka timorská Zebra Finch <i>Poephila guttata guttata</i>	1 . 2 . 0		1 . 0		0 . 2	0 . 0 . 0
Tangara nachová Brazilian Tanager <i>Ramphocelus bresilius</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Celkem 199 druhů, 197 forem <i>Total 197 species</i>	333.303.56	132.120.93	161.140.69	21.16.194	28.32.92	297.267.182

Plazi Reptiles Reptilia

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Želvy Tortoises and Turtles <i>Chelonia</i>						
Želva annámská Annam Leaf Turtle <i>Mauremys annamensis</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0
Želva kaspická Caspian Turtle <i>Mauremys caspica</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Želva nádherná Red-eye Turtle <i>Trachemys scripta elegans</i>	5 . 4 . 9					5 . 4 . 9
Želva mapová Barbour's Map Tortoise <i>Graptemys barbouri</i>	0 . 2 . 0					0 . 2 . 0
Želva mississippská Mississippi Map Turtle <i>Graptemys pseudographica kohni</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Želva karolínská Eastern Box Turtle <i>Terrapene carolina triunguis</i>	1 . 2 . 0				0 . 1	1 . 1 . 0
Orlicie bornejská Malaysian Giant Pond Turtle <i>Orlitia borneensis</i>	2 . 3 . 0					2 . 3 . 0
Karetka novoguinejská New Guinean Pig-nosed Turtle <i>Carettochelys insculpta</i>	0 . 2 . 2					0 . 2 . 2
Dlouhokrčka Siebenrockova Siebenrock's Snake-necked Turtle <i>Chelodina siebenrocki</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Dlouhokrčka Schultzova New Guinea's Napping Turtle <i>Eseya schultzei</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Klapavka běloustá White-lipped Mud Turtle <i>Kinosternon leucostomum</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Želva skalní African Pancake Tortoise <i>Malacochersus tornieri</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Želva uhlířská Red-footed Tortoise <i>Chelonoidis carbonaria</i>	2 . 3 . 5		0 . 0 . 20	0 . 0 . 15		2 . 3 . 0
Želva zelenavá Hermann's Tortoise <i>Testudo hermanni</i>	2 . 4 . 1		2 . 4 . 1			0 . 0 . 0
Želva čtyřprstá Central Asian Tortoise <i>Testudo horsfieldii</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Emydura červenobřichá Redbellied Shortnecked Turtle <i>Emydura subglobosa</i>	1 . 1 . 1					1 . 1 . 1
Krokodýli Crocodylians <i>Crocodylia</i>						
Kajman hladkočelý Dwarf Caiman <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	1 . 3 . 0		0 . 1	0 . 1 . 3		1 . 3 . 3
Tomistoma úzkohlavá False Gaviál <i>Tomistoma schlegelii</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Šupinatí Squamates <i>Squamata</i>						
Ještěři Lizards <i>Lacertilia</i>						
Chameleon jemenský Veiled Chamaeleon <i>Chamaeleo calytratus</i>	0 . 0 . 1			0 . 0 . 11		0 . 0 . 12
Chameleon pardálí Panter Chameleon <i>Furcifer pardalis</i>	3 . 1 . 0		1 . 0 . 3	1 . 0 . 14	1 . 1 . 4	2 . 0 . 7
Leguán zelený Green Iguana <i>Iguana iguana</i>	0 . 1 . 0					0 . 1 . 0
Gekon obrovský Tokay Gecko <i>Gekko gecko</i>	2 . 0 . 1				1 . 0	1 . 0 . 1
Gekon panenský Common Smoth-scaled Gecko <i>Lepidodactylus lugubris</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Gekon modrý Electric Blue Gecko <i>Lygodactylus williamsi</i>	1 . 0 . 0				1 . 0	0 . 0 . 0
Felzuma Klemmerova Yellow-headed Day Gecko <i>Phelsuma klemmeri</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Felzuma zlatoocasá Gold Dust Day Gecko <i>Phelsuma laticauda</i>	1 . 0 . 3	1 . 0	0 . 0 . 1			2 . 0 . 2
Dracéna krokodýlovitá Caiman Lizard <i>Dracaena guianensis</i>	1 . 2 . 1				0 . 1	1 . 1 . 1
Scink obrovský Blue-tongued Skink <i>Tiliqua scincoides intermedia</i>	1 . 1 . 0				0 . 1	1 . 0 . 0
Agama osadní Common agama <i>Agama agama</i>	0 . 0 . 0	2 . 4			1 . 2	1 . 2 . 0
Agama Weberova Weber's Crested Lizard <i>Hydrosaurus weberi</i>	0 . 0 . 5					0 . 0 . 5
Agama vousatá Bearded Agama <i>Pogona vitticeps</i>	0 . 0 . 11		0 . 0 . 2		0 . 0 . 1	0 . 0 . 8
Agama kočičinčinská Asian Water Dragon <i>Physignathus cocincinus</i>	1 . 0 . 3				1 . 0 . 2	0 . 0 . 1
Bazilišek zelený Double Crested Basilisk <i>Basiliscus plumifrons</i>	1 . 0 . 0	1 . 2				2 . 2 . 0
Varan Mertensův Merten's Goanna <i>Varanus mertensi</i>	2 . 2 . 0		1 . 1	0 . 0 . 1		1 . 1 . 1
Varan nilský Nile Monitor <i>Varanus niloticus</i>	0 . 0 . 0	2 . 2				2 . 2 . 0
Varan novoguinejský Papuan Monitor <i>Varanus salvadorii</i>	1 . 2 . 0					1 . 2 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Varan smaragdový Emerald Monitor <i>Varanus prasinus</i>	2 . 1 . 0				0 . 1	2 . 0 . 0
Hadi Snakes <i>Serpentes</i>						
Anakonda velká Green Anaconda <i>Eunectes murinus</i>	2 . 0 . 0					2 . 0 . 0
Hroznýš královský King Boa <i>Boa constrictor</i>	1 . 0 . 1					1 . 0 . 1
Krajta tmavá Indian Python <i>Python molurus bivittatus</i>	1 . 1 . 0		0 . 0 . 4	0 . 0 . 4		1 . 1 . 0
Krajta královská Royal Python <i>Python regius</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Krajta zelená Green Tree Python <i>Morelia viridis</i>	0 . 2 . 0					0 . 2 . 0
Krajta kobercová Northwestern Carpet Python <i>Morelia spilota variegata</i>	2 . 2 . 1				0 . 1	2 . 1 . 1
Užovka červená Corn Snake <i>Elaphe guttata</i>	1 . 1 . 0					1 . 1 . 0
Užovka mandarínská Mandarin Ratsnake <i>Euprepiophis mandarinus</i>	3 . 2 . 2		1 . 1 . 4	1 . 1 . 4	0 . 1	3 . 1 . 2
Korálovka sedlatá Sinaloan Milk Snake <i>Lampropeltis triangulum sinaloe</i>	2 . 1 . 0					2 . 1 . 0
Křovinář ostnitý Eyelash Pit Viper <i>Bothriechis schlegelii</i>	2 . 2 . 0					2 . 2 . 0
Psohlavec orinocký Tree Boa <i>Corallus hortulanus</i>	1 . 0 . 0		1 . 0			0 . 0 . 0
Bojga stromová Mangrove Snake <i>Boiga dendrophila</i>	1 . 2 . 2		0 . 0 . 8	0 . 0 . 10	0 . 0 . 4	1 . 2 . 0

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Chřestýšovec purpurový Bamboo Viper <i>Cryptelitrops purpureomaculatus</i>	1 . 2 . 4		0 . 0 . 8	0 . 0 . 6	0 . 0 . 2	1 . 2 . 0
Zmije útočná Puff Adder <i>Bitis arietans</i>	0 . 0 . 0	1 . 1				1 . 1 . 0
Celkem 51 druhů <i>Total 51 species</i>	49.58.60	7.9.0	6.7.51	2.2.68	5.9.13	47.53.64

Obojživelníci Amphibians *Amphibia*

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Mlokovití Salamanders and Newts <i>Salamandridae</i>						
Čolek mečoočasný Gold Dust Newt <i>Cynops ensicauda</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Trnočolek šanjing Emperor Newt <i>Tylototriton shanjing</i>	0 . 0 . 4				0 . 0 . 2	0 . 0 . 2
Žáby Frogs and Toads <i>Anura</i>						
Pralesnička batiková Green Arrow Frog <i>Dendrobates auratus</i>	0 . 0 . 13					0 . 0 . 13
Pralesnička harlekýn Yellow-banded Arrow Frog <i>Dendrobates leucomelas</i>	0 . 0 . 2	0 . 0 . 7			0 . 0 . 1	0 . 0 . 8
Rosnička pruhovaná Marbled Tree Frog <i>Phrynohyas resinifictrix</i>	0 . 0 . 10					0 . 0 . 10
Rosnice siná White's Tree Frog <i>Litoria caerulea</i>	0 . 0 . 2				0 . 0 . 2	0 . 0 . 0
Kasina skvrnitá Spotted Running Frog <i>Kassina maculata</i>	0 . 0 . 8					0 . 0 . 8
Pipa americká Surinam Toad <i>Pipa pipa</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Celkem 8 druhů <i>Total 8 species</i>	0.0.29	0.0.7	0.0.0	0.0.0	0.0.5	0.0.31

Ryby Fish Pisces

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Dvouplícní Lungfish <i>Lepidosireniformes</i>						
Bahník západoafrický Brown Lungfish <i>Protopterus annectens</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Mnohoploutví Polypterids <i>Polypteriformes</i>						
Bichir mramorovaný Marbled Bichir <i>Polypterus palmas</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Jeseteři Sturgeons <i>Acipenseriformes</i>						
Jeseter malý x sibiřský Sturgeon <i>Acipenser</i>	0 . 0 . 2				0 . 0 . 2	0 . 0 . 0
Kostlíni Gars <i>Semionotiformes</i>						
Kostlín obecný Longnose Gar <i>Lepisosteus osseus</i>	0 . 0 . 1				0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Kostlín obrovský Alligator Gar <i>Lepisosteus spatula</i>	0 . 0 . 5				0 . 0 . 1	0 . 0 . 4
Ostnojazyční Bonytongues <i>Osteoglossiformes</i>						
Baramundi Northern Spotted Arowana <i>Scleropages jardini</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Máloostní Cyprinids <i>Cypriniformes</i>						
Karas zlatý Goldfish <i>Carassius auratus</i>	0 . 0 . 20			X	X	0 . 0 . 20
Kapr Koi Koi <i>Cyprinus carpio Koi</i>	0 . 0 . 90				0 . 0 . 20	0 . 0 . 70
Trnobříší Characins <i>Characiformes</i>						
Neonka červená Neon Tetra <i>Paracheirodon axelrodi</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Piraña Nattererova Red-Bellied Piranha <i>Pygocentrus nattereri</i>	0 . 0 . 8				0 . 0 . 8	0 . 0 . 0
Piraña Pacu <i>Colossoma sp.</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Sumci Catfish <i>Siluriformes</i>						
Anténovec červenoočasný Red Tail Catfish <i>Phractocephalus hemiliopterus</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Anténovec tygří Tiger Catfish <i>Pseudoplatystoma fasciatum</i>	0 . 0 . 3				0 . 0 . 1	0 . 0 . 2
Peřovec velkoploutvý Lizardfish <i>Synodontis velifer</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Sumeček žraločí Shark Catfish <i>Pangasius sanitwongsei</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Krunýřovec mnohostranný Ancistrus <i>Ancistrus multispinis</i>	0 . 0 . 7			X		0 . 0 . 7
Krunýřovec černopruhý Black-striped Panaque <i>Panaque nigrolineatus</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Trnovec Irwinův Irwin's Megalodoras <i>Megalodoras irwini</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Sumec Doradid <i>Doras sp.</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Ostnoploutví Spiny-rayed Fish <i>Perciformes</i>						
Bodlok pestrý Palette Surgeon <i>Paracanthurus hepatus</i>	0 . 0 . 4				0 . 0 . 1	0 . 0 . 3
Bodlok žlutý Yellow Sailfin Tang <i>Zebrasoma flavescens</i>	0 . 0 . 7					0 . 0 . 7

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Bodlok hnědý Brown Sailfin Tang <i>Zebrasoma scopas</i>	0 . 0 . 4					0 . 0 . 4
Bodlok plachtonoš Pacific Sailfin Tang <i>Zebrasoma veliferum</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Králíčkovec čtyřpruhý Rabbitfish <i>Siganus tetrazona</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Králíčkovec Double Barred Rabbitfish <i>Siganus virgatus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Králíčkovec liščí Fox Face <i>Siganus vulpinus</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Bodlok běloocasý Ringtail Surgeonfish <i>Acanthurus blochii</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok běloprsý Powder Blue Tang <i>Acanthurus leucosternon</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok proužkovaný Lined Surgeonfish <i>Acanthurus lineatus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok olivový Olive Surgeonfish <i>Acanthurus lolivaceus</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 1				0 . 0 . 1
Bodlok maskovaný Yellow Mimic Tang <i>Acanthurus pyroferus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok Unicornfish <i>Naso sp.</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Sapín oranžovopruhý Spiny Puller <i>Acanthochromis polyacanthus</i>	0 . 0 . 30					0 . 0 . 30
Klaun uzdičkatý Tomato Clownfish <i>Amphiprion frenatus</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Narození <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Klaun očkátý Common Clownfish <i>Amphiprion ocellaris</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Klaun tmavý Black Clownfish <i>Amphiprion polymnus</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Klipka hrotcová Pennant Butterflyfish <i>Heniochus acuminatus</i>	0 . 0 . 5					0 . 0 . 5
Pomec skvrnitý Yellowbar Angelfish <i>Pomacanthus maculosus</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Sapín zelený Green Chromis <i>Chromis viridis</i>	0 . 0 . 20					0 . 0 . 20
Sapín azurový Yellow Tailed Azur Damsel <i>Chrysiptera hemicyanea</i>	0 . 0 . 5					0 . 0 . 5
Sapín žlutoocasý Yellow Tailed Blue Damsel <i>Chrysiptera parasema</i>	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Sapínek South Seas Devil Damsel <i>Chrysiptera taupou</i>	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Komorník běloocasý White-tailed Damselfish <i>Dascyllus aruanus</i>	0 . 0 . 36				0 . 0 . 1	0 . 0 . 35
Slizoun Jewelled Rockskipper <i>Salarias fasciatus</i>	0 . 0 . 2				0 . 0 . 2	0 . 0 . 0
Stříkoun lapavý Archerfish <i>Toxotes jaculatrix</i>	0 . 0 . 4				0 . 0 . 1	0 . 0 . 3
Klipka Kleinova Klein's Butterflyfly <i>Chaetodon kleinii</i>	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Číchavec obrovský Gurami <i>Osphronemus goramy</i>	0 . 0 . 4					0 . 0 . 4

Druh Species	1.1.2013	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Narození Birth	Úhyn Death	31.12.2013
Cichlida ocašooká Peacock Bass <i>Cichla ocellaris</i>	0 . 0 . 3				0 . 0 . 2	0 . 0 . 1
Cichlida madagaskarská Cichlid <i>Paratilapia polleni</i>	0 . 0 . 0	0 . 0 . 20				0 . 0 . 20
Mečovka červená Green Swordtail <i>Xiphophorus helleri</i>	0 . 0 . 1				0 . 0 . 1	0 . 0 . 0
Celkem 50 druhů <i>Total 50 species</i>	0.0.269	0.0.21	0.0.0	0.0.0	0.0.37	0.0.253

Bezobratlí Invertebrates *Evertebrata*

Druh Species	1.1.2013	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Naroz. Birth	Úhyn Death	31.12.2013
Korálnatci Sea Anemones <i>Anthozoa</i>						
<i>Xenia sp.</i>	X					X
<i>Anthelia sp.</i>	X					X
<i>Sarcophytum sp.</i>	X					X
<i>Sinularia sp.</i>	X					X
<i>Sinularia mollis</i>	X					X
<i>Sinularia polydactyla</i>	X					X
<i>Sinularia asterolobata</i>	X					X
<i>Sinularia brassica</i>	X					X
<i>Litophyton arboreum.</i>	X					X
<i>Cladiella sp.</i>	X					X
<i>Briareum asbestinum</i>	X					X
<i>Gorgonia sp.</i>	X					X
<i>Radianthus sp.</i>	X					X
<i>Galaxea fascicularis</i>	X				X	0
<i>Discosoma florida</i>	X					X
<i>Actinodiscus sp.</i>	X					X
<i>Rhodactis sp.</i>	X					X
Sasanky Sea anemones <i>Actiniaria</i>						
Píži Snails <i>Gastropoda</i>						
<i>Anentome helena</i>	X					X
<i>Melanoides tuberculatus</i>	X					X
<i>Planorbarius corneus</i>	X					X
<i>Tectus sp.</i>	X					X
Mlži Bivalves <i>Bivalvia</i>						
<i>Tridacna derasa</i>	1					1
Pavoukovci Arachnids <i>Arachnida</i>						

Druh <i>Species</i>	1.1.2013	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2013
Pavouci Spiders <i>Aranae</i>						
<i>Psalmopoeus cambridgei</i>	1					1
<i>Psalmopoeus irminia</i>	2				1	1
<i>Poecilotheria ornata</i>	1				1	0
<i>Phiddipus regius</i>	0	1				1
<i>Plexapus sp.</i>	0	1				1
<i>Acanthoscurria geniculata</i>	1					1
<i>Avicularia geroldi</i>	2					2
<i>Brachypelma smithi</i>	1					1
<i>Brachypelma vagans</i>	1					1
<i>Heteropoda sp.</i>	X					X
<i>Geolycosa vultuosa</i>	3					3
<i>Cupiennius getazi</i>	0	1				1
<i>Loxosceles reclusa</i>	0	1				1
<i>Latrodectus elegans</i>	0	1			1	0
<i>Latrodectus geometricus</i>	1				1	0
<i>Latrodectus hasselti</i>	2	1			3	0
<i>Latrodectus mactans</i>	1	1			2	0
Štíři Scorpions <i>Scorpionidae</i>						
<i>Heterometrus spinifer</i>	2				1	1
<i>Heterometrus petersi</i>	0	2				2
<i>Pandinus imperator</i>	7				1	6
<i>Damon variegatus</i>	2	3				5
Koryši Crustaceans <i>Crustacea</i>						
<i>Neocaridinia heteropoda</i>	X	X				X
<i>Caridinia sp.</i>	0	X				X
<i>Cambarellus patzuarensis</i>	X				X	0
<i>Gecarcinus quadratus</i>	1					1
<i>Coenobita perlatus</i>	2				2	0
<i>Calcinus elegans</i>	10					10
Mnohonožky Millipedes <i>Diplopoda</i>						
<i>Archispirostreptus gigas</i>	0	2				2
<i>Archispirostreptus sp.</i>	0	X				X
<i>Lophostreptus rutilans</i>	X					X
Stonožky Centipedes <i>Chilopoda</i>						
<i>Scolopendra cingulata</i>	5				5	0
<i>Scolopendra subspinipes</i>	1					1
Hmyz Insects <i>Insecta</i>						
Švábi Cockcoaches <i>Blattaria</i>						
<i>Therea olegrandjeani</i>	X					X
<i>Archinandrita tessellata</i>	X					X
<i>Blaptica dubia</i>	X				X	0

Druh Species	1.1.2013	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Naroz. Birth	Úhyn Death	31.12.2013
<i>Gromphadorina grandidieri</i>	X					X
<i>Shelfordella tartara</i>	X					X
Brouci Beetles Coleoptera						
<i>Anthia sexmaculata</i>	0	4				4
<i>Pachnoda marginata</i>	X					X
<i>Pachnoda ephippita</i>	0	X				X
<i>Pachnoda thoracica</i>	0	X				X
<i>Jumnos ruckeri</i>	2				2	0
<i>Coelorrhina loricata</i>	X				X	0
<i>Coelorrhina hornimani</i>	X	X				X
<i>Chelorrhina polyphemus</i>	0	X				X
<i>Mecynorrhina torquata</i>	X					X
<i>Mecynorrhina savagei</i>	X				X	0
<i>Mecynorrhina ugandensis</i>	0	X				X
<i>Mecynorrhina kraatzi</i>	0	1			1	0
<i>Eudicella euthalia</i>	X				X	0
<i>Eudicella schultzeorum</i>	X				X	0
<i>Eudicella smithi bertherandi</i>	0	X				X
<i>Diconorrhina derbyana layardi</i>	X					X
<i>Stephanorrhina princeps bamptoni</i>	X				X	0
<i>Smaragdesthes africana oertzeni</i>	X				X	0
<i>Mausoleopsis amabilis</i>	X					X
<i>Zophobas morio</i>	X					X
<i>Dichtha incantatorius</i>	0	1			1	0
<i>Psammodes striatus</i>	0	X			X	0
<i>Psammodes virago</i>	0	X			X	0
<i>Psammoryssus titanus</i>	0	X			X	0
<i>Garreta nitens</i>	0	1			1	0
<i>Xylotrupes gideon</i>	X				X	0
Polokřídlí Bugs Hemiptera						
<i>Platymeris biguttata</i>	X					X
<i>Platymeris rhadamanthus</i>	X					X
Kudlanky Praying mantises Mantodea						
<i>Sphodromantis lineola</i>	1				1	0
<i>Hierodula membranacea</i>	2				1	1
<i>Hierodula grandis</i>	0	2			2	0
<i>Hierodula sp.</i>	0	2				2
<i>Phyllochania paradoxa</i>	0	2				2
<i>Creoboter elongata</i>	2				2	0
Rovnokřídlí Grasshoppers/Locusts Orthoptera						
<i>Tachycines asyomorus</i>	X				X	0
<i>Tropidacris collaris</i>	X				X	0
<i>Madiga liberiana</i>	0	2				2
<i>Locusta migratoria</i>	X					X
<i>Diestrammena asynamora</i>	0	X				X

Druh Species	1.1.2013	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Naroz. Birth	Úhyn Death	31.12.2013
Strašilký Walkingsticks Phasmoptera						
<i>Phaenophas khaoyaiensis</i>	X					X
<i>Pharnacia ponderosa</i>	0	X				X
<i>Parapachymorpha zomproi</i>	0	X				X
<i>Phobaeticus serratipes</i>	0	X			X	0
<i>Stilpnachlora coulouiana</i>	0	X				X
<i>Phyllium sp.</i>	X					X
<i>Necrosia anulipes</i>	X				X	0
<i>Oreophoetes peruana</i>	0	X			X	0
<i>Peruphasma schulzei</i>	X					X
<i>Heteropteryx dilatata</i>	X					X
<i>Eurycantha calcarata</i>	X					X
<i>Extatosoma tiaratum</i>	X					X
<i>Epidares nolimentangere</i>	X					X
<i>Entoria nuda</i>	0	X				X
<i>Diapherodes gigantea</i>	0	10				10
<i>Trachyareaton sp.</i>	X					X
<i>Lamponius guerini</i>	X					X
<i>Mnesilochus nabunturan</i>	0	X				X
<i>Neohirasea maerens</i>	X					X
<i>Sungaya inexpectata</i>	X					X
Ježovky Sea Urchins Echinoidea						
<i>Diadema sp.</i>	17					17
Celkem 119 druhů a forem <i>Total 119 species and forms</i>	71 + X	39+X			29+X	81+X

Přehled deponovaných zvířat k 31.12.2013

Druh Species	Počet Number	Deponován v On Loan to	Druh Species	Počet Number	Deponován v On Loan to
Savci Mammals Mammalia					
Gorila nížinná Lowland Gorilla <i>Gorilla gorilla gorilla</i>	0.1	Zoo Praha, Česko	Paka horská Mountain Paca <i>Agouti taczanowski</i>	0.2	Amazon World Park, U.K.
Orangutan bornejský Bornean Orang-utan <i>Pongo pygmaeus</i>	1.0	Zoo Bělehrad Srbsko	Dikobraz srstnatonosý Indian Crested Porcupine <i>Hystrix indica</i>	1.1	Zoo Chomu- tov, Česko
Hulman jávský Javan Langur <i>Trachypithecus auratus auratus</i>	1.0	Zoo Ústí n.L. Česko	Zebra Grévýho Grevy Zebra <i>Equus grevyi</i>	0.2	Zoo Cabarce- no, Španěl- sko
Levhart perský Persian Leopard <i>Panthera pardus saxicolor</i>	0.1	Zoo Plock, Polsko	Zebra Grévýho Grevy Zebra <i>Equus grevyi</i>	0.1	Zoo Norim- berk, Němec- ko
Levhart perský Persian Leopard <i>Panthera pardus saxicolor</i>	1.0	Zoo Orsa, Švédsko	Nosorožec širokohubý severní Northern White Rhino <i>Ceratotherium s. cottoni</i>	0.1	San Diego Zoo, USA
Tygr ussurijský Amur Tiger <i>Panthera tigris altaica</i>	1.0	Zoo Ohrada, Hluboká n. Vlt., Česko	Nosorožec širokohubý severní Northern White Rhino <i>Ceratotherium s. cottoni</i>	2.2	Ol Pejeta, Keňa

Druh <i>Species</i>	Počet <i>Number</i>	Deponován v <i>On Loan to</i>	Druh <i>Species</i>	Počet <i>Number</i>	Deponován v <i>On Loan to</i>
Šakal čabrákový Black-backed Jackal <i>Canis mesomelas</i>	0.1	p. Jindra, Hřebeč, Česko	Nosorožec indický Indian Rhinoceros <i>Rhinoceros unicornis</i>	0.1	Zoo Lisabon, Portugalsko
Pes ušatý Bat-eared Fox <i>Otocyon megalotis</i>	0.1	p. Jindra, Hřebeč, Česko	Antilopa losí Eland <i>Taurotragus oryx</i>	1.0	ČZU Praha, Česko
Medvěd hnědý (1/2) Brown Bear <i>Ursus arctos</i>	1.1	Státní zámek, Náchod, Česko	Voduška červená kfue Lechwe <i>Kobus leche kafuensis</i>	1.0	Zoo Ústí n.L. Česko
Ptáci Birds Aves					
Volavka rusohlavá Cattle Egret <i>Bubulcus ibis</i>	0.0.1	Zoo Ústí n.L. Česko	Čírka hottentotská Hottentot Teal <i>Anas hottentota</i>	1.0	Zoo Ústí n.L. Česko
Čáp bílý White Stork <i>Ciconia ciconia</i>	1.0	Ochrana fauny, Votice, Česko	Čírka modrozobá Silver Teal <i>Anas versicolor</i>	1.1	Zoo Ústí n.L. Česko
Marabu africký Ringed Teal <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	1.0	Parc Merveil- leux, Lucem- bursko	Kachnička šedoboká Ringed Teal <i>Callonetta leucophrys</i>	3.3	Z.Veverka, Prachatice, Česko
Ibis rudý Scarlet Ibis <i>Eudocimus ruber</i>	0.0.3	ZOO Tábor, Větrovy, Česko	Lelkoun soví Tawny Frogmouth <i>Podargus strigoides</i>	1.0	Zoo Praha, Česko
Pelikán bílý White Pelican <i>Pelecanus onocrotalus</i>	0.0.4	Litva	Ara hyacintový Hyacinth Macaw <i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	0.1	Zoo Lešná, Česko
Pelikán kadeřavý Dalmatian Pelican <i>Pelecanus crispus</i>	1.0.1	TP Berlin, Německo	Alexandr malý Rose-ringed Parakeet <i>Psittacula krameri</i>	0.0.1	R. Jaroš. Dvůr Králové, Česko
Pelikán skvrnozobý Spot-billed Pelican <i>Pelecanus phillippensis</i>	1.0	Zoo Praha, Česko	Banánovec obecný Violet Turaco <i>Musophaga violacea</i>	1.0	Zoo Ústí n.L. Česko
Pelikán skvrnozobý Spot-billed Pelican <i>Pelecanus phillippensis</i>	2.0	Zoo Plzeň, Česko	Irena tyrkysová Asian Fairy Bluebird <i>Irena puella</i>	0.1	Zoo Praha, Česko
Plameňák růžový European Flamingo <i>Phoenicopterus roseus</i>	0.0.1	Zoo Liberec, Česko	Šama stračí Magpie Robin <i>Copsychus saularis</i>	0.0.2	Zoo Děčín, Česko
Čája obojková Southern Screamer <i>Chauna torquata</i>	1.1	Zoo Plzeň, Česko	Timálie čínská Red-billed Leiothrix <i>Leiothrix lutea</i>	2.2	Zoo Děčín, Česko
Plazi Reptiles Reptilia					
Želva obrovská Aldabra Giant Tortoise <i>Dipsochelys dussumieri</i>	3.2	Zoo Praha, Česko	Tomistoma úzkohlavá False Gaviel <i>Tomistoma schlegeli</i>	0.1	Nadace Tomistoma, Česko
Želva zelenavá Hermann's Tortoise <i>Testudo hermanni</i>	2.4	p.Čuboň, Bílá Třemeš- ná	Gaviál indický Gharial <i>Gavialis gangeticus</i>	0.2	Nadace Tomistoma, Česko
Kajman hladkočelý Dwarf Caiman <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	1.0	Zoo Brno, Česko	Gaviál indický Gharial <i>Gavialis gangeticus</i>	0.3	Zoo Berlin, Německo
Celkem k 31. 12. 2013 <i>Total (on 31st Dec. 2013)</i>				80 zvířat v 40 druzích <i>80 animals of 40 species</i>	

Prase savanové. (pso)

Nosorožec dvourohý. (pso)

OBSAH

- 3 Úvodní slovo
- 7 Vedení a zaměstnanci

Zoo a veřejnost

- 8 Marketing
- 14 Významné události
- 36 Vzdělávání
- 50 Zahraniční cesty

Služby a provoz zoo

- 52 Návštěvnický servis
- 56 Hotel Safari
- 58 Safari Kemp
- 60 Gastronomické služby
- 66 Technický provoz a servis

Finanční zprávy

- 68 Ekonomika zoo
- 74 Investiční činnost, opravy a projekce
- 76 Adopce zvířat
- 82 Sponzoring a dary
- 85 NATURA VIVA

Zoologické zprávy

- 86 Zoologie
- 88 Šelmy a malí savci
- 92 Kopytníci
- 98 Afrotheria aneb sloni, damani a bodlíni
- 100 Ptáci
- 108 Primáti
- 112 Obojživelníci, plazi a ryby
- 114 Bezobratlí
- 116 Veterinární zpráva
- 118 Oddělení výměny zvířat
- 120 Výživa zvířat

Odborné zprávy

- 124 In situ a další ochrannářské projekty
- 132 Chov a prvoodchov pižmovky ostruhaté v ZOO Dvůr Králové
- 136 Stavy zvířat